

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู
ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู
ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. เนาวนิตย์ สงคราม
รองศาสตราจารย์ ดร. จินตวีร์ คล้ายสังข์
รองศาสตราจารย์พัชรี วรจรัสรังสี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติ ศรีประเสริฐ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา ทิมสถิตย์
อาจารย์ ดร. รุ่งระวี สมะวรรณนะ
อาจารย์ ดร. ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณนะกร
อาจารย์เสาวพร บุญช่วย
อาจารย์อภันตรี ศรีปานเงิน

สนับสนุนโดย

เงินทุนเพื่อการวิจัย กองทุนคณะครุศาสตร์

ปี 2558

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2559

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Development of Instruction Model on Teaching Professional Practicum with Experiential learning to Enhance Teaching Competency of Students at Faculty of Education, Chulalongkorn University) รองศาสตราจารย์ ดร.มนาวินิตย์ สงคราม หัวหน้าโครงการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) 2) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู และ 3) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ได้แก่ ด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติ และด้านเจตคติ นิสิตมีคะแนนด้านความรู้ความคิดและด้านการปฏิบัติมีระดับคะแนนเฉลี่ย 89.30 และ 93.02 ตามลำดับ ส่วนด้านเจตคติ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูสูงขึ้นหลังเรียนวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ทั้ง 2 ภาคเรียน โดยที่ภาคเรียนที่ 2 สูงขึ้นอย่างน้อยสำคัญทางสถิติ แต่ภาคเรียนที่ 1 สูงขึ้นอย่างไม่มีความสำคัญ

2. รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู คือ โมเดล “PD Chula Model” (Professional Development Chula Model) โดยแต่ละขั้นตอนประกอบไปด้วย 1) Preparation (จัดเตรียมพร้อมสรรพ) 2) Warm Welcome (ต้อนรับอบอุ่น) 3) Collaboration (ร่วมงานคุณครู) 4) Assignment (มุ่งสู่นักเรียน) 5) Reflection (เขียนสะท้อนแนวคิด) และ 6) Evaluation (ประเมินผลสัมฤทธิ์) ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะมีบทบาทของหน่วยงาน/อาจารย์ที่เลี้ยง และบทบาทของนิสิตที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์แบ่งออกเป็น ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการบริหารการจัดการ

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ เพิ่ม Best Practice ในช่วงแรกของรายวิชาเพื่อให้ผู้เรียนเห็นจิตวิญญาณของความเป็นครูมากขึ้น การสังเกตการทำงานของคุณครูภายในโรงเรียน การศึกษาดูงานตามหน่วยงานต่างๆ เช่น ฝ่ายทะเบียน สุรการ การเงิน ฯลฯ สื่อ ใช้ครูต้นแบบ (Role Model) เชิญคุณครูที่ได้รับรางวัล ASEAN รางวัลเจ้าฟ้า ครูดีเด่น เพื่อให้ นิสิตได้เห็นภาพรวมของความเป็นครูมากขึ้น และให้ผู้เรียนทำรายงานการสะท้อนคิดแบบฝังตัวด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ K-W-L และการประเมินผล ลดการประเมินผลที่วัดจากการฟังการบรรยาย ทฤษฎีการเรียนรู้หรือหลักการทางวิชาการต่างๆ และให้ไปเพิ่มการจัดทำหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ การวิจัย ฯลฯ ในรายวิชา ปช.2

3.2 ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การจัดการเวลาในภาคเรียนที่ 1 และ ภาคเรียนที่ 2 เพื่อลดปัญหาการจัดการเวลา จึงได้เสนอให้มีการจัดการเรียนเป็นรูปแบบ 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) Full Block Course คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีทั้งเนื้อหาบรรยายและการสังเกตการทำงานของอาจารย์ งานธุรการ ทะเบียน อาจารย์ ที่เลี้ยงและการเรียนของนักเรียนทุกวันจนเนื้อหาครบตามหลักสูตร และ 2) Semi Block Course คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะการเรียนแบบสังเกตการทำงานของคุณครูและการเรียนของนักเรียนจนเสร็จ ขณะที่การสอนแบบเนื้อหาบรรยายจะมีลักษณะการเรียนแบบสัปดาห์ละครั้ง สำหรับการประสานงานต่างๆ ทางฝ่ายหลักสูตรและการสอนจะต้องประสานงาน อาจารย์ประจำโรงเรียน ตัวแทนนิสิตหรือนิสิตของชั้นปีที่เรียน รวมไปถึงการประสานงานทางด้านเนื้อหาหลักสูตรต่างๆ ระหว่างอาจารย์ประจำทั้งโรงเรียนสาธิตฝ่ายประถมและมัธยมฯ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาและการจัดเวลาเรียนนอกจากนี้อาจารย์ประจำโรงเรียนและอาจารย์ที่เลี้ยงให้ความเป็นกันเองหรือเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียนด้วย

Development of Instruction Model on Teaching Professional Practicum with Experiential learning to Enhance Teaching Competency of Students at Faculty of Education, Chulalongkorn University

The purposes of this study were: 1) to investigate and examine the outcome of teaching professional practicum course, 2) to develop the instruction model on teaching professional practicum with experiential learning to enhance teaching competency, and 3) to evaluate the efficiency of the developed instruction model on teaching professional practicum with experiential learning to enhance teaching competency.

The study found that:

1. The outcome of teaching professional practicum course included knowledge, practice and attitude. The average score in knowledge and practice are 89.30 and 93.02 respectively. The students gained a higher score in attitudes after completing the course in both semesters. Moreover, the score in the first semester had significant different while there was no significant in the second semester.

2. The instruction model on teaching professional practicum with experiential learning to enhance teaching competency was called "Professional Development Chula Model". The model was comprised of several steps including: 1) preparation, 2) warm welcome, 3) collaboration, 4) assignment, 5) reflection, and 6) evaluation. In each step, the roles of school section/mentors as well as students were involved.

3. The efficiency of the instruction model on teaching professional practicum with experiential learning was divided into 2 main factors including: 1) teaching and learning and 2) management.

3.1 Teaching and learning included learning activities and several activities, such as best practices which was added in the beginning of the course in order to provide the opportunity for the students to perceive the teacher spirit. The school observation, especially in the class to learn about teachers' work, was also provided. There was also the school tour to visit each section, such as administration, finance, the use of role model, inviting Rewarded teachers to give a presentation, writing a reflection report with K-W-L technique. In terms of the evaluation, the evaluation from lecture was decreased while the authentic tasks, such as curriculum, lesson plan and research were increased.

3.2 Management: In order to solve the time issues in organizing the course, the time management in both semesters was arranged for 2 models. The first model was a "full block course" which the lecture sections and school observations will be conducted every day. The second model was a "semi block course" which the students will participate in the school observation first while lecture sections will be conducted once a week. However, both models are needed the curriculum and teaching section of the faculty to contact and cooperate with the school teachers, representative students, and related staff first in order to decrease the relating issues such as a timetable management that may affects the models.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) 2) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู และ 3) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ประจำรายวิชา ปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) ทั้งที่ประจำอยู่คณะครุศาสตร์ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมัธยมศึกษาทุกท่านที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนิสิตที่ได้เรียนในรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) นี้ ตลอดจนให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น คำแนะนำต่างๆ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

การดำเนินการวิจัยจะไม่สำเร็จล่วงไปได้หากปราศจากความร่วมมือของพี่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์ ที่ให้การสนับสนุน เรื่องเอกสาร การนัดหมายนิสิตครุศาสตร์เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมไปถึงการจัดการประสานห้องสำหรับการสนทนากลุ่มและประชุมเพื่อสรุปงาน จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบใจนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 2700200 ปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน รวมไปถึงการให้ข้อมูลผลย้อนกลับ ความคิดเห็นต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตรการเรียนฯ ในภาคการศึกษาถัดไป

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เงินทุนเพื่อการวิจัย กองทุนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการสนับสนุนทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์สำเร็จไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1 การเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู.....	9
ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนการสอน.....	13
ตอนที่ 3 สมรรถนะวิชาชีพครู.....	15
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ทั้งภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2.....	69

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการ วิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู.....	74
ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน รายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู.....	78
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผลการวิจัย.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	88
รายการเอกสารอ้างอิง.....	90
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก.....	96
ภาคผนวก ข.....	105
ภาคผนวก ค.....	118

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของเจตคติต่อวิชาชีพครูของ นักวิชาการ / นักวิจัย	22
ตารางที่ 2	แสดงการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบเดิมเป็นองค์ประกอบใหม่ของเจต คติต่อวิชาชีพครูของนักวิชาการ / นักวิจัย	22
ตารางที่ 3	แสดงการวิเคราะห์จุดเน้น บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนในการจัดการ เรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์	23
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนคำคุณศัพท์ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผลการพิจารณา หลังจากตรวจ IOC และคำคุณศัพท์แล้ว	58
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนข้อคุณศัพท์ในรอบแรกและรอบสองสำหรับสมรรถนะ ด้านเจตคติ	65
ตารางที่ 6	แสดงค่าความเที่ยงในแต่ละด้านของแบบวัดเจตคติ	66
ตารางที่ 7	ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนสมรรถนะด้านความรู้ความคิด และสมรรถนะ ด้านการปฏิบัติของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ เรียนในภาคเรียนที่ 1 (n=161)	69
ตารางที่ 8	เปรียบเทียบสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ของ นิสิตที่มีต่อวิชาชีพครูก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาการสอนรายวิชา ปฏิบัติการวิชาชีพครูในภาคเรียนที่ 1 (N=158)	70
ตารางที่ 9	ผลความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อ ความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู ใน ภาคเรียนที่ 1 (N=157)	71
ตารางที่ 10	เปรียบเทียบสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ของ นิสิตที่มีต่อวิชาชีพครูก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาการสอนรายวิชา ปฏิบัติการวิชาชีพครูในภาคเรียนที่ 2 (N=136)	71
ตารางที่ 11	ผลความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อ ความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู ใน ภาคเรียนที่ 2 (N=161)	72
ตารางที่ 12	ความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อความ คิดเห็นการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูเชิง คุณภาพในภาคเรียนที่ 2	73

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	ความหมายของ Competency (McClelland, 1973)	20
ภาพที่ 2	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย	60
ภาพที่ 3	ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1 จากเอกสารหลักสูตร ประมวลรายวิชา คู่มือและเอกสารการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	61
ภาพที่ 4	ขั้นตอนที่ 3 วัดเจตคติวิชาชีพรูของนิสิต ก่อนเรียนวิชา ปช.1	62
ภาพที่ 5	ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1	63
ภาพที่ 6	ขั้นตอนที่ 5 สร้างรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1	64
ภาพที่ 7	รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพรู 1 (ปช.1) ตาม ทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพรู	75

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงเพราะเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถที่ผ่านการฝึกฝนอย่างเข้มข้นเป็นเวลานาน มุ่งเน้นการปลูกฝังและสร้างเสริมความเป็นครูให้มีความสมบูรณ์ตามที่สังคมต้องการ ครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติในสังคมและประเทศชาติ เพราะต้องสร้างคนและพัฒนาคนในเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน คุณภาพครูเป็นหัวใจในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ดังนั้นการสรรหาคนเข้ามาเรียนวิชาชีพครู จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ ความประพฤติที่เหมาะสม และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู การที่จะให้การสอนดีมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และนิยะดา ศรีจันทร์, 2523)

ปัญหาของวิชาชีพครูมีการกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง ดังเช่น อมรวิรัช นาครทรพร (2542) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ถ้าจะรณรงค์เพื่อการปฏิรูปการศึกษาจริงๆ แล้วครูเป็นเรื่องใหญ่ที่สุด ครูรุ่นใหม่ต้องเป็นครูที่มีความรับผิดชอบ มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น การคัดครูรุ่นใหม่ต้องทำกันอย่างจริงจัง แต่ต้องยอมรับว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับตัวครูและวิชาชีพครูอยู่ไม่น้อย ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาครูเป็นปัญหาที่น่าหนักใจมากที่สุด ในแง่วิธีการผลิตครูรุ่นใหม่และในการพัฒนาครูประจำการ และรุ่ง แก้วแดง (2541) สรุปว่า ในปัจจุบันวิชาชีพครูตกต่ำลงเกือบทุกด้าน จนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าปัญหาครูเป็นวิกฤตที่รุนแรงและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของชาติโดยตรง มีผลการวิจัยยืนยันว่า ผู้เข้าเรียนครูไม่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และมนตรี จุฬาวินมทล (2543) พบว่า สังคมทั่วไปคงไม่ต้องการครูที่มีเพียงความรู้และทักษะการสอนเท่านั้น คุณลักษณะด้านจิตใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะขาดไม่ได้ ผู้ที่เป็นครูในวันข้างหน้าต้องคิดเป็น มีความคิดริเริ่มชวนขยายหาความรู้อยู่ตลอดเวลา การเตรียมครูเข้าสู่ยุคใหม่ต้องเน้นเรื่องสมรรถนะวิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วยความรู้ความสามารถด้านวิชาการ ทักษะในการสอนและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูควบคู่กันไปอย่างเหมาะสม ซึ่ง Hall and Janes (1979, อ้างถึงใน สุภัญญา ทองนาค, 2555) ได้เสนอโปรแกรมครูศึกษาแบบเน้นสมรรถนะ (Competency based Teach Education Program) ในสหรัฐอเมริกาที่เป็นการจัดการเตรียมครูที่มีประสิทธิภาพในการสอน โดยโปรแกรมกำหนดสมรรถนะให้ว่าผู้ผ่านการเตรียมการเป็นครู จะต้องมีความสามารถอะไรบ้าง พฤติกรรมการสอนของครูควรจะเป็นอย่างไร แล้วกำหนดให้มีการฝึกทักษะและประเมินผลโดยทำเป็นระบบผสมผสานกัน โดยที่สมรรถนะของครูที่กำหนดขึ้น ควรจะครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ 1) สมรรถนะด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Competencies) เป็นความรู้ ความเข้าใจที่พร้อมจะแสดงออกได้ โดยไม่ต้องมีการปฏิบัติ 2) สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับค่านิยม ความสนใจ ความเชื่อ ความซาบซึ้ง เป็นต้น 3) สมรรถนะด้านการปฏิบัติ (Performance Competencies) เป็นสมรรถนะที่ครูแสดงออกมาและสามารถวัดและประเมินผลได้ค่อนข้างชัดเจน ซึ่งสมรรถนะนี้จะรวมถึงทักษะเฉพาะต่าง ๆ ของครูในแต่ละแขนงวิชาด้วย

แนวทางหลักในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นสมรรถนะ มี 5 ประเด็น คือ

1) การใช้ Self – pacing Learning Modules ซึ่งเป็นชุดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยวัสดุประสงค์ การทดสอบการเรียนรู้และการประเมินผลสุดท้ายในโมดูลแต่ละชุด จะเห็นว่าผู้เรียนได้รับสมรรถนะอะไรบ้าง 2) การจัด Learning Resource Centre (LRC) ซึ่งเป็นที่รวมหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่าน

ประกอบ เอกสารต่าง ๆ วัสดุอุปกรณ์ และโสตทัศนอุปกรณ์ที่นักศึกษาสามารถเข้าไปใช้หรือยืมกลับบ้านได้ 3) การจัด Faculty Team คือจัดผู้สอนสหสาขาวิชา ไว้ในทีมเพื่อคอยช่วยเหลือแนะนำนักศึกษา 4) การเน้นประสบการณ์วิชาชีพ (Field Experience) โดยเน้นการดำเนินการอย่างมีระบบ ทั้งผู้สอน นักศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนทั่วไป 5) การเน้นบุคคล (Personalization Strategies) การจัดการเรียนการสอนจะเน้นความรู้สึกและความต้องการของผู้เรียนด้วย

การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นสมรรถนะสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Kolb (1984:10-12) ที่ได้ นำแนวคิดดั้งเดิมของ Lewin , Dewey และ Piaget เป็นหลักการและเหตุผลมาพัฒนาและวิเคราะห์การเรียนรู้เน้นประสบการณ์ ในด้านการศึกษาที่ใช้สมรรถนะเป็นฐาน ซึ่งทำให้สามารถใช้ข้อมูลเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม ที่เน้นการศึกษาเพื่อประสบการณ์ การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และนำหลักแห่งการเป็นประชาธิปไตยไปพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งนำไปสู่เจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งในส่วนการผลิตครูนั้นได้ดำเนินการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี มุ่งเน้นการผลิตครูแนวใหม่ คัดเลือกคนดี คนเก่ง มีจิตวิญญาณครูเข้ามาเรียนครูเพื่อผลิตครูรุ่นใหม่ในการเป็นครู สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มเต็มศักยภาพตามแนวทางจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางของการปฏิรูปการศึกษา

ครูสภาซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพของครูตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ได้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตครูหลายครั้ง ที่สำคัญคือได้ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครู จาก 4 ปี เป็น 5 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ซึ่งสถาบันผลิตครูได้ปรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจาก 1 ภาคการศึกษา เป็น 2 ภาคการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนวิชาชีพครูนำเอาความรู้เนื้อหาวิชาการ ทฤษฎี วิชาชีพ และความสามารถเฉพาะตนที่ได้รับการฝึกฝนมาประยุกต์ใช้ตามสภาพการ ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูถือเป็นหัวใจของหลักสูตรการผลิตครู เพราะจะทำให้ผู้เรียนวิชาชีพครูพัฒนาความรู้ด้านเนื้อหาบูรณาการกับวิธีสอน ลักษณะความเป็นครูและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ในปี พ.ศ.2556 ครูสภาได้ออกข้อบังคับ ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556 กำหนดมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ว่าด้วยการจัดการศึกษา ต้องทำให้ผู้ประกอบกรวิชาชีพทางการศึกษามีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ โดยให้สถาบันการศึกษาจัดให้มีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน นอกเหนือจากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาชีพเฉพาะ และให้มีการวัดผลการฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพระหว่างเรียนอย่างมีระบบ โดยทั่วไป โครงสร้างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันผลิตครูจะแบ่งการฝึกออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ (1) การฝึกสังเกตและการฝึกปฏิบัติงาน 2 รายวิชา สำหรับผู้เรียนในชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 และ (2) การฝึกปฏิบัติการสอนในชั้นปีที่ 5 ทั้ง 2 ภาคการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในคุณภาพของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มาเป็นเวลานาน คณะครุศาสตร์ มีจุดมุ่งหมายพัฒนาบัณฑิตครุศาสตร์ต้องมีสมรรถนะวิชาชีพครู ทั้ง 3 ด้านคือ (1) สมรรถนะด้านความรู้ เป็นความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะนำไปใช้ในการสอนโดยการนำความรู้ในวิชาชีพครูที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และความรู้รอบรู้อื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครู (2) สมรรถนะด้านทักษะการสอน เพื่อนำ

ความรู้ไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูทั้งงานสอน งานกิจการนักเรียน งานแนะแนว งานพัฒนาชุมชน เป็นต้น และ (3) สมรรถนะด้านเจตคติ เพื่อให้บัณฑิตตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรม จริยธรรม มีความคิดและศรัทธาในวิชาชีพครู ยึดถือและปฏิบัติภายใต้จรรยาบรรณครูโดยเคร่งครัด ซึ่งปีการศึกษา 2558 เป็นปีแรกที่นิสิตคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ในทุกสาขาวิชาต้องเรียนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู เป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา คือ เรียนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1(ปช.1) ในชั้นปีที่ 2 และเรียนปฏิบัติการวิชาชีพครู 2 ในชั้นปีที่ 3 (คณะครุศาสตร์, 2556)

ในรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) เป็นรายวิชาหนึ่งในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557 กำหนดให้นิสิตเรียนในชั้นปีที่ 2 มีเนื้อหาวิชาคือการเรียนรู้บทบาท หน้าที่และภาระงานครู การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการพัฒนาความเป็นครู มีอาชีพ การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน การสังเกตการจัดการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student Center Learning) โดยให้ฝึกปฏิบัติการในโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม 8 สัปดาห์ และในโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายมัธยม 8 สัปดาห์

จากที่กล่าวมาถึงความสำคัญของวิชาชีพครู จะต้องมีการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งจะต้องอาศัยระยะเวลาในการปลูกฝังและสร้างความเป็นครู ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหน่วยงาน คือ งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์และประเมินการจัดการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) อย่างเป็นระบบ เพื่อให้บัณฑิตครุศาสตร์ได้พัฒนาความรู้ทางด้านเนื้อหา วิธีสอน ความเป็นครู มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้นิสิตครุศาสตร์มีสมรรถนะวิชาชีพครูพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพครูได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับผู้ประกอบวิชาชีพครูที่ดี ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น

คำถามวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยสนใจศึกษาในประเด็นคำถามวิจัย 3 ประการ ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) เป็นอย่างไร
2. รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูเป็นอย่างไร
3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากคำถามวิจัย 3 ประการ คณะผู้วิจัยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1)
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครุ 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น

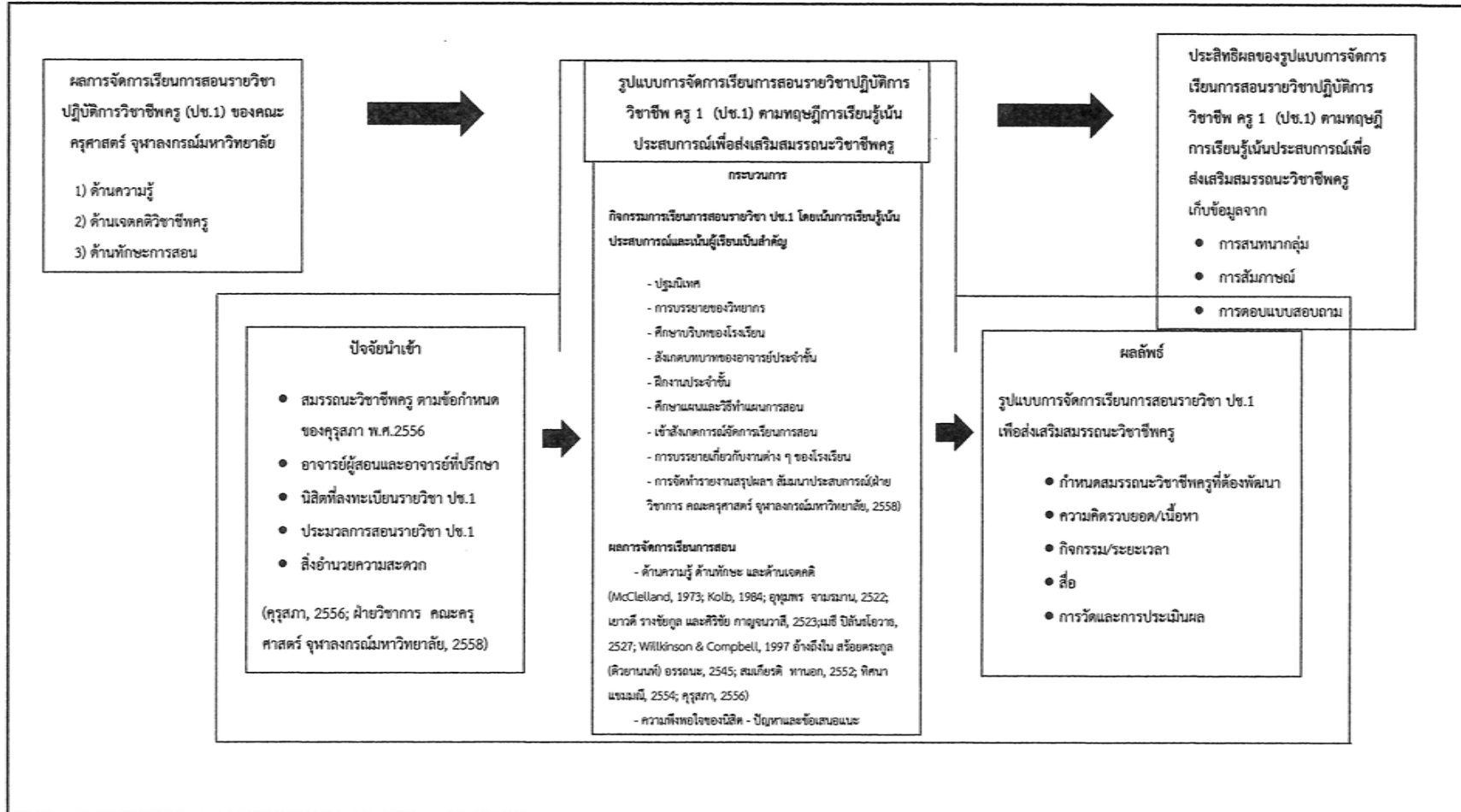
ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย โดยนำเสนอเป็น ขอบเขตเนื้อหาและขอบเขตประชากร ดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา ประกอบด้วย 6 ส่วน คือ (1) การจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 ตามที่กำหนดในประมวลรายวิชา (Course Syllabus) (2) ผลการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านเจตคติวิชาชีพครู 3) ด้านทักษะการสอน (3) ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (5) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูโดยองค์ประกอบของรูปแบบคือ การกำหนดสมรรถนะวิชาชีพครูที่เป็นจุดมุ่งหมายของการพัฒนา เนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในแต่ละสมรรถนะ ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรมสื่อการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล และ (6) เอกสารคู่มือที่ใช้ประกอบรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ที่ได้พัฒนาขึ้น

ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วย นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ (ปช.1) ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 จำนวน 187 คน ประกอบด้วย 5 สาขาวิชา สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ 20 คน ประถมศึกษา 31 คน มัธยมศึกษา (กลุ่มวิทยาศาสตร์) 85 คน เทคโนโลยีการศึกษา 23 คน และศิลปศึกษา 24 คน และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 จำนวน 27 ท่าน อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 12 ท่าน อาจารย์พี่เลี้ยงในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา จำนวน 3 ท่าน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 ท่าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบ หมายถึง การดำเนินการศึกษาและพัฒนาแนวทางการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการบูรณาการองค์ความรู้ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แล้วนำเสนอเป็นรูปแบบขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รูปแบบการเรียนการสอนนี้จะศึกษาในการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์

2. รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนการสอนที่อาศัยหลักปรัชญา ทฤษฎี แนวคิด ที่เน้นการพัฒนาความรู้ของกานเย (Gagne's Instructional Model) (ทิสนา แชมมณี, 2554) การพัฒนาด้านจิตพิสัยของแครทโวล บลูม และมาเซีย (Bloom, 1956 อ้างถึงในทิสนา แชมมณี, 2554) ทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ (Competency based Learning) (Kolb, 1984) โดยมีองค์ประกอบของการเรียนการสอน คือการกำหนดสมรรถนะวิชาชีพครูที่เป็นจุดมุ่งหมายของการพัฒนา เนื้อหาสาระความคิดรวบยอด แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในแต่ละสมรรถนะ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล

3. ทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ หมายถึง แนวคิดที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการเรียนรู้ โดยมีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ 1.ประสบการณ์รูปธรรม 2.การไตร่ตรอง 3. การสรุปเป็นหลักการนามธรรม และ 4.การทดลองปฏิบัติจริง

4. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนที่ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้อย่างหลากหลายโดยสังเกตพฤติกรรมของครู พัฒนาการกระบวนการคิด ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอาจารย์และนิสิต สะท้อนความคิด ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5. การจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) หมายถึง การจัดการเรียนการสอน ตามที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชาและประมวลรายวิชา (Course Syllabus) ที่มีเนื้อหารายวิชา ได้แก่ การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน การสังเกตการจัดการเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ และภาระงานครู การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ตามเอกสารประมวลผลรายวิชาในภาคผนวก)

6. ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการวัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ความรู้ในการจัดการเรียนการสอน 2) ทักษะการปฏิบัติงานครูและ 3) เจตคติวิชาชีพครู ซึ่งสามารถวัดได้จากการประเมินการเรียนรู้อยู่ในแต่ละส่วน

7. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู หมายถึง ผลที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู โดยศึกษาหลังจากที่นิสิตได้ศึกษารายวิชา ปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) เสร็จ โดยการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามเพื่อวัดระดับเจตคติของนิสิตที่มีต่อวิชาชีพครู และผลจากการประเมินของอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ฝ่ายประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

8. สมรรถนะวิชาชีพครู หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานซึ่งต้องใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อวิชาชีพครู ซึ่ง ด้านความรู้ในการจัดการเรียนการสอน และ ด้านทักษะ วัดจากคะแนนรายงานผลการสัมมนาสรุปประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาและคะแนนจากใบงานที่ 1 สรุปผล

การสังเกต การปฏิบัติงานครู ใบงานที่ 2 สรุปผลการสังเกต การจัดการเรียนรู้ และใบงานที่ 3 สรุปผลการสังเกต การศึกษาคูณของหน่วยงาน และด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู วัดจากแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูฯ

9. **เจตคติต่อวิชาชีพครู** หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อของนิสิตที่มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพครูที่อาจออกไปในทางที่เป็นบวก (positive) หรือที่เป็นลบ (negative) หรือเป็นกลาง (ไม่บวกไม่ลบ) ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้และประสบการณ์ และสำหรับสมรรถนะด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู สำหรับสมรรถนะวิชาชีพครูด้านเจตคตินี้เป็นด้านหนึ่งของผู้วิจัยให้ความสำคัญเพื่อนิสิตจะได้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูหลังจากที่ได้เรียนวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูเสร็จ ดังนั้นจึงมีการเก็บข้อมูลที่เน้น 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู (2) เจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู (3) เจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ (4) เจตคติต่อนักเรียน ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูฯ จำนวน 74 ข้อ

9.1 **เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู** หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อของนิสิตที่แสดงต่อสถานภาพวิชาชีพครู ประกอบด้วยแนวคิดย่อย คือ การมีอุดมการณ์ มีเกียรติควรค่าแก่ความภาคภูมิใจ น่ายกย่องสรรเสริญ เป็นวิชาชีพชั้นสูง มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีรายได้และสวัสดิการดีและมีความก้าวหน้าทัดเทียมกับวิชาชีพอื่น

9.2 **เจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู** หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อของนิสิตที่แสดงต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู ประกอบด้วยแนวคิดย่อย คือ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดแก่ผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน พัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ รายงานผลการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีระบบ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาและชุมชนอย่างสร้างสรรค์ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์

9.3 **เจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู** หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อของนิสิตที่แสดงต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู ประกอบด้วยแนวคิดย่อย คือ จรรยาบรรณต่อตนเองโดยมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ทนต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจสังคม และการเมือง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพโดย ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ และองค์กรวิชาชีพและจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการโดยต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอมา

9.4 **เจตคติต่อนักเรียน** หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อของนิสิตที่แสดงต่อนักเรียน ประกอบด้วยแนวคิดย่อย คือ รักเด็ก ชอบเด็ก มีความปรารถนาดีต่อเด็กอย่างแท้จริง มีความใกล้ชิดและช่วยเหลือนักเรียนทุกคน สนใจพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน ส่งเสริมร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนและมุ่งหวังที่จะให้นักเรียนเป็นพลเมืองดี

10. **การเรียนรู้เน้นประสบการณ์** หมายถึง กระบวนการที่ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายโดยเน้นการสังเกต การปฏิบัติจริงในกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและนำประสบการณ์นั้นมาประยุกต์ใช้และต่อยอดเพื่อสร้างองค์ความรู้ของตนเอง โดยขั้นตอนประกอบไปด้วย (1) การฟังบรรยายเนื้อหาความรู้ความสามารถและการเป็นแบบอย่างที่ดีของครู (2) การศึกษาริบทของโรงเรียน (3) การฟังบรรยายบทบาทและภาระหน้าที่ของครู (4) การสังเกตงานประจำชั้น

(5) การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐาน วิชาเพิ่มเติม (เลือกเสรี) ตลอดจนภาระงานอื่นๆของครูในโรงเรียน การประชุมเพื่อสะท้อนคิด ฯลฯ
ประโยชน์ที่ได้รับ

1. คณะครูศาสตร์สามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ที่ได้พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะครูศาสตร์ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น
2. คณะครูศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ของสถาบันศึกษาอื่นสามารถนำไปปรับใช้ในการวางแผนและพัฒนาการศึกษาของคณะได้
3. คณะครูศาสตร์ได้ทราบผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) โดยใช้ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูของนิสิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู

ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 สมรรถนะวิชาชีพครู

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 การเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู

คุรุสภาได้กำหนดให้การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน (คุรุสภา, 2556)

ประกอบด้วย

1. สารระการฝึกทักษะ

- 1.1 การสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้
- 1.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- 1.3 การทดลองสอนในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง
- 1.4 การออกแบบทดสอบ ข้อสอบหรือเครื่องมือวัดผล
- 1.5 การตรวจข้อสอบ การให้คะแนนและการตัดสินผลการเรียน
- 1.6 การสอบภาคปฏิบัติและการให้คะแนน
- 1.7 การวิจัยแก้ปัญหาผู้เรียน
- 1.8 การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

2. สมรรถนะ

2.1 สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อประสบการณ์สอนที่หลากหลาย

2.2 สามารถปฏิบัติการสอน ออกแบบทดสอบ และประเมินผลผู้เรียน

นอกจากนี้ คุรุสภายังได้กำหนดเกณฑ์การการรับรองเกี่ยวกับมาตรฐาน

ประสบการณ์วิชาชีพ โดยให้มีแผนการจัดการกิจกรรมเสริมความเป็นครูเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นระยะๆตลอดหลักสูตรเพิ่มเติมจากกิจกรรมรายวิชา และกำหนดให้ต้องมีการวัดและประเมินผลการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียนอย่างเป็นระบบ

สำหรับรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 1(0-3-0) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556) กำหนดเนื้อหาวิชา ดังนี้

การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน การสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ และภาระงานครู การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

คณะครุศาสตร์ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 ในภาคการศึกษาต้น สัปดาห์ที่ 1-8 โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม และสัปดาห์ที่ 9-16 โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ มัธยม โดยกิจกรรมการเรียนรู้มีรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรม ม ที่	กิจกรรมการเรียนรู้
1	* ประชุมปฐมนิเทศนิสิต (ชี้แจงประมวลรายวิชา,กิจกรรมภาพรวมของรายวิชา,แนะนำอาจารย์ประจำตอนเรียน,สถานที่เรียนของแต่ละตอน,การวัดและประเมินผล)
2	* ฟังบรรยายเรื่อง “จิตวิญญาณความเป็นครู” (ความรู้ความสามารถและการเป็นแบบอย่างที่ดีของครู เพื่อนำไปสู่ครูมืออาชีพ) * นิสิตบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการฟังบรรยาย
3	* ศึกษาบริบทของโรงเรียน,องค์ประกอบของโรงเรียน, บทบาทของบุคลากรในโรงเรียน,นำชมสถานศึกษา
4	* ศึกษาบทบาทหน้าที่ของครู,ภาระงานครูในบทบาทต่างๆที่ได้รับ * ฟังบรรยายเรื่อง บทบาทและภาระหน้าที่อาจารย์ประจำชั้น
5	* ศึกษาเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับงานประจำชั้นและรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการสังเกตการณ์งานประจำชั้น * นิสิตรายงานตัวกับอาจารย์ประจำชั้นที่ได้รับมอบหมาย
6	* นิสิตเข้าฝึกงานประจำชั้น (การดูแลความเรียบร้อยเข้าแถวเคารพธงชาติ,โฮมรูม,ดูแลเวรทำความสะอาด)
7	* ประชุมเพื่อสะท้อนคิด/สรุป/เสนอแนะ/ทำใบงานบันทึกผลการศึกษาดูงาน
8	* อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในวิชาพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม
9	* นิสิตพบอาจารย์ในรายวิชาพื้นฐานและศึกษาแผนและวิธีการทำแผนการสอน * นิสิตสังเกตการณ์จัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐาน 1 ครั้ง
10	* อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม/เพิ่มเติม(เลือกเสรี) แบบมีส่วนร่วม
11	* นิสิตพบอาจารย์ในรายวิชาเพิ่มเติม/เพิ่มเติม(เลือกเสรี) และศึกษาแผนและวิธีการทำแผนการสอน * นิสิตสังเกตการณ์จัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม/เพิ่มเติม(เลือกเสรี) 1 ครั้ง * ประชุมเพื่อสะท้อนคิด/สรุป/เสนอแนะ/ทำใบงานบันทึกผลการศึกษาดูงาน
12	* อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับภาระงานอื่น ๆ ของครู ที่สนับสนุนการเรียนการสอน รวมทั้งงานดูแลนักเรียนนอกเหนือจากอาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ผู้สอน
13	* ฟังบรรยายเกี่ยวกับงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน งานด้านวิชาการ,งานด้านกิจการนักเรียน,งานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอื่นๆ (ผลิตเอกสาร,ทะเบียน,พยาบาล,แนะแนว, ฯลฯ)
14	* นิสิตเข้าสังเกตการณ์ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย * ประชุมเพื่อสะท้อนคิด/สรุป/เสนอแนะ/ทำใบงานบันทึกผลการศึกษาดูงาน
15	* การประชุมรวม/สัมมนา/อภิปราย/ซักถาม * การเก็บรวบรวมข้อมูล * การถอดประสบการณ์/ปัจฉิมนิเทศ สถานศึกษา (นิสิตทำรายงานสรุปผลการสัมมนาสรุปประสบการณ์การเรียนรู้ ในหัวข้อ “ตกผลึก ความคิด และประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู)

เมื่อนำรายละเอียดสมรรถนะทางวิชาชีพที่พัฒนา (ปช.1) การฝึกปฏิบัติตามวิชาชีพครูสภา
 ทฤษฎีการเรียนรู้ประสบการณ์ กิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะและความรู้และสมรรถนะที่เกิดขึ้นมาสรุป
 จะได้นี้

ที่	สมรรถนะทางวิชาชีพ ที่พัฒนา (ปช.1)	การฝึกปฏิบัติ ตามวิชาชีพ ครูสภา	ทฤษฎีการเรี นรู้ นั้น ประสบการณ์	กิจกรรมการเรียนรู้	ทักษะและความรู้	สมรรถนะที่เกิดขึ้น
1	ด้านความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับวิชาชีพครู (Cognitive Competencies)	การบูรณาการความรู้ ทั้งหมดมาใช้ในการ ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพใน สถานศึกษา		1.ฟังบรรยายเรื่อง "จิตวิญญาณ ความเป็นครู" "บทบาทและ หน้าที่อาจารย์ประจำชั้น" 2.ศึกษาข้อมูลต่างๆของโรงเรียน บทบาทต่างๆของบุคลากร ครู ภาระงานครู ฯลฯ 3.อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนในวิชาพื้นฐานแบบมีส่วน ร่วม วิชาเพิ่มเติม ฯลฯ 4. อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ ความรู้เกี่ยวกับภาระงานอื่นๆของ ครู 5. ฟังบรรยายเกี่ยวกับงานต่างๆ งานด้านวิชาการ บุคลากร กิจกรรม นักเรียน งานสนับสนุนการจัดการ เรียนการสอน ฯลฯ 6. ถอดประสบการณ์ แล้วทำสรุป รายงานผลการสัมมนา	1.เข้าใจบทบาทและ หน้าที่ของอาจารย์ ประจำชั้น 2.เข้าใจข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียน บทบาท ต่างๆ ตลอดจนภาระ งานของครู ฯลฯ 3.เข้าใจการจัดการ เรียนการสอนในวิชา พื้นฐาน วิชาเพิ่มเติม ต่างๆ ฯลฯ 4.เข้าใจภาระงาน ต่างๆ ของครู 5. เข้าใจงานต่างๆ ตลอดจนงานด้าน วิชาการ บุคลากร กิจกรรมนักเรียน ฯลฯ	สมรรถนะด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Competencies) เป็น ความรู้ ความเข้าใจ ที่พร้อมจะแสดงออก ได้ โดยไม่ต้องมีการปฏิบัติ
2	ด้านทักษะการปฏิบัติ (Performance Competencies)	1.ฝึกปฏิบัติการ วางแผนการศึกษา ผู้เรียน โดยการ สังเกต สัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลและ นำเสนอผลการศึกษา 2.มีส่วนร่วมกับ สถานศึกษาในการ พัฒนาหลักสูตรและ ปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้งการนำ หลักสูตรไปใช้ 3. ฝึกการจัดทำ แผนการเรียนรู้ ร่วมกับสถานศึกษา 4.ฝึกปฏิบัติการ ดำเนินการจัด กิจกรรมเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้ โดย เข้าไปมีส่วนร่วมใน สถานศึกษา 5.การจัดทำโครงการ ทางวิชาการ	1.ชั้นที่ 1 ประสบการณ์ รูปธรรม 2.ชั้นที่ 2 การไตร่ตรอง 3.ชั้นที่ 3 การสรุปเป็น หลักการนามธรรม 4.การทดลอง ปฏิบัติจริง	1. สังเกตงานประจำชั้น (การดูแล ความเรียบร้อยเข้าแถวเคารพธง ชาติ ฯลฯ) 2. ศึกษาแผนและวิธีการทำแผน สอน 3. สังเกตการในหน่วยงานต่างๆ	1.สามารถศึกษาและ แยกแยะผู้เรียนได้ตาม ความแตกต่างของ ผู้เรียน 2. สามารถจัดทำ แผนการเรียนรู้ 3. สามารถฝึก ปฏิบัติการสอน ตั้งแต่ การจัดทำแผนการ สอน ปฏิบัติการสอน ประเมินผลและ ปรับปรุง 4. สามารถจัดทำ โครงการทางวิชาการ	สมรรถนะด้านทักษะ การปฏิบัติ (Performance Competencies) เป็น สมรรถนะที่ครูแสดง ออกมาและสามารถวัด และประเมินผลได้ ค่อนข้างชัดเจน ซึ่ง สมรรถนะนี้จะรวมถึง ทักษะเฉพาะต่าง ๆ ของครูในแต่ละแขนง วิชาด้วย
3	ด้านเจตคติ (Affective Competencies) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน 1. ด้านเจตคติต่อ วิชาชีพครู 2. ด้านเจตคติต่อ สถานภาพวิชาชีพครู 3. ด้านเจตคติต่อการ ปฏิบัติหน้าที่ของครู			1. สังเกตการเรียนการจัดการ เรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐาน เพิ่มเติม 2. อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ ความรู้เกี่ยวกับภาระงานอื่นๆของ ครู 3. ถอดประสบการณ์ แล้วทำสรุป รายงานผลการสัมมนา		สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) เป็น สมรรถนะที่เกี่ยวกับ ค่านิยม ความสนใจ ความเชื่อ ความขานซึ่ง เป็นต้น

จากตารางแสดงให้เห็นถึงสมรรถนะทางวิชาชีพที่พัฒนาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิชาชีพครู (Cognitive Competencies) ด้านที่ 2 ด้านทักษะการปฏิบัติ (Performance Competencies) และ ด้านที่ 3 ด้านเจตคติ (Affective Competencies)

ด้านที่ 1 ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิชาชีพครู (Cognitive Competencies) จะสอดคล้องกับการบูรณาการความรู้ทั้งหมดที่นำมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบให้บัณฑิตครุศาสตร์ เข้าร่วม คือ 1) ฟังบรรยายเรื่อง “จิตวิญญาณความเป็นครู” “บทบาทและหน้าที่อาจารย์ประจำชั้น” 2) ศึกษาข้อมูลต่างๆของโรงเรียน บทบาทต่างๆของบุคลากรครู ภาระงานครู ฯลฯ 3) อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในวิชาพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม วิชาเพิ่มเติม ฯลฯ 4) อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับภาระงานอื่นๆของครู 5) ฟังบรรยายเกี่ยวกับงานต่างๆ งานด้านวิชาการ บุคลากร กิจกรรมนักเรียน งานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ฯลฯ และ 6) ถอดประสบการณ์ แล้วทำสรุปรายงานผลการสัมมนาฯ ทักษะความรู้ที่เกิดขึ้นคือ 1) เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ประจำชั้น 2) เข้าใจข้อมูลต่างๆของโรงเรียน บทบาทต่างๆ ตลอดจนภาระงานของครู ฯลฯ 3) เข้าใจการจัดการเรียนการสอนในวิชาพื้นฐาน วิชาเพิ่มเติมต่างๆ ฯลฯ 4) เข้าใจภาระงานต่างๆ ของครู และ 5) เข้าใจงานต่างๆ ตลอดจนงานด้านวิชาการ บุคลากร กิจกรรมนักเรียน ฯลฯ สมรรถนะที่เกิดขึ้นในด้านนี้ คือ สมรรถนะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Competencies) เป็นความรู้ความเข้าใจ ที่พร้อมจะแสดงออกได้ โดยไม่ต้องมีการปฏิบัติ

ด้านที่ 2 ด้านทักษะการปฏิบัติ (Performance Competencies) จะสอดคล้องกับ 1) ฝึกปฏิบัติการวางแผนการศึกษาผู้เรียน โดยการสังเกต สัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลและนำเสนอผลการศึกษา 2) มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้ 3) ฝึกการจัดทำแผนการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษา 4) ฝึกปฏิบัติการดำเนินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานศึกษา และ 5) การจัดทำโครงการทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กับทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ ได้แก่ ขั้นที่ 1 ประสบการณ์รูปธรรม ขั้นที่ 2 การไตร่ตรอง ขั้นที่ 3 การสรุปเป็นหลักการนามธรรม และ ขั้นที่ 4 การทดลองปฏิบัติจริง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบให้บัณฑิตครุศาสตร์ เข้าร่วม คือ 1) สังเกตงานประจำชั้น (การดูแลความเรียบร้อยเข้าแถวเคารพธงชาติ ฯลฯ) 2) ศึกษาแผนและวิธีการทำแผนการสอน และ 3) สังเกตการในหน่วยงานต่างๆ ทักษะความรู้ที่เกิดขึ้นคือ 1) สามารถศึกษาและแยกแยะผู้เรียนได้ตามความแตกต่างของผู้เรียน 2) สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ 3) สามารถฝึกปฏิบัติการสอน ตั้งแต่การจัดทำแผนการสอน ปฏิบัติการสอน ประเมินผลและปรับปรุง และ 4) สามารถจัดทำโครงการทางวิชาการ สมรรถนะที่เกิดขึ้นในด้านนี้ คือ สมรรถนะด้านทักษะการปฏิบัติ (Performance Competencies) เป็นสมรรถนะที่ครูแสดงออกมาและสามารถวัดและประเมินผลได้ค่อนข้างชัดเจน ซึ่งสมรรถนะนี้จะรวมถึงทักษะเฉพาะต่าง ๆ ของครูในแต่ละแขนงวิชาด้วย

ด้านที่ 3 ด้านเจตคติ (Affective Competencies) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน 1) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู 2) ด้านเจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู 3) ด้านเจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบให้บัณฑิตครุศาสตร์ เข้าร่วม คือ 1) สังเกตการเรียนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐาน เพิ่มเติม 2) อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับภาระงานอื่นๆของครู และ 3) ถอดประสบการณ์ แล้วทำสรุปรายงานผลการสัมมนาฯ สมรรถนะที่เกิดขึ้นในด้านนี้ คือ สมรรถนะ

ด้านเจตคติ (Affective Competencies) เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับค่านิยม ความสนใจ ความเชื่อ ความซาบซึ้ง เป็นต้น

โดยสรุปแล้วการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ได้มีเนื้อหาวิชา ได้แก่ การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน การสังเกตการจัดการเรียนรู้ บทบาท หน้าที่และภาระงานครู การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลและการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ โดยมีกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งหมด 15 ครั้ง

ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนการสอน

คณะผู้วิจัยขอแนะนำแนวคิดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาความรู้ (Cognitive Domain) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ (Competency based Learning) ดังนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาความรู้ (Cognitive Domain)

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของกานเย (Gagne's Instructional Model) (ทิศนา แคมมณี, 2554)

การเรียนการสอนตามรูปแบบของกานเยช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้อย่างดี รวดเร็ว และสามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้นานลำดับขั้นการเรียนการสอนตามแนวคิดของกานเยมี 9 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับสิ่งเร้าหรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ดี

ขั้นที่ 2 แจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียนให้ผู้เรียนทราบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ความคาดหวัง

ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิมเป็นการช่วยให้ผู้เรียนดึงข้อมูลเดิมที่มีอยู่ให้มาอยู่ในหน่วยความจำเพื่อการใช้งาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 นำเสนอสิ่งเร้าหรือเนื้อหาสาระใหม่ ผู้สอนควรจัดสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเห็นลักษณะสำคัญของสิ่งเร้านั้นอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการเลือกรับรู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 ให้แนวการเรียนรู้ หรือการจัดระบบข้อมูลให้มีความหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับสาระที่เรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น

ขั้นที่ 6 กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสาระที่เรียน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นการให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียน และข้อมูลที่ป้อนกลับประโยชน์กับผู้เรียน

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการแสดงออกของผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 9 การส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการให้โอกาสผู้เรียนได้มีการฝึกฝนอย่างพอเพียงและในสถานการณ์ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์อื่น ๆ ได้

2.2 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากแก่การพัฒนาหรือปลูกฝัง

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาด้านจิตพิสัยของแครทโวล บลูม และมาเซีย (Bloom, 1956 อ้างถึงในทิสนา แชมมณี, 2554)

การเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังค่านิยมใด ๆ ให้แก่ผู้เรียน ลำดับขั้นมีดังนี้

ขั้นที่ 1 การรับรู้ค่านิยม (receiving/attending) ผู้สอนจัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ในค่านิยมนั้นอย่างใส่ใจ ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม การรู้ตัว (awareness) การเต็มใจรับรู้ (willingness) และการควบคุมการรับรู้ (control)

ขั้นที่ 2 การตอบสนองต่อค่านิยม (responding) ผู้สอนจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองต่อค่านิยมนั้นในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ให้พูดแสดงความคิดเห็นต่อค่านิยมนั้น ให้ลองทำตามค่านิยมนั้น ให้พูดคุยกับผู้มีค่านิยมนั้น เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม การยินยอมตอบสนอง (acquiescence in responding) การเต็มใจตอบสนอง (willingness to respond) และความพึงพอใจในการตอบสนองการ(satisfaction in response)

ขั้นที่ 3 การเห็นคุณค่าของค่านิยม (valuing) ผู้สอนจัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของค่านิยมนั้น เช่น การให้ลองปฏิบัติตามค่านิยมแล้วได้รับการตอบสนองในทางที่ดี เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม การยอมรับในคุณค่านั้น (acceptance of a value) การชื่นชอบในคุณค่านั้น (preference for a value) และความผูกพันในคุณค่านั้น (Commitment)

ขั้นที่ 4 การจัดระบบค่านิยม (organization) เมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าของค่านิยมและเกิดเจตคติที่ดีต่อค่านิยมนั้นและมีความโน้มเอียงที่จะรับค่านิยมนั้นมาใช้ในชีวิตของตน ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนพิจารณาค่านิยมนั้นกับค่านิยมหรือคุณค่าอื่น ๆ ของตนและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมต่าง ๆ ของตน ในขั้นนี้ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม การสร้างมโนทัศน์ในคุณค่านั้น (conceptualization of value) และการจัดระบบคุณค่านั้น (organization of a value system)

ขั้นที่ 5 การสร้างลักษณะนิสัย (characterization by value) ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามค่านิยมนั้นอย่างสม่ำเสมอโดยติดตามผลการปฏิบัติ และให้ข้อมูลป้อนกลับ และการเสริมแรง ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม การมีหลักยึดในการตัดสินใจ (generalization set) และการปฏิบัติตามหลักยึดนั้นจนเป็นนิสัย (characterization)

2.3 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ (Competency based Learning)

Kolb (1984) ได้นำแนวคิดที่สำคัญของ Dewey Lewin และ Piaget มาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นโดยเน้นถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สมรรถนะในการเรียนรู้ และนำมาออกแบบกระบวนการเรียนรู้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประสบการณ์รูปธรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมีประสบการณ์ต่างๆ เน้นการใช้ความรู้สึกและยึดถือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงตามที่ตนประสบในขณะนั้น

ขั้นที่2 การไตร่ตรองเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมุ่งที่จะทำความเข้าใจความหมายของประสบการณ์ที่ได้รับโดยการสังเกตอย่างรอบคอบเพื่อการไตร่ตรองพิจารณา

ขั้นที่ 3 การสรุปเป็นหลักการนามธรรม เป็นขั้นที่ผู้เรียน

ขั้นที่ 4 การทดลองปฏิบัติจริง เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำเอาความเข้าใจที่สรุปได้ในขั้นที่ 3 ไปทดลองปฏิบัติจริง เพื่อทดสอบว่าถูกต้องหรือขั้นตอนนี้เน้นที่การประยุกต์ใช้แนวความคิดจากทฤษฎีของ Kolb

1. แบบคิดอเนกนัย (divergent) เน้นการเรียนรู้ขั้นที่ 1 (CE) และขั้นที่ 2 (RO) เป็นนักคิดอเนกนัย (diverger) คือมีความสามารถในการมองสถานการณ์ที่เป็นรูปธรรมได้หลายๆแง่มุม ใช้วิธีการสังเกตมากกว่าการลงมือปฏิบัติ ชอบคิดและแสดงออกด้วยการสร้างทางเลือกหลายหลาย เช่น ใช้การระดมสมอง ให้ความสนใจกับผู้คนและมีความสามารถในการสร้างจินตนาการ มักมีพื้นฐานด้านมนุษยศาสตร์และศิลปศาสตร์

2. แบบดูดซึม (assimilative) เน้นการเรียนรู้ขั้นที่ 2 (RO) และขั้นที่ 3 (AC) อาจเรียกได้ว่าเป็นคนเจ้าหลักการ (assimilator) คือมีความสามารถในการสรุปหลักการจากข้อมูลที่หลากหลายในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผล ให้ความสนใจกับผู้คนและประสบการณ์จริงค่อนข้างน้อย สนใจในหลักการเชิงนามธรรมมากกว่า ให้ความสำคัญกับความมีเหตุมีผลของทฤษฎีมากกว่าการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ จึงเป็นลักษณะของบุคคลด้านคณิตศาสตร์พื้นฐาน คณิตศาสตร์ มากกว่าคณิตศาสตร์ประยุกต์

3. แบบคิดเอกนัย (convergent) เน้นการเรียนรู้ขั้นที่ 3 (AC) และขั้นที่ 4 (AE) เป็นนักคิดทางเดียว (converger) คือมีความสามารถในการนำแนวคิดนามธรรมไปใช้ในการปฏิบัติ สามารถสรุปวิธีที่ถูกต้องที่สุดเพียงวิธีเดียวที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้ ชอบทำงานด้านเทคนิคและแก้ปัญหาต่างๆ มากกว่ามีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น จึงเป็นลักษณะของผู้ที่อยู่ในสาขาคณิตศาสตร์ กายภาพ เช่น วิศวกร เป็นต้น

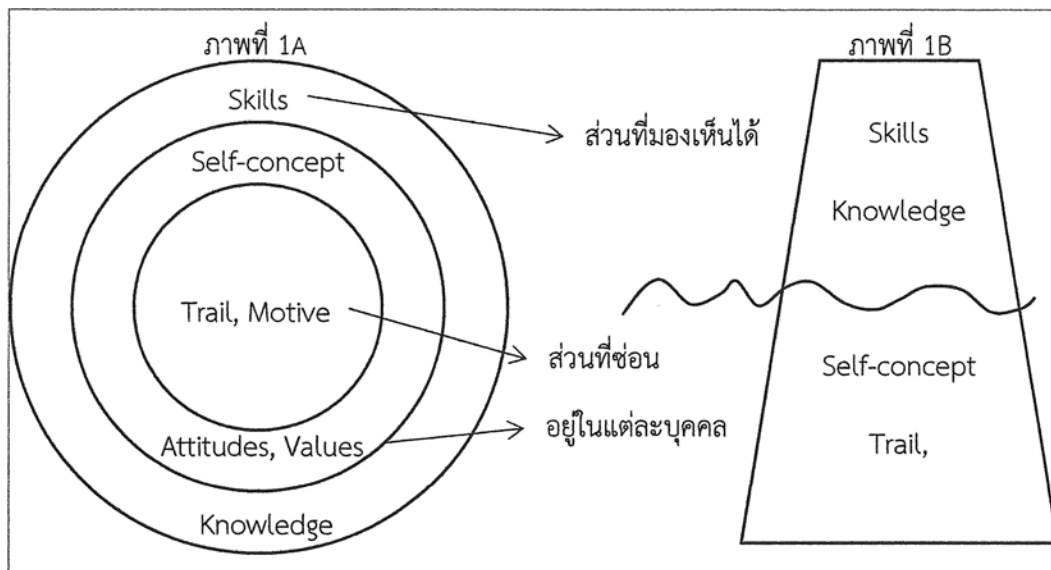
4. แบบปรับปรุง (accommodative) เน้นการเรียนรู้ขั้นที่ 4 (AE) และขั้นที่ 1 (CE) เป็นนักปฏิบัติ (accommodator) คือสามารถที่จะเรียนรู้จากการลงมือกระทำ ชอบลงมือปฏิบัติ ชอบทดลอง จะทำงานได้ดีในสถานการณ์ที่ต้องมีการปรับตัว ชอบการจัดการตามแผนที่วางไว้ให้สำเร็จ ชอบทำงานกับบุคคลอื่นๆ เข้ากับคนได้ง่าย จึงเป็นลักษณะของผู้ที่อยู่ในสาขาการบริหาร การตลาด เป็นต้น

โดยสรุปรูปแบบการเรียนการสอนที่นำไปใช้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู เน้นการพัฒนาความรู้ ใช้ลำดับขั้นการเรียนการสอนตามแนวคิดของกานเย เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย ใช้ลำดับขั้นการพัฒนาจิตพิสัยของแครทวอล บลูม และมาเซีย และเน้นสมรรถนะในการเรียนรู้ ใช้กระบวนการออกแบบการเรียนรู้อิงของ Kolb

ตอนที่ 3. สมรรถนะวิชาชีพครู

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

McClelland (1973) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “Competency คือ บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้น สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนด ในงานที่ตนรับผิดชอบ” Competency มีองค์ประกอบดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ความหมายของ Competency (McClelland, 1973)

จากภาพ McClelland ได้อธิบายในเชิงเปรียบเทียบว่า “ภาพที่ 1A” คือ องค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 5 ประการของ Competency ในขณะที่ “ภาพที่ 1B” เป็นการแบ่งองค์ประกอบของ Competency ตามความยาก - ง่ายของการพัฒนา กล่าวคือ ส่วนที่เป็นความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) นั้น ถือว่าเป็นส่วนที่คนแต่ละคนสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ไม่ยากนัก ด้วยการศึกษาค้นคว้า (ทำให้เกิดความรู้ - Knowledge) และการฝึกฝนปฏิบัติ (ทำให้เกิดทักษะ - Skill) ในส่วนนี้นักวิชาการบางท่านเรียกว่า “Hard Skills” ในขณะที่องค์ประกอบส่วนที่เหลือ คือ Self - Concept (ทัศนคติ ค่านิยม และความเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง) รวมทั้ง Trail (บุคลิกลักษณะประจำของแต่ละบุคคล) และ Motive (แรงจูงใจหรือแรงขับภายในของแต่ละบุคคล) เป็นสิ่งที่พัฒนาได้ยาก เพราะเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคล และในส่วนนี้นักวิชาการบางท่านเรียกว่า “Soft Skills” เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) ความอดทนต่อความกดดัน (Stress Tolerance) เป็นต้น

Scott (1997) ได้นิยาม Competency ว่า คือ กลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงาน กลุ่มความรู้ ทักษะและคุณลักษณะดังกล่าว สัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้น และสามารถวัดผลเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับและเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา

จากการศึกษาของ McClelland (1973) องค์ประกอบของสมรรถนะตามแนวคิดของ McClelland เกิดจากองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการดังนี้

1. ทักษะ (Skills) หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำได้ดี และฝึกปฏิบัติจนชำนาญ เช่น ทักษะการอ่าน
2. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้เฉพาะด้านของบุคคล เช่น ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านการบริหารการศึกษา

3. ทักษะคิด ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง (Self – concept) เช่น คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self – confident) จะเชื่อว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

4. บุคลิกประจำตัวบุคคล (Trait) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น เป็นคนที่น่าเชื่อถือไว้วางใจได้ มีคุณลักษณะเป็นผู้นำ

5. แรงจูงใจหรือแรงขับภายใน (Motive) ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย เช่น บุคคลที่มุ่งผลสำเร็จ (Achievement Orientation) จะพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองตลอดเวลา

3.2 สมรรถนะวิชาชีพตามข้อกำหนดของคุรุสภา

คณะกรรมการคุรุสภาออกประกาศคณะกรรมการคุรุสภากำหนดสาระความรู้ สมรรถนะ ประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพครู (คุรุสภา, 2556) ดังต่อไปนี้

สาระความรู้ และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ตามมาตรฐานความรู้ มีดังนี้

1. ความเป็นครู ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) สภาพงานครู คุณลักษณะ และมาตรฐานวิชาชีพครู
- (2) การปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครู
- (3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครู และวิชาชีพครู
- (4) การจัดการความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู
- (5) การสร้างความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

(ข) สมรรถนะ

(1) รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและกลยุทธ์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้

- (2) แสวงหาและเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารความรู้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- (3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน
- (4) มีจิตวิญญาณความเป็นครู

2. ปรัชญาการศึกษา ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีทางการศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ สังคม

วัฒนธรรม

- (2) แนวคิด และกลวิธีการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน

(ข) สมรรถนะ

- (1) ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา
- (2) วิเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ภาษาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) ภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการเป็นครู
- (2) ภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

(ข) สมรรถนะ

(1) สามารถใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อความหมายอย่างถูกต้อง

(2) ใช้ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

4. จิตวิทยาสำหรับครู ประกอบด้วย

(ก) สารระความรู้

(1) จิตวิทยาพื้นฐานและจิตวิทยาพัฒนาการของมนุษย์

(2) จิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาการศึกษา

(3) จิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

(ข) สมรรถนะ

(1) สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(2) ใช้จิตวิทยาเพื่อความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็ม

ศักยภาพ

5. หลักสูตร ประกอบด้วย

(ก) สารระความรู้

(1) หลักการ แนวคิดในการจัดทำหลักสูตร

(2) การนำหลักสูตรไปใช้

(3) การพัฒนาหลักสูตร

(ข) สมรรถนะ

(1) วิเคราะห์หลักสูตรและสามารถจัดทำหลักสูตรได้

(2) ปฏิบัติการประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา

หลักสูตร

6. การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย

(ก) สารระความรู้

(1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

(2) ทฤษฎีและรูปแบบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้

(3) การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม

(4) การจัดการชั้นเรียน

(5) การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษา

(ข) สมรรถนะ

(1) สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง

(2) สามารถสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย

(ก) สารระความรู้

(1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติในการวิจัย

(2) การใช้และผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- (2) สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน
8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ประกอบด้วย
- (ก) สาระความรู้
- (1) หลักการ แนวคิด การออกแบบ การประยุกต์ใช้ และการประเมินสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
- (2) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร
- (ข) สมรรถนะ
- (1) ประยุกต์ใช้ และประเมินสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
- (2) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร
9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย
- (ก) สาระความรู้
- (1) หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- (2) ปฏิบัติการวัดและการประเมินผล
- (ข) สมรรถนะ
- (1) สามารถวัดและประเมินผลได้
- (2) สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน
10. การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย
- (ก) สาระความรู้
- (1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพการศึกษา
- (2) การประกันคุณภาพการศึกษา
- (ข) สมรรถนะ
- (1) สามารถจัดการคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- (2) สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้
11. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ประกอบด้วย
- (ก) สาระความรู้
- (1) หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต
- (2) คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพครู
- (3) จรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด
- (ข) สมรรถนะ
- (1) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ และเสียสละให้สังคม
- (2) ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- สาระการฝึกทักษะและสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐาน
 ประสพการณ์วิชาชีพ

12. การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน ประกอบด้วย

(ก) สารระการฝึกทักษะ

- (1) การสังเกตการจัดการเรียนรู้
- (2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- (3) การทดลองสอนในสถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง
- (4) การออกแบบทดสอบ ข้อสอบหรือเครื่องมือวัดผล
- (5) การตรวจข้อสอบ การให้คะแนน และการตัดสินผลการเรียน
- (6) การสอบภาคปฏิบัติและการให้คะแนน
- (7) การวิจัยแก้ปัญหาผู้เรียน
- (8) การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจุดประสงค์การสอนที่

หลากหลาย

- (2) สามารถปฏิบัติการสอน ออกแบบทดสอบ วัดและประเมินผลผู้เรียน

13. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ ประกอบด้วย

(ก) สารระการฝึกทักษะ

- (1) การปฏิบัติการสอนวิชาเอก
- (2) การวัดและประเมินผล และนำผลไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน
- (3) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- (4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือแบ่งปันความรู้ในการสัมมนาการศึกษา

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเอก
- (2) สามารถประเมิน ปรับปรุง และศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- (3) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

โดยสรุปสมรรถนะวิชาชีพครู คือ บุคลิกลักษณะภายในบุคคลที่ประกอบไปด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) คุณลักษณะ (Attributes) ทัศนคติ ค่านิยมและความคิดเห็นที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง (Self – concept) และแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน (Motive) ที่เกี่ยวข้องกัน

เจตคติวิชาชีพครู**1. แนวคิดของเจตคติ**

เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยประเมินค่าไปในทางบวกหรือลบ ความรู้สึก ความเชื่อนี้มีแนวโน้มให้บุคคลแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งออกมา (Willkinson & Compbell, 1997 อ้างถึงใน สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถนะ, 2545)

เจตคติเป็นสิ่งที่วัดพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างดี การทำงานในทุกอาชีพต้องทำให้คนทำงานในองค์กรมีเจตคติในทางบวกต่องาน เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เพราะจะช่วยให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าคนทำงานมีเจตคติในทางลบต่องาน ปัญหา

ที่เกิดขึ้นในองค์กรจะมีมากมาย เช่น ไม่ตั้งใจทำงาน ขาดงานบ่อย ทำงานช้าลง และงานผิดพลาดบ่อย ก้าวร้าว ลาออก เป็นต้น

การจัดเจตคติของบุคคลต่อเป้าหมายต่างๆ ส่วนให้ประโยชน์แก่บุคคล หรือสังคมในด้านต่างๆ ได้แก่ (วรรณดี แสงประทีปทอง, 2544)

1. ใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ และเป็นแนวทางให้ผู้อื่นสามารถควบคุมพฤติกรรมบุคคลนั้นได้ด้วย
2. ทำให้เข้าใจสาเหตุและผลเจตคติเหมือนเป็นเหตุผลภายในที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมตามที่แสดงออก
3. เพื่อหาทางป้องกันการทำงานในอาชีพใดๆ มีความจำเป็นต้องสรรหาคนที่มีเจตคติในทางบวกต่องานมาทำงาน และทางป้องกันคนที่มีเจตคติในทางลบต่องานมาทำงาน เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่องค์กรได้
4. เพื่อหาทางแก้ไข การวัดเจตคติแสดงให้เห็นว่าบุคคลมีลักษณะที่เหมาะสมหรือไม่เพียงไรเพื่อประโยชน์ในการหาทางแก้ไขเจตคติที่ไม่ถูกต้องและปลูกฝังเจตคติที่ดี

2. องค์ประกอบของเจตคติวิชาชีพครู

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเจตคติวิชาชีพครู พบว่า อุทุมพร จามรมาน (2522) กำหนดองค์ประกอบของเจตคติวิชาชีพครูเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ลักษณะของครู 2) ลักษณะของนักเรียน 3) ลักษณะวิชาชีพครู 4) วิธีสอน 5) ความตั้งใจประกอบวิชาชีพครู และ 6) ความคาดหวังจากวิชาชีพครู

เยาวดี ราชชัยกุล และศิริชัย กาญจนวาสี (2523) จำแนกเจตคติต่อวิชาชีพครู ออกเป็น 5 องค์ประกอบ คือ 1) เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู 2) เจตคติต่อลักษณะความเป็นครู 3) เจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอน 4) เจตคติต่อนักเรียน และ 5) เจตคติต่อความคาดหวังที่มีต่อวิชาชีพครู

เมธี ปิรันธโอราร (2527) แบ่งเจตคติวิชาชีพครูออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สถานภาพวิชาชีพครู 2) ความเป็นครู 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) คุณธรรมจริยธรรม และ 5) นักเรียน

สมเกียรติ ทานอก (2552) แบ่งเจตคติวิชาชีพครูเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ลักษณะการสอน 2) สถานภาพวิชาชีพครู 3) คุณธรรมของครู และ 4) บุคลิกภาพของการเป็นครู โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักวิชาการ / นักวิจัย

องค์ประกอบของ เจตคติต่อวิชาชีพครู	นักวิชาการ / นักวิจัย			
	เยาวดี ราชชัยกุล และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2523)	อุทุมพร จามรมา (2522)	เมธี ปิลันธโอ วาท (2527)	สมเกียรติ ทานอก (2552)
1.เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู	✓	✓	✓	✓
2.เจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู		✓	✓	✓
3.เจตคติต่อจรรยาบรรณของวิชาชีพครู		✓	✓	✓
4.เจตคติต่อนักเรียน	✓	✓	✓	
5.เจตคติต่อความคาดหวังที่มีต่อวิชาชีพครู	✓	✓		
6.เจตคติต่อลักษณะความเป็นครู	✓			✓
7.เจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้ปรับและเรียบเรียงองค์ประกอบเจตคติวิชาชีพครูจากเอกสารและงานวิจัย ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยแบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู 2) เจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู 3) เจตคติต่อจรรยาบรรณของวิชาชีพครู และ 4) เจตคติต่อนักเรียน โดยที่ผู้วิจัยได้รวม องค์ประกอบที่ 1) เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู ไว้กับองค์ประกอบที่ 5) เจตคติต่อความคาดหวังที่มีต่อวิชาชีพครู ไว้ด้วยกันแล้วใช้ชื่อ องค์ประกอบเป็น 1) เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู และองค์ประกอบที่ 2) เจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู รวมกับ องค์ประกอบที่ 7) เจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอน ไว้ด้วยกันแล้วใช้ชื่อองค์ประกอบเป็น 2) เจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู และองค์ประกอบที่ 3.เจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู รวมกับองค์ประกอบที่ 6) เจตคติต่อลักษณะความเป็นครู ไว้ด้วยกันแล้วใช้ชื่อ องค์ประกอบเป็น 3.เจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่วนองค์ประกอบที่ 4) เจตคติต่อนักเรียน ยังคงใช้ชื่อองค์ประกอบเดิม ดังสรุปในตารางที่ 2

องค์ประกอบเดิมจากนักวิจัยท่านอื่นๆ	รวมองค์ประกอบใหม่ในงานวิจัย
1. เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู	1. เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู
5. เจตคติต่อความคาดหวังที่มีต่อวิชาชีพครู	
2. เจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู	2. เจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู
7. เจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอน	
3. เจตคติต่อจรรยาบรรณของวิชาชีพครู	3. เจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู
6. เจตคติต่อลักษณะความเป็นครู	
4. เจตคติต่อนักเรียน	4. เจตคติต่อนักเรียน

ตารางที่ 2 แสดงการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบเดิมเป็นองค์ประกอบใหม่ของเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักวิชาการ / นักวิจัย

โดยสรุปเจตคติวิชาชีพครู หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีการประเมินค่าไปในทางบวกและทางลบ และเจตคติเป็นเครื่องชี้วัดพฤติกรรมของบุคคลได้เป็นอย่างดี องค์ประกอบของเจตคติต่อวิชาชีพครูแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู (2) เจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู (3) เจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ (4) เจตคติต่อนักเรียน

ทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์

รุ่งระวี สมะวรรณ (2553) ได้สรุปความหมายที่แท้จริงของทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ คือ กระบวนการเรียนรู้โดยเน้นจากการปฏิบัติจริงโดยใช้ประสบการณ์เดิมของตนเอง และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้จากเนื้อหาสาระ โดยผ่านการเรียนรู้เน้นประสบการณ์จากการปฏิบัติและนำมาเป็นพื้นฐานความรู้ในการพิจารณา ทบทวน สะท้อนความคิด ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล จากนั้นนำไปสู่การอภิปรายกับผู้สอน เพื่อน และผู้เรียนได้พยายามตีความ สรุปใหม่เป็นความรู้สำหรับตนเอง เกิดเป็นประสบการณ์ใหม่ของตนเอง

รุ่งระวี สมะวรรณ (2553) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า หลักการและ แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ พบว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ โดยภาพรวมแล้วสามารถสรุปหลักการเพื่อใช้เป็นแนวคิดและหลักการในการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็จุดเริ่มต้นของการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการเป็นลำดับแรก และต้องดำเนินการด้วย ความละเอียดรอบคอบอย่างถูกต้อง
2. การออกแบบการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ ต้องอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์ความจำเป็นรวมทั้งแบบแผนของการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งอาจมีหลายรูปแบบแต่ต้องเน้นความสมดุลและมีบูรณาการ
3. รูปแบบการจัดต้องมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสิ่งแวดล้อมเน้นกระบวนการกลุ่ม การมีส่วนร่วม การทบทวนไตร่ตรอง การแก้ปัญหาและการจัดการที่ดี
4. รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ทดสอบต้องได้รับการประเมินผลและมีผลกระทบที่ทำให้เกิดต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นวงจรแห่งการเรียนรู้
5. รูปแบบการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ ต้องตอบสนองผู้เรียน ตอบสนองกลุ่มและมีความต่อเนื่องการดำเนินการ
6. มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและเหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างความสนใจและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้แล้ว รุ่งระวี สมะวรรณ (2553) ยังได้สรุปวิเคราะห์จุดเน้น บทบาทของผู้สอน และผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์จุดเน้น บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

จุดเน้น	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
<ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน ต้องสนองความต้องการผู้เรียนให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีพัฒนาการ - มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ - มีการพิจารณาสภาพความ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้สอนจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนโดยการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการคิด จนสามารถสร้างสรรค์ความรู้ เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ - ผู้สอนต้องให้ความสนใจและมีความตระหนักในการจัดการ 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถสร้างความรู้ใหม่หรือปรับเปลี่ยนตนเองในการปฏิบัติตามบทบาทใหม่ จนกลายเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ - มีการค้นหาแลกเปลี่ยน

จุดเน้น	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
<p>เป็นจริงของผู้เรียนและได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านกายภาพและจิตใจของผู้เรียนด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ เน้นการปฏิบัติจริง มีความสมดุลระหว่างการปฏิบัติและการทบทวนไตร่ตรองและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง - จัดรูปแบบการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการ การเรียนรู้เน้นประสบการณ์ต้องเน้นรูปแบบการบูรณาการ เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม - มีการสร้างแรงจูงใจการเรียนรู้เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน - สร้างความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม - พัฒนาลักษณะ และทักษะทางอาชีพ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ของบุคคล มีการปฏิบัติจริง และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยการนาตนเอง สร้างโอกาสและเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 	<p>เรียนรู้เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงบวก และทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการฝึกฝน ร่วมปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีพัฒนาการ จัดทรัพยากรให้เหมาะสม จัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญระหว่างปัญญาและอารมณ์ ให้มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ปราศจากอคติ ใช้การคิดไตร่ตรอง จัดเตรียมโอกาสสำหรับ การเรียนการสอนโดยเน้นการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ - เป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน สนับสนุนส่งเสริมกระตุ้นผู้เรียน และสร้างความท้าทายกับผู้เรียน - สนับสนุนการเรียนรู้ ต้องแสวงหาวิธีการสร้างบทเรียนที่สอดคล้องกับประสบการณ์ในอดีตของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการเรียนรู้ - จัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการในการใช้ทักษะการเรียนรู้ ใช้ การคิดในเชิงทฤษฎีจากการเรียนในชั้นเรียนหรือเนื้อหา มาสู่การปฏิบัติ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 	<p>ประสบการณ์จากกลุ่มเพื่อนและผู้สอน เป็นผู้มีความสังเกต ร่วมอภิปราย ใช้ทักษะการคิด วิเคราะห์และไตร่ตรอง และนำประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ตนเอง และยอมรับการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ใหม่ - มีความเชื่อมั่นในประสบการณ์ที่มีอยู่ - ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบ และมีการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ - มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม - ทำหน้าที่เป็นผู้นำ ทีมงานและผู้สนับสนุนในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ - มีส่วนร่วมหรือแสดงความเห็นในการวางแผน กำหนดกิจกรรม และร่วมปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง การเรียนรู้ - สามารถประเมินการเรียนรู้และความก้าวหน้าของตนเอง ได้ผู้เรียนต้องมีการทบทวนประสบการณ์เดิมของตนเอง มีการวิเคราะห์อภิปรายสิ่งที่ได้เรียนรู้และสรุปภาพรวมเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ของตนเองได้

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

วิชเนี่ย เชาว์ดำรงค์ (2542) วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพของนิสิต นักศึกษาศาสตรศึกษาศาสตร์ งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะความเป็นครู วิชาชีพ สร้างรูปแบบการพัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพและเปรียบเทียบผลการพัฒนา ลักษณะความเป็นครูวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาศาสตร ศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงบรรยาย โดยสร้างและใช้แบบประเมินลักษณะความเป็น ครูวิชาชีพกับนิสิตนักศึกษากลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 809 คน และทดลองรูปแบบการพัฒนา ลักษณะความเป็นครูวิชาชีพกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คนกลุ่มควบคุม 30 คน การวิเคราะห์ ข้อมูลใช้สถิติบรรยายและสถิติทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ลักษณะความเป็นครู วิชาชีพของนิสิตนักศึกษาคูในปัจจุบัน พบว่าด้านวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีลักษณะความเป็นครูวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก สำหรับ ด้านเทคนิควิธี พบว่า นิสิตนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีลักษณะความเป็นครูวิชาชีพอยู่ในระดับ ปานกลาง ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านคุณลักษณะ พบว่านิสิตนักศึกษาระดับชั้น ปีที่ 1-4 มีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม ด้านความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพครู อยู่ในระดับ มาก 2) รูปแบบการพัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาคูที่ผู้วิจัยนำเสนอ ประกอบด้วย 1) หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ หน่วยงานพัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ 2) ผู้รับผิดชอบ คือ คณะกรรมการพัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ 3) การดำเนินการพัฒนา ได้แก่ การ ตั้งเป้าหมาย การประเมินสภาพ และวิธีดำเนินงานพัฒนา 4) การประเมินผลการพัฒนาลักษณะความ เป็นครูวิชาชีพ สำหรับกิจกรรมพัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ ด้านวิชาการ ด้านเทคนิควิธี และ ด้านคุณลักษณะ จำนวน 12 กิจกรรม มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ เนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ แนวการจัดการกิจกรรม ระยะเวลา สื่อ การวัดและประเมินผล 3) ผลการเปรียบเทียบการ พัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาคู จากการทดลองรูปแบบการพัฒนา ลักษณะความเป็นครูวิชาชีพกับนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองได้รับการพัฒนา ลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ ด้านวิชาการ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะ จำนวน 12 กิจกรรม เป็นเวลา 13 วัน รวม 35 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติของมหาวิทยาลัย ผลการทดลอง 3.1 นักศึกษากลุ่มทดลองมีลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ ด้านวิชาการ ด้านเทคนิควิธี และด้าน คุณลักษณะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.2 นักศึกษา กลุ่มทดลองมีลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ ด้านวิชาการ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะหลังการ ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นัตตา อังสุโวทัย (2550) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาเคมีที่เน้น กระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ปริญญาโท การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาเคมีที่ เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบในด้านลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี จิตวิทยาของผู้เรียน ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนผลของทักษะพื้นฐานการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่มีต่อลักษณะการเรียนรู้แบบนำ

ตนเอง ในการดำเนินการวิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี นำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดและพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบนำตนเองซึ่งมี 3 ขั้นตอน กล่าวคือ 1) การดำเนินการก่อนการเรียน 2) กระบวนการเรียนการสอน และ 3) การประเมินผล รูปแบบนี้ ได้กำหนดกิจกรรมเป็น 6 กิจกรรมดังนี้ 1) เพิ่มพลังแรงใจ 2) เสริมสร้างกลยุทธ์ 3) ปลุกฝังนิสัย 4) ถ่ายทอดความรู้ 5) สะท้อนความคิดและ 6) ประเมินการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ใช้จัดกิจกรรม ได้แก่ สสำรวจความต้องการเรียนรู้ทำสัญญาการเรียน ฝึกทักษะการเรียนรู้เรียนแบบมีส่วนร่วม ใช้ทักษะทางสังคมและประเมินตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง แบบวัดทักษะการเรียนรู้ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี แบบวัดจิตวิทยาศาสตร์ และแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ พระนครใต้ ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2548 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน และแบ่งย่อยเป็นกลุ่มที่มีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ระดับสูงและระดับต่ำ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่มีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ระดับสูงได้ พัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และผลการประเมินประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุมได้ค่าขนาดอิทธิพลไม่น้อยกว่า .50 เป็นไปตามเกณฑ์ ส่วนกลุ่มทดลองที่มีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ระดับต่ำพบว่าในภาพรวมมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองลดลง นอกจากนี้ ด้านจิตวิทยาศาสตร์ให้ผลทำนองเดียวกับด้านลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ส่วนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีพบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองทั้งภาพรวมและกลุ่มที่มีทักษะพื้นฐานต่างกันมี ผลการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและได้ค่าขนาดอิทธิพลเป็นไปตามเกณฑ์ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบนี้ ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ยังพบว่า ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนส่งผลต่อลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแต่ไม่เกิดปฏิสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้

ฉลอง พันธุ์จันทร์ (2550) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนกลุ่มใหญ่โดยมีผู้เรียนเป็นสำคัญ : กรณีศึกษารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชา 0001 048 มนุษย์กับการใช้เหตุผล การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมและรูปแบบการเรียนการสอนกลุ่มใหญ่รายวิชา 0001 048 มนุษย์กับการใช้เหตุผล พัฒนาแผนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มใหญ่ให้มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งแก่ผู้เรียนและผู้สอน พัฒนาและปรับปรุงเอกสารการเรียนการสอนให้เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนกลุ่มใหญ่ และเพื่อพัฒนากิจกรรมและรูปแบบการประเมินการเรียนการสอนกลุ่มใหญ่โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาวิชาศึกษาทั่วไปอื่น ๆ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ที่เรียนรายวิชา 0001 048 มนุษย์กับการใช้เหตุผล ปีการศึกษาที่ 1/2550 ทั้งหมดเป็นนิสิตกลุ่มที่ 3 จำนวน 103 คน และกลุ่มที่ 37 จำนวน 84 คน รวม 18 คน ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และค่าความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชา 0004 048 มนุษย์กับการใช้เหตุผลทั้ง 10 ด้าน คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน นิสิตมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ส่วนกิจกรรมอื่นที่เหลือ คือ เอกสารการเรียน การประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน กิจกรรมการฟังการบรรยายโดยวิทยากรและชมซีดี กิจกรรมปฏิบัติศาสนกิจ ความเหมาะสมของเนื้อหาและความเข้าใจต่อการเรียน

การสอนแต่ละบทเรียน การนำทฤษฎีการใช้เหตุผลและวิธีคิดไปใช้ในการวิเคราะห์บทความและการบรรลุวัตถุประสงค์รายวิชา พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

อรชร วัฒนกุล (2553) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตการวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบรูปแบบการเรียนการสอน โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย 1) คู่มือประกอบการเรียนการสอน 2) แผนการสอน ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้อง ผลการตรวจสอบค่าความเหมาะสมและความสอดคล้องอยู่ในระดับดี ขั้นตอนที่ 4 การศึกษานำร่องเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ก่อนนำไปใช้จริง พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนมีความเป็นไปได้ ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบ Randomized Two Group Posttest Only Design กับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 40 คน เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1. รูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับหลักการระดมสมอง การคิดข้างเคียง ผังความคิด และการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิคเอสทีเอที 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนที่เรียนโดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น 4) โครงสร้างของรูปแบบประกอบด้วย 3 ชั้น คือ 4.1) ชั้นเตรียมความพร้อม 4.2) ชั้นกระบวนการเรียนการสอน คือ แบ่งกลุ่มลดความสามารถ ศึกษาเนื้อหา กิจกรรม พัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ นำเสนอความคิด สรุปบทเรียน 4.3) ประเมินผลด้านความคิดสร้างสรรค์เรื่องการสื่อสาร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความสอดคล้องของรูปแบบการเรียนการสอนในระดับสูง 2. ประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์เรื่องการสื่อสาร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารเรื่องการสื่อสาร ภายหลังการเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. นักศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารโดยภาพรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

คมสันต์ ชโนศวรรย์ (2555) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาชีพตามสมรรถนะวิชาชีพ การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาชีพตามสมรรถนะ โดยดำเนินการจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านกระบวนการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าวนี้ไปพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะให้กับครู - อาจารย์ การดำเนินการวิจัย เริ่มจากการจัดสัมมนากลุ่มย่อย นำเสนอรูปแบบการดำเนินงานและสรุปรูปแบบการเรียนการสอนวิชาชีพตามสมรรถนะวิชาชีพประกอบด้วยลำดับดังนี้ มาตรฐานอาชีพการเปลี่ยนแปลง

สมรรถนะวิชาชีพสู่การเรียนรู้การสอน, กำหนดกระบวนการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ, ออกแบบสื่อ/กิจกรรม, การวัดผลและผู้จบการศึกษามีสมรรถนะ นำรูปแบบที่ได้กำหนดรายละเอียดเนื้อหาความรู้ใน 3 กลุ่ม กำหนดแยกย่อยรายละเอียดที่เหมาะสมเป็นสมรรถนะเฉพาะ นำไปพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรม นำรายละเอียดเนื้อหาที่กำหนดเป็นหัวข้อฝึกอบรม กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม ออกแบบสื่อ วิธีการฝึกอบรม ระยะเวลาและเครื่องมือ สร้างเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยแบบทดสอบภาคทฤษฎี ตารางการวิเคราะห์ สมรรถนะรายการความรู้/ทักษะ/เจตคติ/วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และแบบประเมินวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมทักษะปฏิบัติผ่านกระบวนการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ นำเครื่องมือไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบเนื้อหา กระบวนการฝึกอบรม ระยะเวลา แบบประเมินและแบบทดสอบ วิเคราะห์ผลการฝึกอบรมโดยสถิติที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรมให้เหมาะสม นำเครื่องมือที่ได้ไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง และนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย ($\bar{x} = 4.17$) ค่าความเชื่อมั่น (OC) = 0.9204 ผลการประเมินวัตถุประสงค์กับเนื้อหาและวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบผลมีความสอดคล้อง ตารางวิเคราะห์งานมีระดับความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$) ค่าความเชื่อมั่น (OC) = 0.9333 แบบสอบถามความคิดเห็นมีความสอดคล้องทั้งฉบับ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเท่ากับ 65.50/88.2 ผลการทดสอบความรู้ที่เปลี่ยนไปหลังการอบรมจากการทำแบบทดสอบก่อน ($\bar{x} = 8.35$) และหลังทำการฝึกอบรม ($\bar{x} = 13.10$) ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น อัตราความก้าวหน้าร้อยละ 23.75 โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน ผลทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลการประเมินทักษะตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการต่อหน่วย สมรรถนะภาคปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 88.2 ($\bar{x} = 4.41$) ครู - อาจารย์สามารถแปลงสมรรถนะวิชาชีพสู่การเรียนรู้การสอน และจัดการเรียนการสอนตามสมรรถนะวิชาชีพได้ ผลการจัดฝึกอบรม พบว่าวิทยากรและผู้ช่วยวิทยากร ความพึงพอใจในภาพรวม เนื้อหาสาระ ดำเนินการฝึกอบรม ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผศ.ดร. อีระเดช ชื่นประภาณุสรณ์ และคณะ (2552) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษกับคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับครูผู้ดูแลเด็กภาคใต้ตอนล่าง : กรณีศึกษานักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ กับคุณธรรมและจริยธรรม 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาโดยมุ่งประเด็นด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้แผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 3) เพื่อประเมินพฤติกรรมจริยธรรมตนเองของนักศึกษาหลังจากที่ได้ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น 4) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาโดยมุ่งประเด็นด้านจิตพิสัย (Affective Domain) คือเจตคติของผู้เรียนต่อรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัด และประเมินผลด้านพฤติกรรมของผู้สอน ด้านประโยชน์ และการนำไปประยุกต์ใช้ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาศูนย์การศึกษาภาคใต้ตอนล่างสงขลา จำนวน 428 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสำรวจความคิดเห็น แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง (Pre-test และ Post-test) แบบประเมินพฤติกรรมจริยธรรมตนเอง แบบประเมิน

ประสิทธิภาพ ของรูปแบบการเรียนการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การคำนวณค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาทั้ง 428 คนนั้น พบว่ามีคะแนนเพิ่มขึ้นหลังจาก การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น จังหวัดสงขลา 162 คน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 47.35 จังหวัดพัทลุง จำนวน 117 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.46 จังหวัดสตูล จำนวน 79 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.53 จังหวัดตรัง จำนวน 37 คน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.97 และ จังหวัดปัตตานี จำนวน 33 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.15 2. ผลการประเมินตนเองพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษา พบว่าพฤติกรรมจริยธรรมเชิงบวก อยู่ในระดับจริงมากถึงจริงมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.01 - 4.00 พฤติกรรมจริยธรรมในเชิงลบ อยู่ในระดับจริงบางครั้ง ค่าเฉลี่ย 2.01 - 3.00 ทุกข้อคำถาม 3. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการพบว่า 1) ด้านเนื้อหาสาระอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 3) ด้านสื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 4) ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 5) ด้านผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 4. ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏผล ดังนี้ 4.1 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังจากทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มเดียวกันก่อนทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 4.2 คะแนนผลการประเมินพฤติกรรมจริยธรรมตนเองของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างหลังจากทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เชิงบวกมีค่าระดับจริงมากขึ้นไป ส่วนพฤติกรรมเชิงลบมีค่า ระดับจริงบางครั้งซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 4.3 คะแนนความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองใช้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จรงค์ เทศนา (2550) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโครงการการใช้กระบวนการ ICT ในการเรียนรู้และเผยแพร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดอุทัยธานี สารเทคโนโลยีสารสนเทศ รายวิชา ง 43201 คอมพิวเตอร์ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโครงการการใช้กระบวนการ ICT ในการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดอุทัยธานี เพื่อสำรวจวิเคราะห์ สังเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโครงการรายวิชา ง 43201 คอมพิวเตอร์ 5 เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการเรียนการสอนโครงการ เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโครงการการใช้ กระบวนการ ICT ในการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดอุทัยธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอุทัยวิทยาคม ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จำนวน 102 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบบประเมินผลการปฏิบัติ โครงการ แบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าประสิทธิภาพ E1/E และใช้สถิติการทดสอบค่าที (ttest) แบบไม่อิสระ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโครงการการใช้กระบวนการ ICT ในการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดอุทัยธานี สารเทคโนโลยีสารสนเทศ รายวิชา ง 43201 คอมพิวเตอร์ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหา มีกระบวนการของรูปแบบ 5 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 วางแผนเรียนรู้ (Planning) ขั้นที่ 2 สู่แหล่งภูมิปัญญา (Gathering) ขั้นที่ 3 พัฒนาสร้างสรรค์ (Creating) ขั้นที่ 4 ผลงานเผยแพร่ (Publicizing) ขั้นที่ 5 เผื่อแผ่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Sharing) ค่า

ประสิทธิภาพของรูปแบบ มีค่าประสิทธิภาพ E/E (82.12/83.22) สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ E1/E2 (80/80) 2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนโครงการสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3. ผลการวิเคราะห์คะแนนจากการปฏิบัติโครงการนักเรียนมีคะแนนผลการเรียนในระดับ 4 ร้อยละ 69.41 ระดับ 3 ร้อยละ 30.59 ไม่มีนักเรียนที่ได้คะแนนการปฏิบัติโครงการต่ำกว่าระดับ 2 4. ผลการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนโครงการพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนโครงการในระดับมากที่สุด

สมสวาท โพธิ์กัญ (2552) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ปัญหาที่พบคือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะอยู่ในระดับต่ำ และมีทักษะกระบวนการกลุ่มร่วมมือน้อยมากจากปัญหาดังกล่าวหากใช้ความพยายามพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมด้านการเรียนรู้และทักษะกระบวนการกลุ่มร่วมมือ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายและเหมาะสมคงจะช่วยในการแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความมุ่งหมายเพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาเจตคติ ที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์และเพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนกุดชุมวิทยานคม จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ 5 ชนิดได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 แผน ใช้เวลาจัดกิจกรรมแผนละ 2 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.75 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 แบบเติมคำตอบ จำนวน 9 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.55 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.77 แบบวัดทักษะการปฏิบัติ จำนวน 7 ข้อ 1 ฉบับ แบบวัดเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 1 ฉบับ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.38 ถึง 0.56 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 1 ฉบับ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.54 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้ 1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.52 ถึง 77.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ 2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.6501 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 65.01 3. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ศิลปะ มีเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง 5. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยสรุป แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทักษะการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือและให้ความร่วมมือในการเรียนดีขึ้น สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ จึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำแผนนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่อไป

นิกร โพธิ์กัญ (2552) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD วิชาฟิสิกส์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ปัญหาที่พบคือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฟิสิกส์อยู่ในระดับต่ำ และมีทักษะกระบวนการกลุ่มร่วมมือน้อยมาจากปัญหาดังกล่าวหากใช้ความพยายามพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมด้านการเรียนรู้และทักษะกระบวนการกลุ่มร่วมมือ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายและเหมาะสม คงจะช่วยในการแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความมุ่งหมายเพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD วิชาฟิสิกส์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD วิชาฟิสิกส์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนกุดชุมวิศิษฏ์ จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 3 ชนิดได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD วิชาฟิสิกส์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 แผน ใช้เวลาจัดกิจกรรมแผนละ 2 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ แบบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก 1 ฉบับ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.81 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD วิชาฟิสิกส์ 1 ฉบับ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.35 ถึง 0.76 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้ 1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD วิชาฟิสิกส์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.57/81.03 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.6904 .ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 69.04 3. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD วิชาฟิสิกส์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการเรียนและการจัดกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสรุป แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD วิชาฟิสิกส์ มีประสิทธิภาพเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทักษะการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือและให้

ความร่วมมือในการเรียนดีขึ้น สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้

บังอร ชาววัง (2556) รายงานการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้สื่อประสม ชุดพัฒนาคุณธรรมนักเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างและพัฒนาสื่อประสม พัฒนาคุณธรรมนักเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาค่าประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนสื่อประสม 4) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อประสมกับกลุ่มที่เรียนตามปกติไม่ใช้สื่อประสม 5) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยสื่อประสม และ 6) เพื่อศึกษาผลการประเมินคุณภาพสื่อประสมชุดพัฒนาคุณธรรมนักเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอน การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สำรวจวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน / ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลสรุปรวมการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 1) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนเมืองและโรงเรียนบ้านหัวตะพาน จำนวน 44 คน ซึ่งได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 2) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนเมือง จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาโดยเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นกลุ่มทดลองและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านท่ายางชุม จำนวน 12 คน เป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งได้มาโดยโดยการ สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนและห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม 3) ครูผู้มีความชำนาญในการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย 1) สื่อประสม ชุด พัฒนาคุณธรรมนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาคุณธรรมและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) จำนวน 22 เรื่อง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม จำนวน 1 ฉบับ 40 ข้อ 3) แบบสอบถามสำรวจสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 1 ฉบับ 4) แบบประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาคุณธรรม จำนวน 1 ฉบับและแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) จำนวน 1 ฉบับ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย () และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) t – test แบบ Dependent Sample และ t – test แบบ Independent Sample ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพของสื่อประสม ชุด พัฒนาคุณธรรมนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ทดลองใช้ภาคสนาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 มีประสิทธิภาพ 83.97 / 82.56 ส่วนผลการทดลองใช้จริงกับนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 มีประสิทธิภาพ 87.54 / 85.63 ตามลำดับ ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่า

เกณฑ์ 80/80 2. ค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม ชุดพัฒนาคุณธรรมนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทดลองใช้ภาคสนาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เท่ากับ 0.6900 ส่วนผลการทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7336 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.50 หรือร้อยละ 50 3. คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองหลังเรียนด้วยสื่อประสม ชุดพัฒนาคุณธรรมนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองซึ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม ชุดพัฒนาคุณธรรมนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ปกติโดยไม่ใช้สื่อประสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม ชุดพัฒนาคุณธรรมนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับ “ มากที่สุด ” (= 4.67 ; SD = 0.59) 6. ครูผู้มีส่วนประกอบในการสอนประเมินคุณภาพสื่อประสม ชุดพัฒนาคุณธรรมนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในส่วนหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาคุณธรรม มีคุณภาพอยู่ในระดับ “ ดีมาก ” (= 4.75 ; SD = 0.51) และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มีคุณภาพอยู่ในระดับ “ ดีมาก ” (= 4.80 ; SD = 0.43) ตามลำดับจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้สื่อประสม ชุดพัฒนาคุณธรรมนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาคุณธรรม และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ เมื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน อันจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามวัย นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

กลยุทธ์ เชยกลืนเทศ (2554) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนรูปแบบ research – base learning ในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อให้ทราบปัญหาที่ทำให้นักศึกษาไม่มีกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์ นำมาปรับปรุงวิธีการสอน สร้างกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์ และเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการเขียนเอกสารคำสอนวิชา วิศวกรรมอาหารที่เหมาะสม วิธีการศึกษาใช้หลักสูตรปฏิบัติการวิศวกรรมอาหาร 2 ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 เทอมที่ 2 สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร เป็นเครื่องมือในการศึกษา จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมการวิจัย ประกอบด้วย การวิจัยครั้งที่ 1 เทอมที่ 2 ปีการศึกษา 2553 มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้น 109 คน มีจำนวนนักศึกษาที่ส่งงานเพียงพอต่อการนำมาวิเคราะห์ผลการศึกษา 106 คน นำผลการวิจัยในครั้งแรกมาวิเคราะห์แล้วปรับปรุงการสอนพื้นฐาน ในวิชา วิศวกรรมอาหาร 1 ปีการศึกษา 2554 เทอม 1 แล้วทำการศึกษาซ้ำบางส่วนในปีที่ 2 ขั้นตอนการศึกษาประกอบด้วย การตั้งหัวข้อการศึกษาปฏิบัติ แบ่งกลุ่มทำปฏิบัติการกลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละคนเลือกหัวข้อปฏิบัติการที่ต้องรับผิดชอบไม่เหมือนกันแล้วจัดลำดับการศึกษาตามวิธีวิจัย ให้เขียนรายงานปฏิบัติการครั้งที่ 1 เป็นรายงานปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์แบบมาตรฐาน ผู้สอนตรวจ แก้ไข

และให้คะแนน นักศึกษานำไปแก้ไขและปรับปรุงให้มีคุณภาพดีและถูกต้อง โดยต้องทำรายงานอีก 3 รูปแบบคือ รายงานฉบับปรับปรุงแก้ไข รายงานแบบสั้นที่ย่อเรื่องทุกอย่างให้สั้นลงที่สุด ทำโปสเตอร์ และรายงานปากเปล่า หน้าชั้น นักศึกษาทุกคนต้องเข้าฟังรายงานของเพื่อนพร้อมทั้งส่งสมุดจดงาน และสอบเรื่องต่าง ๆ จากที่ฟังเพื่อนรายงานจนครบทุกหัวข้อ มีตารางการให้คะแนนรายงานแบบต่าง ๆ ทั้งหมด แบ่งคะแนนออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ ตามลักษณะของรายงาน คะแนนของนักศึกษาแสดงผลสำเร็จของการเรียนทำการตรวจให้คะแนนรายงานปฏิบัติการต่าง ๆ และเก็บข้อมูลเป็นจำนวนนักศึกษา และร้อยละของนักศึกษาที่ปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาของการเรียนการสอนของนักศึกษาที่ไม่มีกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์ที่พบโดยใช้วิธีการเรียนแบบวิจัยคือนักศึกษาไม่สามารถอ่านสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่กำลังศึกษาได้ นักศึกษาไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติได้ ไม่สามารถวิจารณ์ผลการศึกษา สรุป และเขียนเรื่องย่อได้ การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบดังกล่าวด้วยการทำให้ดูเป็นตัวอย่างอธิบายเพิ่มเติม ให้ฝึกฝนด้วยการปรับแก้รายงานให้สมบูรณ์ ย่อเรื่องรายงาน การทำโปสเตอร์และการพูดปากเปล่า ประสบผลสำเร็จในการทำให้ให้นักศึกษามีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น คิดวิเคราะห์ได้มากขึ้น ผลการสอบพบว่านักศึกษา 66% สอบได้เกรด A และ B และนักศึกษาก่อนจำนวน 34% ได้เกรด C และ D นำผลการศึกษาไปปรับแก้ไขและเพิ่มเติมในเอกสารคำสอนวิชาพื้นฐานทางวิศวกรรมอาหาร

มนต์ชัย พงศกรณฤกษ์ (2552) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างความรู้ของนักเรียนช่างอุตสาหกรรม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างความรู้ของนักเรียนช่างอุตสาหกรรม 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างความรู้ของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่สอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างความรู้ กับรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างความรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม จำนวน 40 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมในการสร้างความรู้ของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถในการสร้างความรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างความรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติแบบไม่อิสระและแบบอิสระ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีชื่อเรียกว่า MARCE Model มีองค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน สารความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ระบบสังคม หลักการตอบสนอง และสิ่งสนับสนุน ซึ่งมีกระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอนคือ 1) ชั้นจูงใจเพื่อเตรียมความพร้อม (Motivation : M2) 2) ชั้นปฏิบัติ (Action : A) 3) ชั้นสะท้อนความรู้ (Reflection of Knowledge : R) 4) ชั้นสร้างความรู้ (Construction of Knowledge : C) และ 5) ชั้นประเมินผล (Evaluation : E) และรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างความรู้ของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.13/89.81 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ความสามารถในการสร้างความรู้ของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่สอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างความรู้กับรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความสามารถในการสร้างความรู้ของนักเรียนที่สอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างความรู้สูงกว่านักเรียนที่สอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ 3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างความรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะบรรยากาศในการเรียนที่ไม่ตึงเครียด เรียนรู้ได้ตลอดเวลา และนักเรียนสามารถพัฒนาวิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

4.2 งานวิจัยเกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพครู

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2524) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับและการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อวิชาชีพครู และความตั้งใจใฝ่ประกอบวิชาชีพครู ระหว่างนิสิตครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิหลังต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2522 จำนวน 293 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และนิยะดา ศรีจันทร์ เก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อสิ้นสุดภาคเรียนที่ 1 และครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วนิสิตใหม่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีระดับเจตคติอยู่ในระดับดี มีความตั้งใจ ใฝ่ประกอบอาชีพครูอยู่ในระดับมาก และมีปกติวิสัยเชิงอัตนัยอยู่ในระดับปานกลาง ตัวแปรภูมิหลังที่ส่งผลต่อเจตคติวิชาชีพครู ได้แก่ เพศ เขตที่ตั้งโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ม.ศ.5 และการมีญาติเป็นครู ส่วนตัวแปรภูมิหลังที่ไม่มีผลต่อตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครู ได้แก่ อาชีพของบิดามารดา ลำดับการเกิด ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จชั้น ม.ศ.5 โปรแกรมที่สำเร็จชั้น ม.ศ.5 ประเภทผู้อุปการะ ประเภทผู้ที่อาศัยอยู่ด้วย และการมีประสบการณ์การเรียนระดับอุดมศึกษา โดยรวมนิสิตคณะครุศาสตร์ มีเจตคติต่อวิชาชีพครู และความตั้งใจใฝ่ประกอบอาชีพครูลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ตัวแปรภูมิหลังที่ส่งผลต่อเปลี่ยนแปลงเจตคติวิชาชีพครูในระยะห่าง 1 ภาคเรียน ได้แก่ ประเภทผู้อุปการะ อันดับการเลือก และขนาดครอบครัว ส่วนตัวแปรภูมิหลังที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อวิชาชีพครูในระยะห่าง 2 ภาคเรียน ได้แก่ ภูมิสำเนา และอันดับการเลือก นอกจากนี้พบว่า ตัวแปรภูมิหลังที่มีได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของเจตคติต่อวิชาชีพครู ได้แก่ เพศ ลำดับการเกิด โปรแกรมที่สำเร็จชั้น ม.ศ.5 ประเภท ผู้อยู่อาศัย การมีญาติเป็นครู การมีประสบการณ์เรียนระดับอุดมศึกษามาก่อน และเงินเดือนประจำ

วิภา แดงเจริญ (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีชั้นปีต่างกัน และศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับเจตคติต่อวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนิสิตชั้นปีต่างๆ ในปีการศึกษา 2527 จำนวน 1,151 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และนิยะดา ศรีจันทร์ ซึ่งเมื่อนำไปหาคุณภาพด้านความเที่ยงสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในเท่ากับ 0.74 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า นิสิตชั้นปีที่ต่างกันมีเจตคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน กล่าวคือ นิสิตชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และ ปีที่ 4 มีเจตคติต่อวิชาชีพครูดีกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 มีเจตคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญ

คือ บรรยากาศการเรียนการสอน โปรแกรมที่จบ ม.ศ. 5 /ม 6 อันดับการเลือกคณะครุศาสตร์ ประเภทผู้อุปการะ สาขาวิชาที่ศึกษา ประเภทโรงเรียน แต้มเฉลี่ยสะสม อาชีพบิดา และภูมิลำเนา ซึ่งร่วมกันทำนายเจตคติต่อวิชาชีพครูได้ร้อยละ 10.28

วิชิต สุรัตน์เรื่องชัย (2543) ได้วิจัยเรื่องผลการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อ เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ ที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยให้ตามปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 32 คน แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือกลุ่มทดลอง จำนวน 16 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติ แผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติ และแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า (1) หลังจากที่นิสิตได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติแล้วมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) หลังจากที่นิสิตได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยวิธีตามปกติแล้ว มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) นิสิตที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติกับนิสิตที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูส่งผลต่อเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์

วัชรภาพร ปุริมาตร์ (2544) พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจริยธรรมของข้าราชการครู นั่นคือเมื่อครูมีเจตคติต่อวิชาชีพทั้งในด้านของความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่ดี ย่อมส่งผลให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม และกล่าวได้ว่าเจตคติต่อจริยธรรมวิชาชีพครูจะมีความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก เมื่อเปรียบเทียบกับความรู้ในประมวลวิชาชีพ เพราะเจตคติต่อวิชาชีพนั้นเป็นประเด็นที่รวมในเรื่องความรู้และความรู้สึกของครูต่อวิชาชีพไว้ด้วยกัน ฉะนั้นเจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพจึงมีอิทธิพลในการทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้มากกว่าการรับรู้เชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียว แม้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพครูจะมีความรู้ในเรื่องแนวทางปฏิบัติตามประมวลวิชาชีพ รวมทั้งบทลงโทษแล้ว ถ้าหากว่าครูไม่มีความตระหนักในแนวทางปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ก็ย่อมที่จะส่งผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามจริยธรรมของวิชาชีพครูได้เช่นกัน

รัชนิกร หงส์พันธ์ (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์และการทำนายระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนแนวความเป็นครู และเจตคติต่อวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างคือ บัณฑิตสาขามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 111 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูตามวิธีของลิเคิร์ท ครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้านคือ ความสนใจเกี่ยวกับวิชาชีพครู ความสำคัญและประโยชน์ของวิชาชีพครู ความศรัทธาในวิชาชีพครู และความต้องการประกอบวิชาชีพครู จำนวน 64 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอย ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนแนวความเป็นครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.37$) เจตคติต่อวิชาชีพครูกับคะแนนแนวความเป็นครูไม่

มีความสัมพันธ์กัน คะแนนแนวความเป็นครูสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 14.00 และทำนายเจตคติต่อวิชาชีพครูได้ร้อยละ 6.40

ชาตรี ฝ่ายคำตา และนฤมล ยุตาคม (2554) ได้วิจัยเรื่อง ความรู้ความสามารถ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะและเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี เพื่อศึกษาความรู้ความสามารถ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะและเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตสาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี ของสถาบันผลิตครูแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ศึกษาคือ นิสิตประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 34 คน อาจารย์นิเทศ จำนวน 7 คน และอาจารย์พี่เลี้ยงจำนวน 34 คน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการรับรู้ของนิสิต อาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยงเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะและเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิต การบันทึก การอภิปรายกลุ่ม และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 1 ปี ในปีการศึกษา 2551 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณหาความถี่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่านิสิต อาจารย์นิเทศ และอาจารย์พี่เลี้ยง มีความคิดเห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูส่งผลให้นิสิตมีความรู้ความสามารถ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะในด้านต่างๆ ในระดับมากและมากที่สุด นิสิตมีความรู้ในสาระการเรียนรู้ที่ใช้สอนนักเรียนในระดับมากที่สุด นิสิตสามารถปฏิบัติตนในสังคมในโรงเรียนอย่างเหมาะสม และทำให้นิสิตพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลายด้าน อย่างไรก็ตาม นิสิตประสบปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมชั้นเรียน และการทำวิจัยในชั้นเรียน จากผลการวิจัยทำให้ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะว่า สถาบันผลิตครู อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ควรมีโอกาสร่วมกันวางแผนและพัฒนาการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะการควบคุมชั้นเรียนและวิจัยในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้

ธัญลักษณ์ รุจิภักดี และเอมมา อาสนจินดา (2557) ได้วิจัยเรื่อง การรับรู้ และเจตคติต่อแนวทางการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ เจตคติในการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งพฤติกรรมวิชาชีพครู จำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน และศึกษาปัจจัยด้านการรับรู้ และเจตคติในการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ครูระดับปฏิบัติการทั้งหมด 1,017 คน จาก 26 โรงเรียนทั่วประเทศ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสมผสานระหว่างการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มและการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการสำรวจพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู ผลการศึกษาพบว่าครูในระดับปฏิบัติการได้รับความรู้ด้านประมวลจริยธรรมวิชาชีพจากหน่วยงานทั้งในและนอกสถานศึกษา แต่ก็มีครูบางกลุ่มที่ไม่มีความรู้ในเรื่องประมวลจริยธรรมวิชาชีพ ในเรื่องเจตคติต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งห้าด้านพบว่ามีระดับเจตคติอยู่ในระดับมาก ครูเพศหญิงมีเจตคติต่อจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการมากกว่าครูเพศชาย นอกจากนี้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีระดับเจตคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า ผลการศึกษาพบว่าเจตคติต่อแนวทางปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพทั้ง 5 ด้าน มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้ใน

ประมวลจริยธรรมวิชาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะส่งเสริมความรู้ด้านจริยธรรมวิชาชีพ รวมทั้งสร้างความตระหนักต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

นรินทร์ เม้าบำรุง (2546) กล่าวถึงเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครูเกษตรของนักศึกษาฝึกสอน ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปและเจตคติด้านความรู้ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และด้านการวัดและการประเมินผลของนักศึกษาฝึกสอน ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่มีต่อวิชาชีพครูเกษตรก่อนและหลังการฝึกสอน ประชากร คือ นักศึกษาฝึกสอนจำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Wilcoxon Matched-paired Test พบว่า นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชาย อายุระหว่าง 20-22 ปี ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม นักศึกษาฝึกสอนเกินครึ่งกำลังศึกษาอยู่สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ส่วนใหญ่ได้เกรดเฉลี่ยสะสม 3.01- 3.50 และเหตุผลที่นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อที่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรเพราะต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เจตคติของนักศึกษาฝึกสอนที่มีต่อวิชาชีพครูเกษตรก่อนและหลังการฝึกสอน พบว่าเจตคติของนักศึกษาฝึกสอนที่มีต่อวิชาชีพครูเกษตรด้านการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านความรู้ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ไม่มีความแตกต่างกัน

สมเกียรติ ทานอก (2554) กล่าวถึงการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักเรียนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต โดยใช้โมเดลโค้งพัฒนาการเหลื่อมเวลาระยะยาวที่มีตัวแปรแฝง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลโค้งพัฒนาการเหลื่อมเวลาระยะยาวที่มีตัวแปรแฝงเจตคติต่อวิชาชีพครู พัฒนาการเจตคติต่อวิชาชีพครู และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการเจตคติต่อวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ที่เข้าศึกษาในสถาบันผลิตครูในปีการศึกษา 2548, 2549, 2550 และ 2551 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจำนวนทั้งสิ้น 1,876 คน จากมหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำแนกเป็น 4 กลุ่มตามชั้นปีที่เก็บข้อมูลครั้งแรกคือ ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 จำนวน 590, 453, 396 และ 437 คน ตามลำดับ แต่ละกลุ่มมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 4 ครั้ง ห่างกันประมาณครั้งละ 5 เดือน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการประมาณค่าพัฒนาการเจตคติต่อวิชาชีพครูด้วยการวิเคราะห์โมเดลโค้งพัฒนาการเหลื่อมเวลาระยะยาวที่มีตัวแปรแฝง และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อวิชาชีพครูด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) โมเดลโค้งพัฒนาการเหลื่อมเวลาระยะยาวที่มีตัวแปรแฝงเจตคติต่อวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีรูปแบบพัฒนาการแบบไม่ไขว้เส้นตรง 2) เจตคติต่อวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ยสถานะตั้งต้นในการวัดครั้งแรก เท่ากับ 3.87 และมีอัตราพัฒนาการเพิ่มขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจากภาคเรียนที่ 1 ถึงภาคเรียนที่ 10 ด้วยอัตราพัฒนาการเฉลี่ย 0.08 และ 3) ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อพัฒนาการเจตคติต่อวิชาชีพครูคือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน รองลงมาคือ ความตั้งใจประกอบอาชีพครู คะแนนเฉลี่ยสะสม และสาขาวิชา

นิตยา กัณณิกภรณ์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตาม จรรยาบรรณวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์และค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวปัจจัย ได้แก่ การรับรู้ในความสามารถของตนเอง ความทะเยอทะยาน เจตคติต่ออาชีพครู และการสนับสนุนของผู้ บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการ พัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในด้านวิชาชีพด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ ประชากรที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในกลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 46 โรงเรียน มีครูทั้งสิ้น 2, 332 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียน กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัด กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 8 โรงเรียน มีครู ทั้งสิ้น 334 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ การการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามวัดการพัฒนาตนเองตามแนวจรรยาบรรณ วิชาชีพครู แบบสอบถามวัดการรับรู้ ในความสามารถของตน แบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน แบบสอบถามวัดเจตคติ ต่ออาชีพครู และแบบสอบถามวัดการสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่ง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.928, 0.860, 0.840, 0.924 และ 0.918 ตามลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลโดย ใช้สถิติการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรพหุนาม (Multivariate Multiple Regression: MMR) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรแบบเอกนาม (Univariate Multiple Regression: MR) ผลการศึกษาพบว่า 1.สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัย ได้แก่ การ รับรู้ในความสามารถของตนเอง ความทะเยอทะยาน เจตคติต่ออาชีพครู และการสนับสนุนของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาตนเองตามแนวจรรยาบรรณวิชาชีพครู ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเท่ากับ 0.299 (Wike's Lambda = 0.299) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปรปัจจัยดังกล่าวกับการพัฒนาตนเองตามแนวจรรยาบรรณวิชาชีพครูในแต่ละด้าน มีค่า เท่ากับ 0.651, 0.721 และ 0.764 ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2. ค่าน้ำหนัก ความสำคัญของกลุ่มตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในแต่ละด้าน พบว่า ตัวแปรการรับรู้ในความสามารถของตนเอง ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ครู ในด้านวิชาชีพ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปร ความทะเยอทะยาน และตัวแปรการสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลการพัฒนาตนเองตาม จรรยาบรรณวิชาชีพครูในด้านวิชาชีพ และด้านวิสัยทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรเจตคติต่ออาชีพครู ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุหงา วัฒนะ (2533) ได้นำเสนอรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อส่งเสริมเจตคติ ทางบวกต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาในวิทยาลัยครู วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อนำเสนอรูปแบบการ จัดประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อส่งเสริมเจตคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ให้แก่นักศึกษาในวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพที่ได้นำเสนอได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญ ของรูปแบบ 4 อย่าง คือ (1) การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (2) การใช้ระบบการนิเทศที่เอื้อให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (3) การได้เห็น แบบอย่างที่ดีจากอาจารย์พี่เลี้ยงและ (4) การปรับเปลี่ยนเจตคติต่อวิชาชีพ โดยใช้ทฤษฎีการให้ ข่าวดสารโดยตรง 2. ขั้นตอนของการจัดดำเนินการตามรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อ ส่งเสริมเจตคติทางบวกต่อวิชาชีพครู มีดังนี้ คือ (1) วัดเจตคติต่อวิชาชีพครู (2) ประเมินความต้องการ เบื้องต้น (3) วิเคราะห์ความต้องการเบื้องต้น (4) จัดโปรแกรมเสริมเพื่อพัฒนาทักษะและพัฒนาตนเอง

ให้พร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (5) ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (6) จัดหาอาจารย์พี่เลี้ยงที่ดี (7) จัดระบบนิเทศที่ช่วยให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากขึ้น (8) จัดฝึกอบรมแบบเข้มเพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติต่อวิชาชีพครู (9) วัดเจตคติต่อวิชาชีพครู (10) ประเมินโปรแกรมย่อยทั้งหมด 3. ผลการทดลอง ปรากฏผลดังต่อไปนี้ (1) การประเมินคุณค่าของวิชาชีพครู ทั้งของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ก่อนและหลังการทดลอง ภายในแต่ละกลุ่ม ส่วนคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาชีพครู การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจใฝ่ประกอบอาชีพครู ไม่แตกต่างกัน (2) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มพบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนคะแนนเฉลี่ย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ความตั้งใจใฝ่ประกอบอาชีพครู และประเมินคุณค่าของวิชาชีพครู ไม่แตกต่างกัน

รานี วณิชยเศรษฐ์ (2553) ได้วิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่ส่งผลต่อเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาต่างชั้นปี : การวิเคราะห์บุคคลแบบข้ามช่วงเวลา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่ส่งผลต่อเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีวัตถุประสงค์วิจัยเฉพาะคือ 1.1) วิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในช่วงเวลา ก่อนที่มีต่อตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในช่วงเวลาต่อไป และวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาในช่วงเวลา ก่อนที่มีต่อตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาในช่วงเวลาต่อไป 1.2) วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษากับตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาใน 4 ช่วงเวลาที่วัด 1.3) วิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในช่วงเวลา ก่อนที่มีต่อตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูในช่วงเวลาถัดไป และอิทธิพลของตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูในช่วงเวลา ก่อนที่มีต่อตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในช่วงเวลาถัดไป 2) เพื่อวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่ส่งผลต่อเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาแต่ละชั้นปี โดยใช้ฐานข้อมูลทุติยภูมิจากงานวิจัยของสมเกียรติ ทานอก (2552) ที่รวบรวมจากการวัด 4 ครั้ง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,876 คน จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติมด้วยการสัมภาษณ์นักศึกษา โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 72 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครูของสมเกียรติ ทานอก และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS และโปรแกรมลิสเรล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. โมเดลความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่ส่งผลต่อเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน $X^2 = 5.748$, $df=11$, $p=0.890$, $RMSEA= 0.000$, $CFI= 1.000$, $GFI= 0.999$ และ $AGFI= 0.997$ 1.1 ตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในครั้งก่อนส่งผลต่อตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในครั้งต่อไปอยู่ในระดับสูง (0.747-0.850) และมีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูในครั้งก่อนส่งผลต่อตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูในครั้งต่อไปอยู่ในระดับสูง (0.769-0.912) และมีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความสัมพันธ์อาจารย์กับนักศึกษากับตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูในการวัดทุกครั้ง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำถึงปานกลาง (0.141-0.546) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1.3 ตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาในช่วงเวลา ก่อนส่งผลต่อตัวแปร

ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในช่วงเวลาต่อไป และตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาส่งผลต่อเนื่องไปยังตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีวเคมีของนักศึกษาในช่วงเวลาต่อไป 2. โมเดลความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่มีต่อเจตคติต่อวิชาชีวเคมีระหว่าง 4 ชั้นปี มีความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรภายในแฝงและมีความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรภายนอกแฝงไปยังตัวแปรภายในแฝง แต่มีความแปรเปลี่ยนของความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรภายนอกแฝงและความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรภายในแฝง

สุวินเพ็ญ สิริทรัพย์ไพบูลย์ (2540) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการเร่งรัดการผลิต และพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการเร่งรัดการผลิตและพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศ (โครงการ รพค.) ในด้านสภาพของนิสิต เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และเจตคติต่อวิชาชีวเคมีและศึกษาปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ในด้านการเงินและในด้านการเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชุด คือ แบบสอบถามสภาพและปัญหาของนิสิตโครงการ รพค. แบบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีวเคมี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการ รพค. ปีการศึกษา 2540 จำนวน 118 คน ผลการวิจัยพบดังนี้ 1. ด้านสภาพของนิสิต นิสิตส่วนใหญ่เป็นนิสิตหญิง มีจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา (รวมตัวนิสิต) 3-4 คน ปัจจุบันพักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย ผลการเรียนโดยเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ของนิสิตอยู่ในช่วง 1.50-2.49 ผลการเรียนโดยเฉลี่ยทุกวิชาอยู่ในช่วง 2.00-2.99 กิจกรรมที่นิสิตได้ร่วมคือ กิจกรรมของหอพักในมหาวิทยาลัย ด้านครอบครัวนิสิตมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาชีพหลักของบิดาและมารดาคือ กสิกรรม ทางด้านการเงิน นิสิตได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาจากโครงการ รพค. และยังได้รับค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากทางบ้านและจากทุนผู้อุปการะ ซึ่งการใช้จ่ายเงินของนิสิตในปัจจุบันมีความเพียงพอกับเงินที่ได้รับ นอกจากนี้โดยเฉลี่ยนิสิตมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีวเคมีในระดับมาก 2. ปัญหาของนิสิตในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น นิสิตส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ภายในครอบครัว แต่มีปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ด้านปัญหาการเงิน นิสิตไม่มีปัญหาด้านค่าใช้จ่าย ส่วนปัญหาด้านการเรียนรายวิชาต่างๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น นิสิตไม่มีปัญหาการเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษ 1 และไม่มีปัญหาการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะวิชาครู แต่ในหมวดวิชาเฉพาะวิชาเอกคณิตศาสตร์ นิสิตชั้นปีที่ 1 มีปัญหาในวิชาแคลคูลัส 1 และนิสิตชั้นปีที่ 2 มีปัญหาการเรียนในวิชาเรขาคณิต และพีชคณิตเชิงเส้น 1

ราตรี นันทสุนทร (2527) ได้เปรียบเทียบผลการตัดสินข้อกระทงของมาตรฐานทัศนคติแบบเธอร์สโตน ของผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาชีวเคมีแตกต่างกัน การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการตัดสินข้อกระทงของมาตรฐานทัศนคติแบบเธอร์สโตนของผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาชีวเคมีแตกต่างกัน โดยมีสมมุติฐานว่า กลุ่มผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาชีวเคมีแตกต่างกันตัดสินข้อกระทงของมาตรฐานทัศนคติต่อวิชาชีวเคมีแบบเธอร์สโตนแตกต่างกัน และลักษณะการกระจายของข้อกระทงของผลการตัดสินของกลุ่มผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาชีวเคมีระดับสูง ปานกลาง และต่ำแตกต่างกัน ลักษณะการกระจายของข้อกระทงของกลุ่มผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาชีวเคมีระดับสูงจะมีลักษณะเบ้ไปทางลบ และลักษณะการกระจายของข้อกระทงของกลุ่มผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาชีวเคมีระดับต่ำจะมีลักษณะเบ้

ไปทางบวก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นคณาจารย์วิทยาลัยครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีและมีประสบการณ์ทางการสอนอย่างน้อย 10 ปี หรือเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาอย่างต่ำระดับปริญญาโทและมีประสบการณ์ทางการสอนอย่างน้อย 5 ปี [] ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 150 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 50 คน โดยคัดเลือกจากคะแนนที่สอดคล้องกันทั้งแนวทฤษฎีพีชคณิตและแนวลิเกอ์ตของมาตริกทัศนคติต่อวิชาซีพครุระดับมาตรฐานของภาควิชาวิจัยการศึกษา เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อวิชาซีพครุระดับสูง ปานกลาง และต่ำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ มาตริกทัศนคติต่อวิชาซีพครุแบบเธอร์สโตน สร้างโดย สวัสดิ์ ประทุมราช และสุภาพ วาดเขียน และมาตริกทัศนคติต่อวิชาซีพครุสร้างโดย สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และนิยะดา ศรีจันทร์ เป็นชุดเกณฑ์ในการคัดเลือกและจัดแบ่งกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวทดสอบความแตกต่างของผลการตัดสินข้อกระทงของมาตริกทัศนคติใช้วิธีของทูกี ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลการตัดสินเป็นรายคู่ และใช้ไคสแควร์ (X^2) ทดสอบลักษณะการกระจายของข้อกระทง ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. กลุ่มผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาซีพครุระดับสูง ปานกลาง และต่ำ ตัดสินข้อกระทง 44 ข้อ ของมาตริกทัศนคติต่อวิชาซีพครุแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ .05 จำนวน 36 ข้อ และไม่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 ข้อ 2. ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลการตัดสินข้อกระทงของมาตริกทัศนคติต่อวิชาซีพครุโดยกลุ่มผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาซีพครุระดับสูง ปานกลาง และต่ำ เป็นคู่ ๆ คือค่าเฉลี่ยของผลการตัดสินข้อกระทงของกลุ่มผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาซีพครุระดับสูงกับระดับปานกลาง ระดับสูงและระดับต่ำ และระดับปานกลางกับระดับต่ำ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ , 29 ข้อ และ 6 ข้อ ตามลำดับ 3. ลักษณะการกระจายของค่ามาตราประจำข้อกระทงของมาตริกทัศนคติของกลุ่มผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาซีพครุระดับสูง ปานกลาง และต่ำ แตกต่างกัน ดังนี้ 3.1 ผลการตัดสินข้อกระทงของผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาซีพครุระดับสูงมีลักษณะกระจายเบ้ไปทางลบ 3.2 ผลการตัดสินข้อกระทงของกลุ่มผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาซีพครุระดับปานกลาง มีลักษณะกระจายเป็นโค้งปกติ 3.3 ผลการตัดสินข้อกระทงของกลุ่มผู้ตัดสินที่มีทัศนคติต่อวิชาซีพครุระดับต่ำ มีลักษณะกระจายเบ้ไปทางลบ

นันทิตา โฉมงาม (2551) ได้ศึกษาความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี : การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อสำรวจสภาพความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี (3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2551 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันประเภทจำกัดรับ ในเขตภาคกลาง จำนวน 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาบัณฑิต ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน สถิติไค-สแควร์ (Chi-square) และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis) ด้วยโปรแกรม SPSS for Window ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตมากที่สุด รองลงมาคือต้องการศึกษาต่อ

ทันทีและไม่ต้องการศึกษาต่อน้อยที่สุด ความต้องการศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับประเภทของนิสิต นักศึกษา และช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษามีความต้องการศึกษาต่อทันทีมากที่สุด และนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อช่วงนอกเวลาราชการ 2. ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อสูงกว่าความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อ 3. ปัจจัยที่คัดสรรในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี พบว่าฟังก์ชันที่ 1 จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที และ (2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต และกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มได้ดีที่สุด คือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ทักษะคิดต่อการศึกษาต่อ (ATTS) และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) ฟังก์ชันที่ 2 จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ และ (2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต ตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มได้ดีที่สุด คือ ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู (ATTT) และรายได้ของผู้ปกครอง (INPA) โดยสามารถจำแนกกลุ่มของนิสิต นักศึกษาปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษาได้ถูกต้องร้อยละ 55.20 และได้สมการจำแนกกลุ่มในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Z) คือ ฟังก์ชันที่ 1: $Z = 0.388(GPAX)* + 0.366(INRE)* + 0.179(INPA) + 0.320(ATTT) + 0.378(ATTS)* + 0.354(EXPE)*$ ฟังก์ชันที่ 2: $Z = -0.287(GPAX) + 0.177(INRE) + 0.569(INPA)* - 0.651(ATTT)* + 0.228(ATTS) + 0.024(EXPE)$

สุกัญญา ไชวี่โลกุล และคณะ (2539) ได้ศึกษาระบบการผลิตบัณฑิตทางการศึกษา : รายงานการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพของระบบการผลิตบัณฑิตทางการศึกษา สภาพแวดล้อมของสถาบันที่ผลิตบัณฑิตทางการศึกษา องค์ประกอบสภาพแวดล้อมที่สำคัญของสถาบันที่ผลิตบัณฑิตทางการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะของนิสิตนักศึกษา อันได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน คุณค่าส่วนตัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมและการเมือง ทักษะคิดต่อวิชาชีพและทักษะต่อวิชาชีพในบางกรณี และเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อระบบผลิตบัณฑิตทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ ในด้านการบริหาร และวิชาการ เพื่อให้การผลิตบัณฑิตทางการศึกษาได้มีประสิทธิภาพสูงและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลสถาบัน 3 ประเภท คือ มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ (Comprehensive Universities) ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยที่เน้นสายการศึกษา (Education Concentrated Universities) ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 8 วิทยาเขต สถานศึกษาเฉพาะการฝึกหัดครู (Specialized Teacher Training Institutions) ได้แก่ วิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กลุ่มอาจารย์คือ อาจารย์ที่ทำการสอนในคณะวิชาหรือสถาบันที่ทำการสอนในทางศึกษาศาสตร์ในระบบมหาวิทยาลัย ศึกษาเฉพาะคณาจารย์ที่เป็นบุคลากรของคณะศึกษาศาสตร์ การศึกษา ส่วนในวิทยาลัยครูผู้วิจัยศึกษาบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในคณะวิชาการศึกษา คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างอาจารย์โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยคิดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรที่มีอยู่ในรายชื่ออาจารย์ประจำของสถาบันและ

หน่วยงานดังกล่าว ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 506 คน และกลุ่มนิสิตนักศึกษา คือ นิสิตนักศึกษา ที่ทำการศึกษาอยู่ในสถาบันต่าง ๆ ดังกล่าว โดยศึกษาในสาขาวิชาเอกครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และเป็นนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือต่ำกว่า (Undergraduate) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนิสิต นักศึกษาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยคิดจำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ของจำนวนประชากรในกลุ่มนี้ทั้งหมด ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 5,197 บาท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประเภทคือ แบบสำรวจข้อมูลสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่เปิดสอนทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 50 สถาบัน แบบสอบถามนิสิตนักศึกษา แบบสอบถามอาจารย์ การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ (The Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้การวิเคราะห์ Analysis of Variance และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ สถานภาพ ของสถาบันการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตสายการศึกษา จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ วิทยาลัยที่เน้นสายการศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง มหาวิทยาลัย สมบูรณ์แบบ 5 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยที่มี พื้นฐานจากการเป็นสถาบันการศึกษาเดิม ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งมีทั้งหมด 8 วิทยา เขต วิทยาเขตประสานมิตร วิทยาเขตบางแสน วิทยาเขตพิษณุโลก วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขต ปทุมวัน วิทยาเขตบางเขน วิทยาเขตพลศึกษา และวิทยาเขตสงขลา ในด้านระยะเวลาการก่อตั้ง สถาบันนั้น พบว่า มีทั้งสถาบันที่มีอายุการก่อตั้งน้อยที่สุด คือ ก่อตั้งได้เพียง 1 ปี และเก่าแก่ที่สุด คือ ก่อตั้งมา 60 ปีมาแล้ว รวมอายุเฉลี่ยของสถาบันประมาณ 29.91 ปี ในด้านความหลากหลายของ สาขาวิชาในมหาวิทยาลัยพบว่า โดยเฉลี่ยแล้ววิทยาลัยครูจะมี 3 คณะวิชา มหาวิทยาลัยทั่วไปจะมี 11 คณะวิชา และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะมี 8 คณะวิชา เงินลงทุนทางการศึกษา แหล่งที่มาของ เงินทุนส่วนใหญ่มาจากเงินงบประมาณแผ่นดินในกลุ่มวิทยาลัยครูในปี 2520 คิดเป็นร้อยละ 65.12 และลดลงเป็นลำดับจนกระทั่งเหลือร้อยละ 15.98 ส่วนในกลุ่มมหาวิทยาลัยทั่วไปและมหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ ก็ในลักษณะเดียวกันกับวิทยาลัยครู คือ เงินลงทุนทางการศึกษาส่วนใหญ่มาจากเงิน งบประมาณ จะมีเงินนอกงบประมาณเองไม่เกินร้อยละ 10 ลักษณะทั่วไปของนักศึกษา จาก ผลการวิจัยพบว่า สัดส่วนระหว่างจำนวนนักศึกษาชายและหญิงใกล้เคียงกันในสถานศึกษาทุกประเภท การเรียนภาคสมทบ มีจำนวนมาในกลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระดับ ที่ทำการศึกษาของนักศึกษาพบว่า ในระบบวิทยาลัยครูยังมีจำนวนนักศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี อยู่ร้อยละ 29.27 ส่วนในมหาวิทยาลัยทั่วไปและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไม่มีเลย ในระดับปริญญา โทนั้น วิทยาลัยครูยังไม่มีสอน แต่ในมหาวิทยาลัยทั่วไปและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะมีสอนอยู่ ร้อยละ 4.00 และ 4.57 ตามลำดับ จำนวนผู้เรียนในสายการศึกษานั้น พบว่า ในวิทยาลัยครูร้อยละ 100 เป็นผู้เรียนสายการศึกษาทั้งหมด ในมหาวิทยาลัยทั่วไปในปี 2519 มีนักศึกษาสายการศึกษาคิด เป็นร้อยละ 39.85 และลดลงเรื่อย ๆ จนในปี 2523 เหลือเพียงร้อยละ 27.20 ส่วนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้น ในปี 2519 มีผู้เรียนสายการศึกษาร้อยละ 100 แต่ในช่วง 5 ปี ต่อมาลดลงเหลือร้อยละ 94.00 ภูมิภาคการศึกษาที่จบพบว่า ในปี 2519 นักศึกษาวิทยาลัยครูจบการศึกษาระดับอนุปริญญาถึงร้อย ละ 89.20 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 10.78 และนักศึกษาที่จบปริญญาตรีมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จน ในปี 2523 มีนักศึกษาจบปริญญาตรีถึงร้อยละ 29.78 ในมหาวิทยาลัยทั่วไป ในปี 2519 ในทางปฏิบัติ

แทบไม่มีนักศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีเลย ส่วนในระดับปริญญาโทนั้นก็ได้เริ่มมีจำนวนผู้จบมากขึ้นเป็นลำดับ คือ จากร้อยละ 1.01 ในปี 2519 เป็นร้อยละ 3.23 ในปีการศึกษา 2523 เช่นเดียวกันกลุ่มมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ผู้จบการศึกษาส่วนใหญ่จะมาจากวิทยาเขตประสานมิตร สถานภาพของอาจารย์ จากผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มวิทยาลัยครูมีบุคลากรในตำแหน่ง "อาจารย์" ในอัตราสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 98.92 ในขณะที่มหาวิทยาลัยทั่วไปมีตำแหน่ง "อาจารย์" ร้อยละ 73.97 นอกนั้นเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ส่วนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีตำแหน่ง "อาจารย์" ร้อยละ 65.07 และมีร้อยละ 34 ที่มีตำแหน่งทางวิชาการในระดับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ คุณสมบัติของอาจารย์ พบว่า ในวิทยาลัยครูมีอาจารย์ในระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า ร้อยละ 55.62 ในมหาวิทยาลัย มีร้อยละ 56.53 ส่วนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีถึงร้อยละ 70.41 สำหรับอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทนั้น พบว่า ในวิทยาลัยครูมีถึงร้อยละ 43.24 ส่วนมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอยู่ร้อยละ 28.76 และ 23.80 ตามลำดับ อายุอาจารย์ส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ระหว่าง 26-40 ปี วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่อาจารย์จะมีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 64.8 ส่วนในระดับปริญญาเอกนั้น พบว่า ในวิทยาลัยครูมีเพียงร้อยละ 1.7 ในมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีร้อยละ 16.4 และ 12.0 ตามลำดับ ตำแหน่งทางวิชาการพบว่า ส่วนมากยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการสูงกว่าอาจารย์ที่คงอยู่ในตำแหน่งอาจารย์เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87.7 โดยจำแนกตามสถาบันแล้วพบว่า กลุ่มวิทยาลัยครูมีตำแหน่งทางวิชาการเพียงอาจารย์ถึง ร้อยละ 95.4 มหาวิทยาลัยทั่วไป และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอาจารย์ร้อยละ 46.3 และ 72.0 ตามลำดับ อาจารย์ส่วนใหญ่ทำงานสอนประมาณ 5-12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 70.1 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า กลุ่มอาจารย์ในวิทยาลัยครูสอนตั้งแต่ 13 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.2 ส่วนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สอนตั้งแต่ 13 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 7.5 และ 8.0 ตามลำดับ อาจารย์ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 23.5 ทำงานบริหารนอกเหนือจากงานสอนด้วยประมาณ 6-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 23.5 เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มอาจารย์จากมหาวิทยาลัยทั่วไปใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในการสอนค่อนข้างมาก และแตกต่างจากกลุ่มอาจารย์จากวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู พบว่าอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีทัศนคติแตกต่างจากอาจารย์กลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีทัศนคติต่ำกว่ากลุ่มอาจารย์จากมหาวิทยาลัยทั่วไปและวิทยาลัยครู ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการทำงาน พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์จากวิทยาลัยครู และอาจารย์จากมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจารย์จากวิทยาลัยครูมีความคิดเห็นว่าจะมีโอกาสดีกว่าถ้าหากได้ย้ายไปทำงานในมหาวิทยาลัยอื่น การเขียนบทความทางวิชาการ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เคยเขียนบทความทางวิชาการ จำนวนหนังสือหรือตำราที่ได้เคยเขียน พบว่า ส่วนมากเคยเขียนตำรามาแล้ว 1-2 เล่ม การเน้นการวิจัยหรืองานสอน พบว่า อาจารย์ส่วนมากทำทั้งการวิจัยและงานสอนพร้อมกันไปด้วย การให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นิสิตนักศึกษาต่อสัปดาห์พบว่า อาจารย์ส่วนมากให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษา 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ วุฒิการศึกษาของอาจารย์ ส่วนมากเป็นสายการศึกษาหรือวิชาครูและส่วนมากสายวิชาที่ทำการสอนในปัจจุบันเป็นสายการศึกษาหรือวิชาครูทั้งสิ้น สถานภาพของนิสิตนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาทั้งสามสถาบันนั้นส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-24 ปี ที่พักของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ คือ บ้านหรือหอพักเอกชนให้เช่า โดยนักศึกษามหาวิทยาลัย

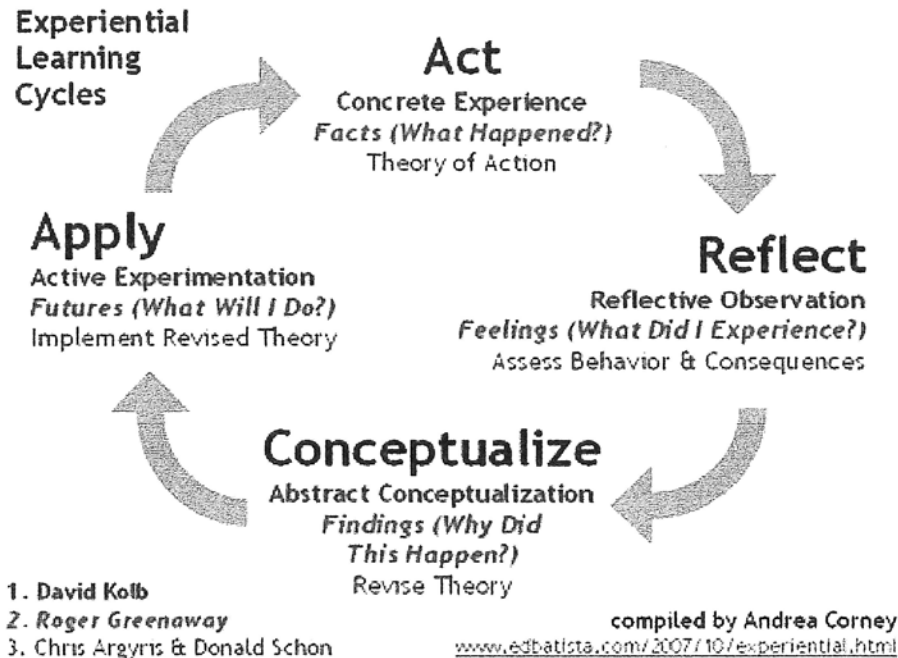
ทั่วไปและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะพักหอพักมหาวิทยาลัยเป็นอันดับแรก รองลงมานักศึกษาวิทยาลัยครูจะพักอยู่บ้านบิดามารดาหรือบ้านส่วนตัวเป็นอันดับรองลงมา ด้านการทำงานหารายได้พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ทุกสถาบันจำนวนร้อยละ 75 ยังไม่ได้ทำงานใด ๆ การศึกษาของบิดามารดาของนิสิตนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รายได้ของผู้อุปการะนิสิตนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้อุปการะนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทั่วไปและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะมีรายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้ของผู้อุปการะนักศึกษาวิทยาลัยครูส่วนใหญ่จะมีรายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาทต่อเดือน องค์กรประกอบสภาพแวดล้อมที่สำคัญของสถาบันที่ผลิตบัณฑิตทางการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะของนิสิตนักศึกษา จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่านิยมด้านต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาตามประเภทของสถาบัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ค่านิยมในด้านความเกี่ยวข้องกับสถาบัน พบว่า นักศึกษาทุกหลักสูตร ทุกชั้นปีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องกับสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี ไม่พบว่ามี ความแตกต่างในความเกี่ยวข้องกับสถาบัน ค่านิยมในด้านคุณค่าส่วนตัว พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครู หลักสูตร ป.กศ. สูง 2 ปี มีความแตกต่างระหว่างชั้นปีของคุณค่าส่วนตัว ในด้านความสนใจในการเล่าเรียน และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคุณค่าส่วนตัวด้านอื่น ๆ ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกัน นักศึกษาวิทยาลัยครู หลักสูตรปริญญาตรี 2 ปีมีความแตกต่างระหว่างชั้นปีของคุณค่าส่วนตัวในด้านความเมตตา กรุณา ความสนใจในการเล่าเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนคุณค่าส่วนตัวด้านอื่น ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีความแตกต่างระหว่างชั้นปี ของคุณค่าส่วนตัว ในด้านคุณค่าในเชิงปรัชญา ความเมตตา กรุณา การควบคุมตัวเองในสังคม ความซื่อสัตย์ และความคิดสร้างสรรค์ ส่วนคุณค่าส่วนตัวในด้านอื่น ไม่พบว่ามี ความแตกต่าง นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีความแตกต่างระหว่างชั้นปีของคุณค่าส่วนตัว ในด้านความซื่อสัตย์ และความสนใจในการเล่าเรียน ส่วนคุณค่าส่วนตัวในด้านอื่น ไม่พบว่ามี ความแตกต่าง นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี ไม่มีความแตกต่างระหว่างชั้นปีของคุณค่าส่วนตัวทุก ๆ ด้าน ค่านิยมในด้านความคอดเห็นเกี่ยวกับสังคมและการเมือง พบว่า ในแต่ละชั้นปีเมื่อจำแนกตามประเภทของสถาบันแล้วพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครู หลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมและการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนสถาบันอื่นไม่พบว่ามี ความคิดเห็นแตกต่างกัน ค่านิยมในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพ พบว่า ในแต่ละชั้นปีเมื่อจำแนกตามประเภทของสถาบันแล้วพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครู หลักสูตร ป.กศ. สูง 2 ปี นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี มีความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนสถาบันอื่น ไม่พบว่ามี ความคิดเห็นแตกต่างกัน จากผลการวิจัยที่พบผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงระบบผลิตบัณฑิตทางการศึกษาในระดับต่างๆ เพื่อให้การผลิตบัณฑิตทางการศึกษาได้มีประสิทธิภาพสูงและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ดังนี้ ด้านวิชาการ: การพัฒนาคณาจารย์ 1. จัดหาครู-อาจารย์ที่มีความสามารถเข้ามาสู่ระบบ โดยสอดส่องสรรหาผู้รู้มาช่วยพัฒนา โดยอาจมีการแลกเปลี่ยนทางวิชาการกันระหว่างสถาบันกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ขึ้น อันเป็นการแสวงหาความรู้ทางวิชาการเพิ่มขึ้น 2. ส่งเสริมให้คณาจารย์ได้แสวงหา

ความรู้ความเข้าใจ ให้มีโลกทัศน์กว้างอันจะมีผลต่อการทำงานและคิดอะไรได้ไกล 3. จัดหาทุนเพื่อเปิดโอกาสให้ครู-อาจารย์ไปศึกษาอบรมดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทั้งในและต่างประเทศ และควรทำอย่างต่อเนื่อง 4. สนับสนุนให้อาจารย์ทำผลงานทางวิชาการ หรือทำงานวิจัยมากขึ้น เพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 5. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ได้ศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ เพื่อจะได้เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น 6. จัดให้มีการบรรยายพิเศษในเรื่องที่เกี่ยวกับเทคนิคความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนการสอน และของสังคมแก่ครู-อาจารย์ เพื่อที่ครูจะนำความรู้นั้นไปใช้ในการเรียนการสอนที่เป็นผู้สอน 7. จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อสร้างความเข้าใจ โดยมุ่งอนาคตบนพื้นฐานความเข้าใจอดีตและปัจจุบัน และพัฒนาระบบการอบรมสัมมนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของข่าวสารข้อมูลที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว การพัฒนานักศึกษา 1. การเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ สนับสนุนและติดตามผลการเรียนมากกว่าครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้โดยตรง โดยอาจใช้กระบวนการกลุ่ม (group dynamics) ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม 2. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ชุมชน วิถีชีวิตของชาวบ้าน วิถีชีวิตสังคมเมือง ประเทศชาติและประชาคมโลก เพื่อให้รู้จักวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนท้องถิ่น เรียนรู้สภาพที่เป็นจริง และอันจะเป็นการสร้างความเข้าใจ ความผูกพันกับชุมชนท้องถิ่นด้วย 3. จัดให้มีทุนสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการวิจัยภาคสนามของนักศึกษาและอาจารย์เพื่อการเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่น 4. จัดเวที (forum) ทางวิชาการของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความคิดความรอบรู้ ด้านบริหาร 1. พัฒนาคณาจารย์ระดับผู้บริหารหรือผู้นำ (key persons) ขึ้นก่อนแล้วให้ผู้บริหาร หรือผู้นำไปพัฒนาครู -อาจารย์ที่อยู่ในสังกัดต่อไป เพื่อให้โอกาสผู้นำธรรมชาติ (natural leaders) มากกว่าผู้นำโดยสถานภาพ (status leaders) 2. จัดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาคณาจารย์ โดยจะต้องจัดในรูปของเงินอุดหนุนที่มากเพียงพอที่จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง และจะต้องจัดสรรงบประมาณส่วนนี้อ่างชัดเจน และรัฐต้องให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง 3. พัฒนาคุณภาพบัณฑิตทางการศึกษาทุกแห่งให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เคียงบ่าเคียงไหล่กับมาตรฐานต่างประเทศ 4. ปรับปรุงห้องสมุดและจัดสรรงบประมาณเพิ่มสำหรับการจัดหาหนังสือ เอกสาร วัสดุการเรียนการสอนให้เป็นศูนย์สารสนเทศให้เพียงพอ และให้เอื้อต่อการศึกษาและค้นคว้าของครู-อาจารย์ และนักศึกษา โดยการจัดหาเครื่องช่วยในการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อต่าง ๆ คอมพิวเตอร์ และวิดีโอ เป็นต้น 5. จัดรูปองค์การของสถาบันที่รับผิดชอบในการผลิตครู โดยอาจปรับรูปแบบการบริหารและกลไกในการ บริหารใหม่ เพื่อให้ความเป็นเอกภาพในการบริหาร และการปรับปรุงพัฒนาทางด้านวิชาการ เป็นต้น

4.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบเน้นประสบการณ์ (Exponential learning)

กิตติ ชูวัฒนารักษ์ ได้กล่าวถึง วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles) ว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles) เป็นวิธีการเรียนรู้ในแต่ละบุคคล มีผู้คิดค้นโดย David Kolb โดยมีขั้นตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอนคือ 1. Concrete Experience (Act) การสร้างประสบการณ์ (1) การเรียนการสอนในห้องเรียน (2) การอ่านหนังสือ (3) การดูวีดิทัศน์ (4) การทดลอง (5) การพูดคุยและการประชุม (6) 2. Reflective Observation (Reflect) การสะท้อนการเรียนรู้ / ทบทวนการเรียนรู้ (1) การเขียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ (2) การบันทึกการเรียนรู้ (3) การทำการบ้าน (4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน (Dialogue / Discussion) 3. Abstract Conceptualization (Conceptualize) การสรุปองค์ความรู้ (1) การเขียนแผนภาพมโนทัศน์ (Mind Mapping) (2) การสรุปการเรียนรู้ออกมาเป็น Model หรือ Framework (3) การนำเสนอผลการ

เรียนรู้ของผู้เรียน 4. Active Experimentation (Apply) การประยุกต์ใช้ความรู้ (1) สิ่งที่จะต้องเรียนรู้ต่อไป (2) แนวทางในการพัฒนาต่อ/ศึกษาต่อ (3) รวบรวมสิ่งที่เรียนรู้ถูกต้องหรือผิดพลาดเพื่อการดำเนินการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 1

รูปแบบการเรียนรู้ในอดีตนั้นจะเป็นในรูปแบบเรียนในห้องเรียน, ทำการบ้านและส่งงานให้คะแนน ซึ่งเมื่อเทียบกับวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles) จะได้เรียนรู้แค่ 2 ขั้นตอนคือ Concrete Experience (Act) ซึ่งได้รับจากการเรียนในห้องเรียน และ Reflective Observation (Reflect) ซึ่งได้รับจากการทำการบ้านโดยนักเรียนจะต้องได้รับการได้ข้อมูลที่ถูกต้องหรือผิดพลาดจากการทำการบ้าน จากข้างต้นเมื่อนักเรียนไม่ได้ทำการสรุปองค์ความรู้มาเป็นของตัวเองจากขั้นตอนที่ 3 Abstract Conceptualization (Conceptualize) และการรวบรวมประเด็นต่างๆจากการเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้องหรือผิดพลาดในขั้นตอนที่ 4 Active Experimentation (Apply) นักเรียนจะไม่สามารถนำไปสู่การเรียนรู้แบบต่อยอดองค์ความรู้ได้ ดังนั้นแล้วการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นจะต้องให้เกิดวงจรการเรียนรู้เพื่อการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ (Life-Long Learning)

ประเทือง วิบูลศักดิ์ (2552) การสอนแบบอิงประสบการณ์ (Experience - Base Approach EBA) เป็นวิธีการสอน กำหนดประสบการณ์ที่คาดหวังสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เผชิญ ผจญ และเผชิญประสบการณ์ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระสำหรับประกอบภารกิจ งาน และทักษะความชำนาญการสอนแบบอิงประสบการณ์ 1. ความหมายของการสอนแบบอิงประสบการณ์ การสอนแบบอิงประสบการณ์ (Experience - Base Approach EBA) เป็นวิธีการสอน กำหนดประสบการณ์ที่คาดหวังสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เผชิญ ผจญ และเผชิญประสบการณ์ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระสำหรับประกอบภารกิจ งาน และทักษะความชำนาญจากแหล่งวิทยาการที่ได้มีการชี้แจงแหล่ง หรือจัดเตรียมไว้ให้ได้ประสบการณ์ที่กำหนดไว้

2. การผลิตของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ การสอนแบบอิงประสบการณ์เป็นการสอนที่ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ พัฒนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2540 ที่สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อให้เป็นการสอนเต็มรูปต่อยอดจากวิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่เน้นการสอนแบบกลุ่มอย่างเดียว ส่วนการสอนแบบอิงประสบการณ์ใช้รูปแบบการสอนที่ครูกำกับ (Teacher Directed Learning - TDL) การสอนที่เพื่อกำกับ (Peer Directed Learning - PDL) และการสอนที่ผู้เรียนกำกับการเรียนรู้เอง (Self-Directed Learning - SDL) การสอนแบบอิงประสบการณ์ต้องใช้ชุดประสบการณ์ที่จะให้ผู้เรียนได้เผชิญ (Coping) ผจญ (Interact) และเผด็จ (Wrap-up) ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ยึดระบบการผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์เรียกว่า E B A Plan มีขั้นตอนในการผลิตดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา (หลักสูตร/วิชา) เป็นการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยอย่างน้อยมี 15 หน่วย 1 หน่วยใช้เวลาในการเรียนเท่ากับ 1 สัปดาห์ สำหรับในภาคการศึกษา

ขั้นที่ 2 การกำหนดชุดประสบการณ์เป็นการกำหนดหน่วยประสบการณ์เป็น 15 หน่วย ในการกำหนดหน่วยประสบการณ์มีวิธีการและข้อคำนึง ดังนี้ คือ

1. วิธีการกำหนดหน่วยประสบการณ์

1) การอิงหน่วยเนื้อหาโดยการเติมอาการนาม (การ + คำกริยา) ไว้หน้า เช่น การถ่ายเทความร้อน การสืบพันธุ์ของพืชมีดอก ฯลฯ หรือบูรณาการประสบการณ์ใหม่ที่มีอาการนำหน้า

2) เมื่อได้หน่วยประสบการณ์แล้วทั้ง 15 หน่วยแล้ว แยกหน่วยประสบการณ์เป็นหน่วยประสบการณ์หลักอย่างน้อย 2 ประสบการณ์หลัก

3) พิจารณาแต่ละประสบการณ์หลักแล้วแยกเป็นประสบการณ์รองอย่างน้อย 2 ประสบการณ์รอง

4) ใส่รหัสหมายเลขของหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รองประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รอง

2. ข้อคำนึงในการกำหนดหน่วยประสบการณ์

1) ชื่อหน่วยประสบการณ์ อาจซ้ำกับชื่อหน่วยเนื้อหา แต่ควรเปลี่ยนเป็นการกระทำ (Action Word)

2) ชื่อประสบการณ์หลักและประสบการณ์รองต้องมีคำกริยานำหน้า

3) ต้องกำหนดหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รองเป็นคาบ (นาที)

4) ควรใส่รหัสประสบการณ์โดยยึดหมายเลขหน่วยเป็นหลัก เช่น 9.1.2 หมายถึงหน่วยประสบการณ์ที่ 9 ประสบการณ์หลักที่ 1 ประสบการณ์รองที่ 2

5) ชื่อหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รองไม่ควรเป็นชื่อเดียวกัน

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์และกำหนดภารกิจ/งาน เป็นการนำประสบการณ์รองมาแยกเป็นขั้นตอนย่อย 2 ระดับ คือ ภารกิจ และงาน

1. ภารกิจ (Job) เป็นกิจกรรมหลักที่ต้องทำตามลำดับจากต้นไปจนจบ การกำหนดภารกิจให้กำหนดเป็นภารกิจ 1 2 3... หรือ (1) Job (2) Job (3)... Job (N)

2. งาน (Task) เป็นกิจกรรมย่อยที่ต้องทำเพื่อให้บรรลุแต่ละภารกิจ การกำหนดงานให้ระบุกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องทำตามลำดับเป็นงาน 1 2 3... หรือ Task (1) Task (2) Task (3)... Task (N) ในการเขียนภารกิจ และงานให้คำกริยาโดยไม่ต้องมีอากรนามประกอบ

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับแต่ละภารกิจและงานเป็นการจำแนกเนื้อหาเป็นหัวข้อย่อยตามภารกิจและงาน

1. ศึกษาความหมาย ประเภท และวิธีการสร้างเครื่องมือสำรวจงาน (1) ศึกษาความหมายของเครื่องมือสำรวจ (2) ศึกษาประเภทของเครื่องมือสำรวจ (3) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือสำรวจ (4) จัดสาระสำคัญประเด็นที่ศึกษา

2. สร้างแบบสอบถาม สำรวจ (1) กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม (2) กำหนดสิ่งที่จะประเมิน (3) เขียนแบบสอบถาม (4) ตรวจสอบและปรับปรุง (5) จัดพิมพ์แบบสอบถาม

ขั้นที่ 5 การเลือกรูปแบบและวิธีการให้ประสบการณ์ เป็นการกำหนดรูปแบบและวิธีการให้ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับภารกิจและงาน

รูปแบบการให้ประสบการณ์ 3 รูปแบบ คือ (1) การเรียนกับครู หรือ TDL (Teacher-Directed Learning) (2) การเรียนกับเพื่อนหรือ PDL (Peer-Directed Learning) และ (3) การเรียนเองหรือ SDL (Self-Directed Learning)

วิธีการให้ประสบการณ์มีหลากหลาย ได้แก่ กลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) สถานการณ์จำลอง (Simulation) เกม (Game) วิทยกรณี (Case Studies) การสอนแบบโครงการ (Projects Teaching) การสอนแบบอิงปัญหา (Problem-Based Teaching) การฝึกงาน (On The Job Training) การทดลอง (Experiment) และการปฏิบัติจริง (Life Practices)

ขั้นที่ 6 การกำหนดบริบทและสถานการณ์สำหรับเผชิญประสบการณ์ เป็นการระบุบริบทและสถานการณ์ในหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รอง

บริบท (Setting) เป็นเงื่อนไขผู้ที่เกี่ยวข้อง สิ่งที่ต้องมีสถานที่ เวลาที่ ประสบการณ์จะต้องเกิดขึ้น (อะไร ใคร ที่ไหน อย่างไร)

ส่วนสถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์เรื่องย่อที่เกี่ยวข้องหรือนำไปสู่ประสบการณ์ (การผูกเรื่องต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง) การกำหนดบริบทและสถานการณ์มีแนวทาง ดังนี้

1. การกำหนดบริบทและสถานการณ์หน่วยประสบการณ์ ให้กำหนดบริบทและสถานการณ์ของหน่วยประสบการณ์ และเขียนในหัวข้อบริบทและสถานการณ์ในแผนการสอนอิงประสบการณ์

ตัวอย่างที่ 1 บริบทหน่วยประสบการณ์

ในการเผชิญประสบการณ์ที่ 8 เรื่อง " การเพาะถั่วงอก " นี้ ผู้เรียนจะประกอบกิจกรรม 4 อย่าง ตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การเตรียมที่เพาะปลูก (2) การเตรียมเมล็ดพันธุ์ถั่ว (3) การลงมือปลูก และ (4) การดูแลต้นถั่ว ในการเพาะปลูกผู้เรียนจะเพาะถั่วโดยใช้เมล็ดพันธุ์เพาะในกระถางที่เตรียมไว้ในโรงชำที่มีความชื้นและแสงแดดพอเพียง สิ่งที่ครูและนักเรียนต้องเตรียมการคือ กระถางเพาะถั่ว ดินและปุ๋ย น้ำ เมล็ดพันธุ์ พลั่วตักดิน ระยะทดลองใช้เวลา 1 สัปดาห์

ตัวอย่างที่ 2 สถานการณ์ในหน่วยประสบการณ์

ผู้เรียนได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการหมู่บ้านแห่งหนึ่งให้จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในหมู่บ้าน ผู้เรียนต้องทำการศึกษาสภาพปัญหา

ของหมู่บ้าน สํารวจแหล่งน้ําคึกษาประเภทแหล่งน้ําคึก (ตุม โองม้ํกกร บอบาดาล หนองน้ําคึก ฯลฯ) และแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยเขียนโครงการตามรูปแบบที่กําหนด คือกําหนดหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินการ ทรัพยากรที่ต้องใช้ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ผลตอบแทนการลงทุน ผลที่คาดว่าจะได้รับ พร้อมทั้งเขียนแผนผังแสดงกิจกรรมสัมพันธ์กับช่วงเวลา

2. การกําหนดบริบทและสถานการณ์สำหรับประสบการณ์หลัก ให้กําหนดบริบทและสถานการณ์ของประสบการณ์หลักในแผนเผชิญประสบการณ์ โดยเขียนบรรยายสั้นเพื่อแสดงว่านักเรียนต้องทำอะไร (ในประสบการณ์รอง) มีรายละเอียดอย่างไร (ภารกิจ/งาน) ที่ไหน เมื่อไร และต้องเตรียมการอย่างไร

ตัวอย่างบริบท/สถานการณ์ในประสบการณ์

ผู้เรียนต้องศึกษาวิธีการเพาะเมล็ดพันธุ์ คือ เตรียมที่ปลูก เช่น กระจก ดิน ปุ๋ย การเลือกตำแหน่งวางกระจกสำหรับเพาะชำในโรงชำ หรือบริเวณที่โรงเรียนกําหนดไว้ ซึ่งมีความชื้นและแสงแดดเพียงพอ โดยครูเป็นผู้เกื้อหนุนให้คำแนะนำในการเพาะปลูก ส่วนนักเรียนเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น กระจก เมล็ดพันธุ์ และเครื่องมือเพาะปลูก นอกเหนือจากที่ครูเตรียมไว้ให้

3. การกําหนดบริบทและสถานการณ์สำหรับประสบการณ์รอง ให้สรุปบริบทและสถานการณ์อย่างย่อ โดยเขียนเฉพาะสถานที่เผชิญประสบการณ์อย่างเดียวในแผนเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 7 การเขียนแผนเผชิญประสบการณ์ แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ และแผนผลิตสื่อการสอน

ขั้นที่ 8 การเลือกและผลิตสื่อสำหรับชุดประสบการณ์ ก่อนเลือกและผลิตสื่อควรจะศึกษาทบทวนภารกิจและงานและกําหนดเนื้อหาของแต่ละประสบการณ์แล้ว

การเลือกและผลิตสื่อสำหรับชุดประสบการณ์ เป็นคำระบุสื่อที่ใช้ในชุดเป็นสื่อประเภทใด และเป็นสื่อที่มีอยู่แล้วหรือต้องผลิตใหม่ เมื่อกําหนดประเภทสื่อได้แล้วก็จะจัดทำแผนผลิตสื่อ

สื่อสำหรับชุดประสบการณ์ประกอบด้วยสื่อหลักและสื่อเสริม สื่อหลักอาจ ได้แก่ สื่อพิมพ์ สื่อเสริม อาจได้แก่ เทปบันทึกเสียง หรือเทปบันทึกภาพ ฯลฯ

1. การเขียนแผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นการเขียนแผนหน่วยประสบการณ์ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์แล้วให้อยู่ในรูปสิ่งจัดแนวคิดล่วงหน้าประกอบด้วย หน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รอง วัตถุประสงค์ บริบทและสถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญ ประสบการณ์ สื่อ และแหล่งประสบการณ์ และการประเมิน

2. การเขียนแผนเผชิญประสบการณ์ เป็นการเขียนแผนเผชิญประสบการณ์รองประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ประสบการณ์ และบริบท รายละเอียดของการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุมประสบการณ์รอง ภารกิจ งาน ขั้นตอน/วิธีการ เนื้อหา/ข้อมูล บริบท สื่อ/และแหล่งความรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกและประเมิน

3. การเขียนแผนกำกับประสบการณ์ เป็นการระบุขั้นตอนการสอนอิงประสบการณ์ด้วยการใช้ชุดประสบการณ์ประกอบด้วย รายละเอียดกิจกรรม/ภารกิจในการสอน (มี 7 ขั้นตอน) (1) ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ปฐมนิเทศประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ (7) ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ สถานที่ และเวลาที่ใช้แต่ละขั้นตอน

4. การเขียนแผนผลิตสื่อการสอน เป็นการระบุนรายละเอียดของสื่อการสอนที่มีอยู่แล้ว หรือต้องผลิตใหม่ที่ครอบคลุม ประเภทสื่อ ชื่อเรื่อง ความยาวของสื่อ ขั้นตอนการผลิต และทรัพยากรที่ต้องใช้ผลิตสื่อการสอน

ขั้นที่ 9 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทางการเรียน และออกแบบสถานที่เรียนประสบการณ์

1. สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ในการทดลองหรือใช้ร่วมกับสื่อ เช่น จอภาพ ปลั๊กไฟ ฯลฯ

2. เส้นทางการเรียน เป็นการลำดับขั้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องผ่านการเผชิญประสบการณ์ต่าง ๆ มักเขียนในรูปแบบแผนภูมิ (Flowchart)

3. การออกแบบสถานที่เผชิญประสบการณ์ เป็นการกำหนดสถานที่เผชิญประสบการณ์ การเขียนแผนที่เส้นทางการเรียนของอาคารที่เกี่ยวข้อง และการเขียนแผนผังการจัดชั้นเรียน

- การกำหนดสถานที่เผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ฯลฯ

- การเขียนแผนที่เส้นทางการเรียนของอาคารที่เกี่ยวข้อง เป็นการเขียนอาคารที่ห้องเรียนตั้งอยู่ และอาคารอื่นที่นักเรียนต้องออกไปค้นคว้าตามสื่อและแหล่งความรู้ที่กำหนดไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์ โดยเขียนเส้นทาง ถนน ชื่ออาคาร และลูกศรอย่างชัดเจน

- การเขียนแผนผังการจัดชั้นเรียนเป็นการเขียนแผนผังแสดงห้องเรียนประกอบด้วย ระเบียบ ประตูทางเข้าออก หน้าต่าง กระดานดำ โต๊ะ ครู มุมวิชาการ หนังสือนั่ง โต๊ะปฏิบัติการ ฯลฯ และตำแหน่งของการเผชิญประสบการณ์แบบเดี่ยว (SDL) แบบกลุ่ม (PDL) และเรียนกับครู (TDL) รวมทั้งจุดประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ที่ระบุไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 10 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นกระบวนการนำชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง เพื่อให้ทราบว่าชุดการสอนมีคุณภาพในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ขั้นที่ 11 การปรับปรุงชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นการนำชุดประสบการณ์ที่ได้ ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงในด้านประสบการณ์รอง ภารกิจ/งาน สื่อ ฯลฯ เพื่อให้ชุดประสบการณ์มีคุณภาพสูงขึ้น

3. ขั้นตอนการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (Pretest) เป็นการศึกษาประสบการณ์เดิมของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนประสบการณ์นั้นจากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ขั้นที่ 2 ประชุมนิเทศการเผชิญประสบการณ์ (Briefing)

2.1 อธิบายวัตถุประสงค์ของประสบการณ์

2.2 เสนอประสบการณ์ที่คาดหวัง

2.3 เสนอสถานการณ์/ฉาก

2.4 อธิบายภารกิจ/งาน

2.5 ชี้แนะแหล่งความรู้ สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก

2.6 ระบุผลที่คาดหวัง

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์ (Coping) เป็นการเข้าสู่กระบวนการเผชิญประสบการณ์ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอนหลักของการเผชิญ (Coping) ผจญ (Intuact) และแพ็คเกจ (Wrap-up) จนกระทั่งเกิดประสบการณ์สมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า (Reporting) เป็นการทำให้ทราบว่าภารกิจที่ผู้เรียนทำในขั้นเผชิญสถานการณ์ได้ดำเนินการในขั้นตอนใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (Debriefing) เป็นการรายงานผลที่นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์แต่ละประสบการณ์

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ เป็นการสรุปการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ (Posttest) เป็นการศึกษาความก้าวหน้าของผู้เรียนที่เรียนจากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ศิริพร ครุเสณีย์ (2552) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารโดยใช้หลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ที่มีต่อความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารโดยใช้หลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 การสร้างโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารโดยใช้หลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ขั้นที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรม และขั้นที่ 4 การปรับปรุงโปรแกรม กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริโภคอาหาร แบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคอาหารสำหรับนักเรียน แบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคอาหารสำหรับผู้ปกครอง และแบบบันทึกพฤติกรรมการบริโภคอาหาร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนที่ผ่านโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารโดยใช้หลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์มีคะแนนความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริโภคอาหารโดยเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักเรียนที่ผ่านโปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารโดยใช้หลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ มีคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่เหมาะสมโดยเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งระวี สมะวรรณ (2553) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษาโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์และแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพและความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนา “รูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษาโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์และแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา (HEC Model)” เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพและความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และ (2) เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (HEC) การดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ดำเนินการโดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ค้นคว้าวิเคราะห์สังเคราะห์และนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอน ระยะที่ 2 เป็นการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น (HEC) และเครื่องมือซึ่งประกอบไปด้วยแบบทดสอบความรู้และความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ แบบประเมินเจตคติและการปฏิบัติ รวมทั้งการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยเครื่องมือเหล่านี้สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอนจำนวน 7 ท่าน ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ เมื่อตรวจสอบแล้วอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (ระดับที่สูงกว่า .70) และระยะที่ 3 คือการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ HEC การวิจัยนี้เป็นแบบกึ่งทดลองที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพกับกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม โดยมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อให้ตรงกับลักษณะของตัวแทนประชากรซึ่งเรียนอยู่ในโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 46 คน ผลการวิจัย มีดังนี้(1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (HEC) มีองค์ประกอบหลัก 5 ประการ ได้แก่ แนวคิดทฤษฎี หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา สุขศึกษาและภาษาอังกฤษในเนื้อหาเฉพาะ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล โดยมีชั้น ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนรวม 3 ชั้นตอนหลักได้แก่ ชั้นที่ 1) ชั้นเตรียมการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ชั้นจัดกระบวนการเรียน การสอน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 2.1) ชั้นนำเสนอและรับประสบการณ์ 2.2) ชั้นรวบรวมข้อมูลความรู้โดยการสังเกตและไตร่ตรอง 2.3) ชั้นสรุปความรู้ จัดกลุ่มความคิดอย่างเป็นระบบนำสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ 2.4) ชั้นทดลองและประยุกต์องค์ความรู้ใหม่ และชั้นที่ 3 ชั้นประเมินผลการเรียนรู้ (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน โดยการเปรียบเทียบผลการทดลองก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน มีดังนี้(2.1) ผลการทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่ารูปแบบนี้สามารถช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านความรู้และความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียน โดยคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 60 ซึ่งสูงกว่าการทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2.2) ผลการประเมินพฤติกรรมด้านเจตคติ และการปฏิบัติ โดยภาพรวม โดยใช้แบบสอบถามในช่วงคะแนน 5 Likert scale ซึ่งมีค่าความเที่ยงของคอนบาคอัลฟาที่ระดับ .76 ผลการประเมินทั้งด้านเจตคติและการปฏิบัติของผู้เรียน หลัง การเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการประเมินก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้างจากนักเรียนและผู้ปกครอง พบว่าสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (2.3) การเปรียบเทียบคะแนนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ได้จากการทดลองระหว่างเรียนรวม 5 ครั้ง พบว่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิรักษ์ อติพลอักษรพันธ์ (2548) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากฎเก็ด หนึ่งห้องเรียน จำนวน 49 คน ชั้นตอนในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบเน้นประสบการณ์ มีขั้นตอนได้แก่ 1) การดึงประสบการณ์ของนักเรียน 2) การวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 3) การหาข้อสรุป และ 4) การประยุกต์ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1. หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบเน้นประสบการณ์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่า

ก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ มีนักเรียนร้อยละ 61.2 ของนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม 3. หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบเน้นประสบการณ์แต่ละบทเรียน นักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ถึงเกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกจุดประสงค์

พรรณนาร บุญประเสริฐผล (2553) ได้พัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะคือ (1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงตามเกณฑ์ 75/75 (3) ทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (4) ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการตามไปในลักษณะของกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเรื่ององค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันจริงด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ คุณลักษณะผู้เรียน และกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการสอน โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และทดลองนำร่องรูปแบบเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอน โดยนำไปทดสอบใช้กับนักศึกษาผู้เรียนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 1 ที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 26 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 31 คน รวมจำนวน 57 คน ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนา ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้องค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันจริงด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ เรื่องการตกทาย การแนะนำ ครอบครัว การโทรศัพท์ การบันทึกข้อความ การเดินทาง ฤดูกาลที่ผันเปลี่ยน การศึกษา อาหารและเครื่องดื่ม กิจกรรมยามว่างและงานการสัมภาษณ์ ตามมารยาทสังคม วัฒนธรรม ประเพณีของเจ้าของภาษา คุณลักษณะผู้เรียนควรมีความตั้งใจที่จะติดตามการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการคิดไตร่ตรอง รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง และกระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนควรประกอบด้วยประสบการณ์ตามสภาพจริง การฝึกปฏิบัติ การสะท้อนคิด การสร้างองค์ความรู้ การประยุกต์ใช้ การวัดผลและประเมินผล การทบทวน และการได้ทดลองปฏิบัติใช้ภาษาทั้งในและนอกห้องเรียน 2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบที่พัฒนาขึ้น อันประกอบด้วย (1) หลักการซึ่งมีหลักสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ที่ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของผู้เรียนที่จะต้องพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะติดตามการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง คิดไตร่ตรอง รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง

และได้ทดลองปฏิบัติใช้ภาษาทั้งในและนอกห้องเรียน (2) วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ (3) สารและกระบวนการที่เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันจริงด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเรื่องการตกทาย การแนะนำ ครอบครัว การโทรศัพท์ การบันทึกข้อความ การเดินทาง ฤดูกาลที่ผันเปลี่ยน การศึกษา อาหารและเครื่องดื่ม กิจกรรมยามว่างและ งานและการสัมภาษณ์ ตามมารยาทสังคม วัฒนธรรม และประเพณีของเจ้าของภาษา (4) กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ตามวงจรการเรียนรู้ของคอล์บ (Kolb, 1984) ประยุกต์ใช้เป็น 7 ขั้นตอนในแผนการสอน ได้แก่ ประสบการณ์ตามสภาพจริง การฝึกปฏิบัติ การสะท้อนคิด การสร้างองค์ความรู้ การประยุกต์ใช้ การวัดผลและประเมินผล (5) สื่อและแหล่งเรียนรู้อื่นเป็นประสบการณ์ตรง (6) การวัดและประเมินผลด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมรูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่ารูปแบบที่พัฒนามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) และเมื่อนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน พบว่ามีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์คือ มีประสิทธิภาพ $E1/E2 = 76.51/75.23$

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า 3.1 ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังการทดลองของนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 3.2 ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังการทดลองของนักศึกษากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนปกติสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 3.3 ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังการทดลองของนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาสูงกว่าความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังการทดลองของนักศึกษากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 4. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$)

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการ วิชาชีพรู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพรู โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (research and development) ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอน สมรรถนะวิชาชีพรู เจตคติวิชาชีพรู การเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพรูและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1 จากเอกสารหลักสูตร ประมวลรายวิชา คู่มือและเอกสารการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ปช.1 มีกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การประชุมปฐมนิเทศนิสิต การฟังบรรยายเรื่อง “จิตวิญญาณความเป็นครู” การศึกษาบริบทของโรงเรียน การศึกษาบทบาทหน้าที่ของครู การศึกษาเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับงานประจำชั้นงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน งานด้านวิชาการ งานด้านกิจการนักเรียน งานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและอื่นๆ

ขั้นตอนที่ 3 วัดเจตคติวิชาชีพรูของนิสิต ก่อนเรียนวิชา ปช.1

- สร้างแบบวัดเจตคติและหาคุณภาพแบบวัด
- เก็บข้อมูล/วิเคราะห์ข้อมูล
- เสนอผลการวัดเจตคติของนิสิตก่อนเรียนให้อาจารย์ผู้เกี่ยวข้องพิจารณา

สร้างแบบวัดเจตคติและหาคุณภาพแบบวัด

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพรูแล้วผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบวัดเจตคติวิชาชีพรูโดยใช้มาตรวัดแบบออสกูดส์ โดยมีขั้นตอน (1) เขียนคำคุณศัพท์ให้สอดคล้องกับด้านแต่ละด้านของสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านสถานภาพวิชาชีพรู 2.ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครู 3.ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพรู และ 4.ด้านนักเรียน (2) นำคำคุณศัพท์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาตรวจสอบคำคุณศัพท์ (3) ปรับแก้ไขภาษาคำคุณศัพท์ที่ใช้ในแบบวัดเจตคติวิชาชีพรูตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญได้คำคุณศัพท์ของแบบวัดความเห็น “ด้านสถานภาพวิชาชีพรู” จำนวน 20 ข้อ “ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครู” จำนวน 25 ข้อ “ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพรู” จำนวน 20 ข้อ และ “ด้านนักเรียน” จำนวน 16 ข้อ รวมทั้งหมด 81 ข้อ (4) นำแบบวัดเจตคติวิชาชีพรูไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา IOC (Index of item Objective Congruence) ให้ได้ผล $IOC > 0.5$ ข้อไหนน้อยกว่า 0.5 ตัดข้อนั้นทิ้งได้ข้อมูลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนคำคุณศัพท์ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผลการพิจารณาหลังจากตรวจ IOC และคำคุณศัพท์แล้ว

สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Cmppetenies)	จำนวนคำคุณศัพท์ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (ข้อ)	ผลการพิจารณาหลังจาก ตรวจ IOC >0.5 และปรับคำคุณศัพท์แล้ว
1.ด้านสถานภาพวิชาชีพครู	27	20
2.ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครู	37	25
3.ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครู	23	20
4.ด้านนักเรียน	18	16
รวม	105	81

(5) ปรับ ตัดและแก้ไขคำคุณศัพท์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลอีกครั้ง ดึงข้อมูลข้างต้น (6) นำแบบวัดเจตคติวิชาชีพครูไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับนิสิตนักศึกษาจำนวน 30 คน (7) นำแบบวัดเจตคติวิชาชีพครูมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.20 ขึ้นไป แล้วจึงวิเคราะห์หาค่าเที่ยงด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคในแต่ละด้านอีกครั้งผลได้ค่าความเที่ยงสูง > 0.8 ทุกด้าน

เก็บข้อมูล/วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนในแต่ละตอนเรียน ก่อนเริ่มภาคการศึกษา เพื่อนำแบบวัดเจตคติวิชาชีพครูไปให้นิสิตทำในวันปฐมนิเทศรายวิชา หลังจากนั้นกลุ่มอาจารย์ประจำวิชาดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่ได้กล่าวไว้ในขั้นตอนที่ 2 ประกอบไปด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดีของความเป็นครูมาให้ความรู้พร้อมเล่าประสบการณ์ต่างๆเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และภาระงานของครู
2. ปฐมนิเทศ (ชี้แจงประมวลผลรายวิชา) กิจกรรมภาพรวม แนะนำอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ทั้งฝ่ายประถมศึกษาและมัธยมศึกษาประจำกลุ่ม สถานที่เรียน การวัดและประเมินผล
3. นิสิตศึกษาบริบทของโรงเรียน องค์ประกอบของโรงเรียน บทบาทของบุคลากรในโรงเรียน บทบาทภาระหน้าที่ของครู หน่วยงานสนับสนุนของโรงเรียนโดยภาพรวม
4. นิสิตฟังบรรยายบทบาทภาระหน้าที่ของครูประจำชั้นที่ดี
5. สังเกตงานประจำชั้นตามที่อาจารย์ประจำกลุ่มมอบหมาย
6. นิสิตฟังบรรยาย เรื่อง การจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานด้านกลุ่มความรู้ของโรงเรียน
7. นิสิตศึกษาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
8. นิสิตสังเกตการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานด้านกลุ่มความรู้ภายในชั้นเรียนตามที่อาจารย์ประจำกลุ่มนัดหมาย
9. นิสิตศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิชาบังคับเลือกและเลือกเสรี โดยการฟังบรรยาย เรื่อง การจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานกลุ่มทักษะ ตามหลักสูตร 3F แล้วจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
10. นิสิตสังเกตการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานด้านกลุ่มทักษะภายในชั้นเรียนตามที่อาจารย์ประจำกลุ่มนัดหมาย
11. นิสิตศึกษาวิดิทัศน์และฟังบรรยายเกี่ยวกับหน่วยงานสนับสนุนภายในโรงเรียน

12. นิสิตสังเกตการปฏิบัติงานของหน่วยสนับสนุน ตามที่อาจารย์ประจำกลุ่มนัดหมาย

13. นิสิตกับอาจารย์ร่วมกันอภิปราย ซักถาม สัมมนา สรุปผลการเรียน และถอดประสบการณ์เป็นรายงาน

หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนให้นิสิตทำแบบวัดเจตคติวิชาชีพรู (ชุดเดิม) อีกครั้ง

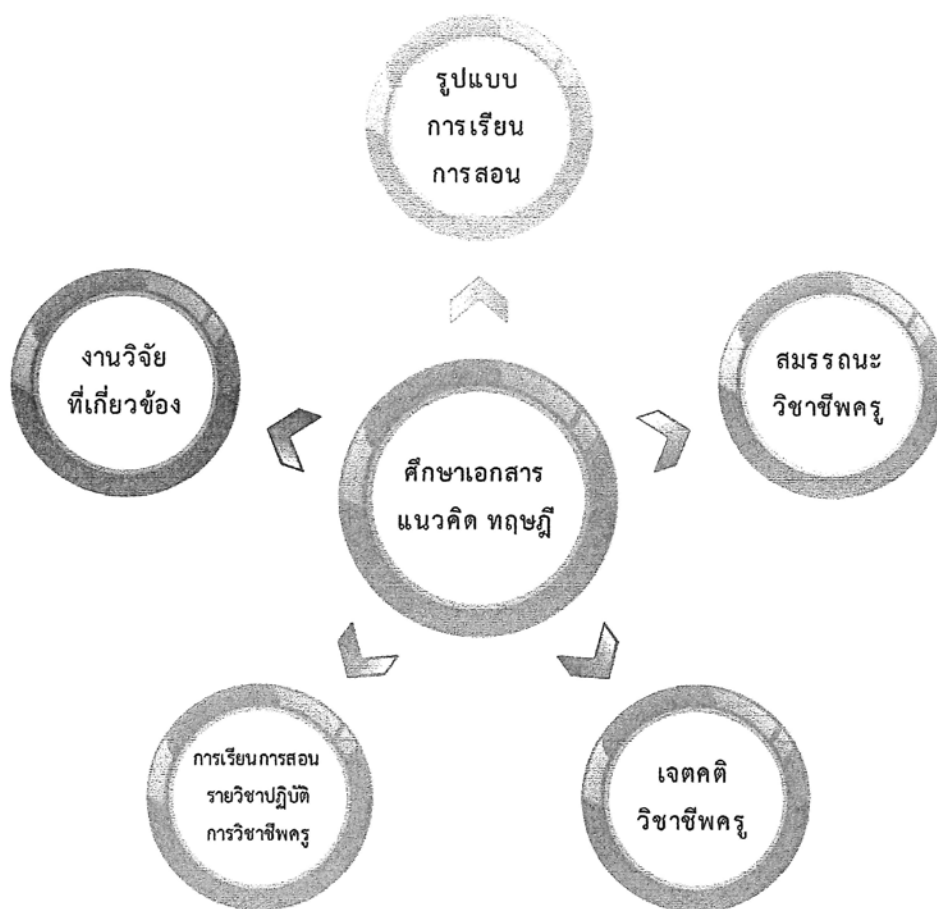
ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับเจตคติต่อวิชาชีพรูก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตฯ เพื่อนำประเด็นไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับอาจารย์ผู้สอนและนิสิตอีกครั้ง หลังจากนั้นผู้วิจัยให้นิสิตประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน และปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1 โดยศึกษาและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการปฏิบัติงานครู เจตคติวิชาชีพรูของนิสิตก่อนและหลังเรียน ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 5 สร้างรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1

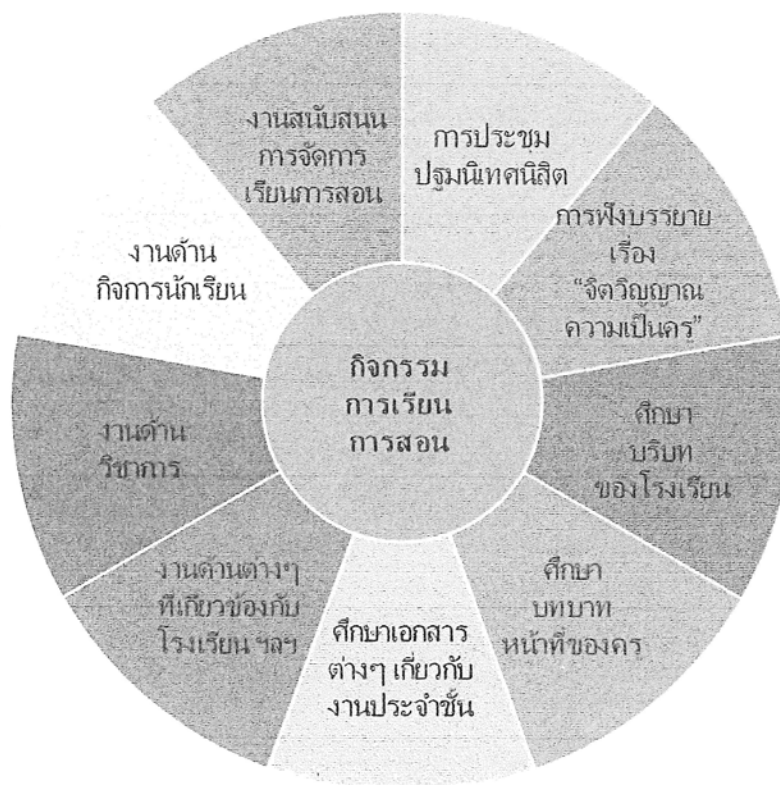
ผู้วิจัยสร้างรูปแบบ/การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ/จัดทำเอกสารคู่มือประกอบรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยขั้นตอนแต่ละขั้นตอนแสดงให้เห็นโดยสรุป ดังภาพต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอน สมรรถนะวิชาชีพรู เจตคติวิชาชีพรู การเรียนการสอนรายวิชา ปฏิบัติการวิชาชีพรูและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

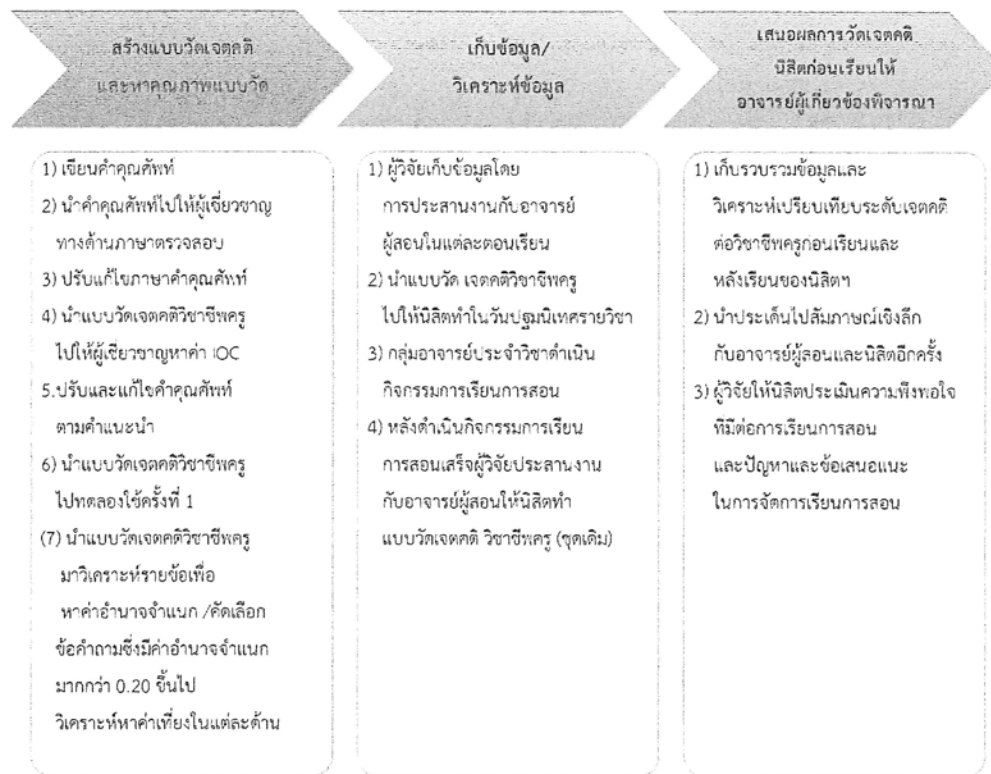
ภาพที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1 จากเอกสารหลักสูตร ประมวลรายวิชา คู่มือและเอกสารการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งงานในกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย การประชุมปฐมนิเทศนิสิต การฟังบรรยาย เรื่อง “จิตวิญญาณความเป็นครู” การศึกษาบริบทของโรงเรียน บทบาทหน้าที่ของครู เอกสารต่างๆ เกี่ยวกับงานประจำชั้น งานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน งานด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน และงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

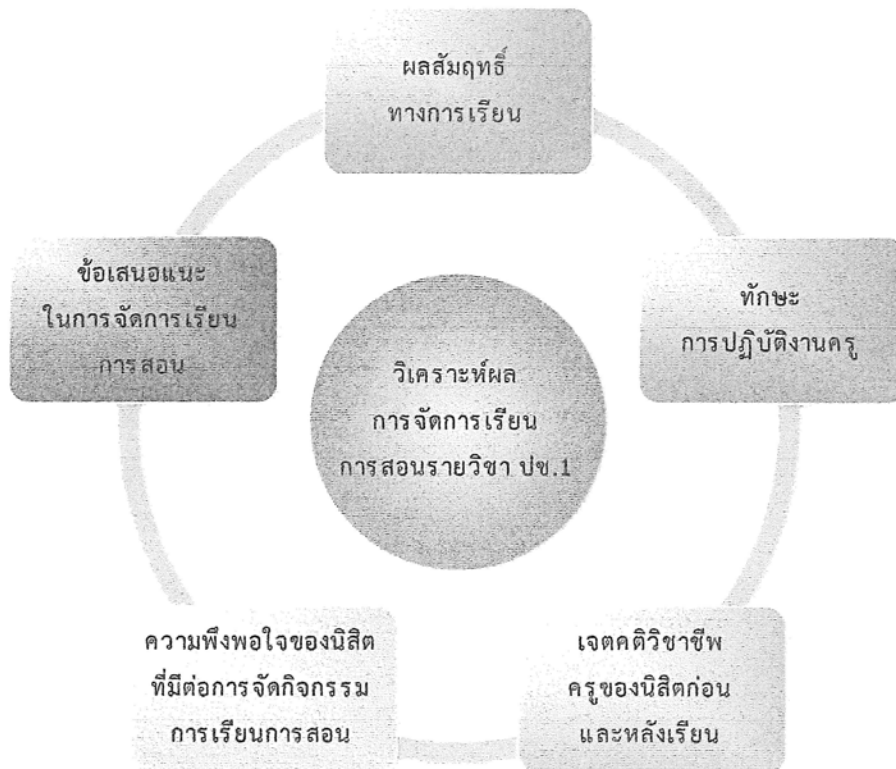
ภาพที่ 3 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1 จากเอกสาร
หลักสูตร ประมวลรายวิชา คู่มือและเอกสารการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 วัดเจตคติวิชาชีพรูของนิสิต ก่อนเรียนวิชา ปช.1 ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอนได้แก่ 1) การสร้างแบบวัดเจตคติและการหาคุณภาพแบบวัด 2) เก็บข้อมูล/วิเคราะห์ข้อมูล และ 3) นำเสนอผลการวัดเจตคตินิสิตก่อนเรียนให้อาจารย์พิจารณา

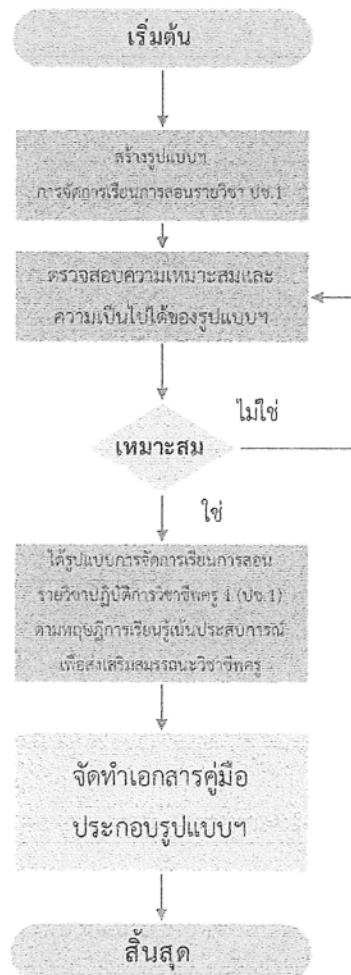
ภาพที่ 4 ขั้นตอนที่ 3 วัดเจตคติวิชาชีพรูของนิสิต ก่อนเรียนวิชา ปช.1

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1 โดยศึกษาและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการปฏิบัติงานครู เจตคติวิชาชีพครูของนิสิตก่อนและหลังเรียน ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

ภาพที่ 5 ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1

ขั้นตอนที่ 5 สร้างรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1 ประกอบไปด้วย ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบการเรียนการสอน ถ้าไม่เหมาะสมให้กลับไปปรับให้เหมาะสม หลังจากที่มีความเหมาะสมแล้วจะได้รูปแบบการเรียนการสอนฯ หลังจากนั้นทำเอกสารคู่มือประกอบรูปแบบฯ

ภาพที่ 6 ขั้นตอนที่ 5 สร้างรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาจากแหล่งข้อมูล 2 ส่วน คือ นิสิตและอาจารย์ผู้สอน

1) ประชากร ประกอบด้วย

(1) นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ 1 (ปช.1) ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 จำนวน 181 คน แบ่งตามสาขาวิชา ดังนี้ การศึกษาปฐมวัย 20 คน ประถมศึกษา 31 คนมัธยมศึกษา (กลุ่มวิทยาศาสตร์) 85 คน เทคโนโลยีทางการศึกษา 23 คนและ ศิลปศึกษา 27 คน

(2) อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษารายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 จำนวน 27 คน และ 12 คน ตามลำดับ

2) กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

(1) นิสิตที่เป็น กลุ่มตัวอย่างสุ่มโดยใช้วิธีแบบ stratified random sampling ในภาคการศึกษาที่ 1/2558 จาก 5 สาขาวิชา สาขาวิชาละ 3 คน รวม 15 คน

(2) อาจารย์ผู้สอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ (ปช.1) ภาคการศึกษาที่ 1/2558 สาขาวิชาละ 1 คน รวม 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1) แบบวัดเจตคติ โดยใช้มาตรวัดแบบออสกู๊ดส์ (Osgood's Scale) ที่คณะผู้วิจัย สร้างและพัฒนาขึ้นใช้เองจำนวน 1 ฉบับ มีหลักในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

(1) ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับเจตคติวิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดเจตคติ

(2) สร้างแบบวัดเจตคติวิชาชีพครูให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและโครงสร้างของแบบวัดที่กำหนดไว้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรา 7 ระดับ เจตคติในทางบวกระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ไม่บวกและไม่ลบเป็นกลาง และเจตคติในทางลบระดับน้อย ระดับปานกลาง และระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยสร้างให้มีข้อความของแบบวัดเจตคติวิชาชีพครู จำนวน 81 ข้อ และใช้เก็บข้อมูลกับนิสิตในภาคเรียนที่ 1 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยการหาค่า C.I.T.C (Corrected item-total correlation) เพื่อหาสหสัมพันธ์ระหว่างระดับค่าเจตคติรายข้อกับระดับค่าเจตคติรวม ข้อที่ตัดออกคือข้อที่นิสิตมีความคิดเห็นที่ค่อนข้างแตกต่างกันรายข้อ (มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 0.2) ซึ่งเมื่อตัดรายข้อนั้นทิ้งจะส่งผลให้เครื่องมือมีความเที่ยงสูงขึ้น แล้วจึงได้ปรับจำนวนข้อให้ลดลงเหลือทั้งหมด จำนวน 74 ข้อ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนข้อคุณศัพท์ในรอบแรกและรอบสองสำหรับสมรรถนะด้านเจตคติ

สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies)	จำนวนข้อคำคุณศัพท์ (ข้อ)	
	รอบแรก	รอบสอง
1. ด้านสถานภาพวิชาชีพครู	20	17 (ข้อ 1-17)
2. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครู	25	24 (ข้อ 18-41)
3. ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครู	20	19 (ข้อ 42-60)
4. ด้านนักเรียน	16	14 (ข้อ 61-74)
รวม	81	74

(3) นำแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยมาตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน และให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) อีกครั้ง โดยตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครอบคลุมตามโครงสร้างเนื้อหา โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกับนิยาม IOC (The Index of Item Objective Congruence) พิจารณาคัดกรองข้อคำถามที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยคำคุณศัพท์ทุกข้อได้ค่า IOC > 0.5 เป็นข้อคำถามที่มีความถูกต้อง เหมาะสม และความครอบคลุมตามเนื้อหา มีจำนวน

คำคุณศัพท์ ดังตารางที่ 4 โดยในรอบแรกแบบสอบถามจะมีการแยกคำคุณศัพท์ออกเป็นด้าน 4 ด้าน แต่ในรอบสองแบบสอบถาม (หลังจากผู้เชี่ยวชาญแนะนำ) ได้เสนอแนะให้รวมคำคุณศัพท์ไว้ด้วยกัน ไม่ต้องมีการแบ่งออกเป็นด้าน เพื่อให้ผู้ตอบแบบวัดเจตคติ ตอบได้ตรงกับความเป็นจริง และ

(4) นำแบบวัดเจตคติวิชาชีพรูไปทดลองใช้ (Try-out) ครั้งที่ 1 กับนิสิต คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพรู 1 (ปช.1) จากสาขาต่าง ๆ จำนวน 30 คน แล้วนำแบบวัดเจตคติวิชาชีพรู มาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ผู้วิจัยคัดเลือก ข้อคำถามซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.20 ขึ้นไป แล้วจึงวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach –Coefficient) โดยทุกๆด้านมีความเที่ยงในระดับสูง ค่าความเที่ยงแต่ละด้านแสดงผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าความเที่ยงในแต่ละด้านของแบบวัดเจตคติ

ด้าน	ความเที่ยง
1. ด้านสถานภาพวิชาชีพรู	.870
2. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครู	.949
3. ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพรู	.948
4. ด้านนักเรียน	.941
รวม	.978

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยสัมภาษณ์อาจารย์ อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 12 คน และนิสิตกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน

3) แบบบันทึกข้อมูล ระดับคะแนนที่นิสิตได้รับจากการเรียนวิชาปฏิบัติการวิชาชีพรู 1 (ปช.1) แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ การเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษาดูงาน และการรายงาน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์

4) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้และผลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติวิชาชีพรูของนิสิต

5) แบบประเมินกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพรู (ปช.1)

6) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนและปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

7) การสนทนากลุ่ม (group discussion) จัดประชุมสัมมนากลุ่มอาจารย์ผู้สอนรายวิชาชีพรู ปช.1 จำนวน 12 คน โดยมีประเด็นในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ (1) รูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ตอบโจทย์สมรรถนะ ได้แก่ ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิชาชีพรู (Cognitive Competencies) ด้านทักษะการปฏิบัติ (Performance Competencies) ด้านเจตคติ (Affective Competencies) หรือไม่ (2) ลักษณะของช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีรูปแบบเป็นอย่างไร มีความเหมาะสมหรือไม่ (3) สาเหตุที่ทำให้มีนิสิตมีเจตคติหลังเรียนสูงขึ้นหรือต่ำกว่าก่อนเรียน เกิดจากสาเหตุใด ซึ่งในแต่ละประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอ อาจารย์มีข้อเสนอแนะในการปรับแก้ อย่างไร ควรปรับหรือพัฒนารูปแบบอย่างไรเพื่อนำไปสู่การทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงประมวลรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพรู 1 (ปช.1) และการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไปอีกให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) จัดเตรียมแบบวัดเจตคติวิชาชีพรุสำหรับนิสิตคณะครุศาสตร์ทุกสาขาวิชา และกำหนด รหัสประจำตัวนิสิต

2) ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนในแต่ละตอนเรียนเพื่อนำแบบวัดเจตคติวิชาชีพรุไปให้นิสิตตอบในวันปฐมนิเทศรายวิชา และขอความร่วมมือให้อาจารย์ผู้สอนรวบรวมส่งฝ่ายวิชาการ ในช่วงวันที่ 18 ถึง 22 มกราคม 2559

3) ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนในแต่ละตอนเรียนเพื่อนำแบบวัดเจตคติวิชาชีพรุ (ชุดเดิม) และแบบประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ และผลของกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงเจตคติให้นิสิตทุกคนตอบหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพรุ ในช่วงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559 ถึง 4 มีนาคม 2559

4) นัดหมายเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์ผู้สอนและนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงวันที่ 7 - 11 มีนาคม 2559

5) รวบรวมและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพรุ 1 (ปช.1) จากฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์

6) นำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนและปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนไปให้นิสิตตอบ หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอน ในช่วงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559 ถึง 4 มีนาคม 2559

7) จัดประชุมสนทนากลุ่มอาจารย์ผู้สอน จำนวน 12 คน และนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ในช่วงวันที่ 7 - 11 มีนาคม 2559

8) นำร่างรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพรุ 1 (ปช.1) ให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านรูปแบบการเรียนการสอน จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้และรับรองรูปแบบซึ่งรูปแบบที่ผู้ทรงคุณวุฒิรับรอง คือ “PD Chula Model” (Professional Development Chula Model) ประกอบไปด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 6 ด้านได้แก่ 1) Preparation (จัดเตรียมพร้อมสรรพ) 2) Warm Welcome (ต้อนรับอบอุ่น) 3) Collaboration (ร่วมงานคุณครู) 4) Assignment (มุ่งสู่นักเรียน) 5) Reflection (เขียนสะท้อนแนวคิด) และ 6) Evaluation (ประเมินผลสัมฤทธิ์) แต่ละขั้นตอนนี้จะมีบทบาทที่เกี่ยวข้องในรูปแบบได้แก่ บทบาทของหน่วยงาน/อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง และบทบาทของนิสิต ผู้ทรงคุณวุฒิรับรอง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์สมรรถนะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Competencies) และสมรรถนะด้านการปฏิบัติของนิสิต (Performance Competencies) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ฐานนิยม (Mode) มัธยฐาน (Median) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ความเบ้ (sk) และความโด่ง (ku)

2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดเจตคติของนิสิตในส่วนของสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติ t-test dependent เพื่อเปรียบเทียบระหว่างสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ก่อนเรียนและหลังเรียน

3) วิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายปฏิบัติการวิชาชีพรุ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ความเบ้ (sk) และความโด่ง (ku)

4) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม อาจารย์ผู้สอน และนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ทั้งภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2

ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) แบ่งออกเป็น สมรรถนะด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Competencies) สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) และสมรรถนะด้านการปฏิบัติ (Performance Competencies)

ตารางที่ 7 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนสมรรถนะด้านความรู้ความคิด และสมรรถนะด้านการปฏิบัติ ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 (n=161)

สมรรถนะ	ร้อยละของคะแนน					
	Mean	Mode	Median	SD.	SK	KU
ด้านความรู้ความคิด	89.301	90.000	90.000	8.711	-1.243	2.351
ด้านการปฏิบัติ	93.020	95.000	95.000	5.458	-1.432	2.121

จากตารางที่ 7 พบว่าสมรรถนะด้านการปฏิบัติ (Performance Competencies) มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ย (93.020) สูงกว่าสมรรถนะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Competencies) ที่มีคะแนนเฉลี่ย (89.301)

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ของนิสิต ที่มีต่อวิชาชีพครูก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูในภาคเรียนที่ 1 (N=158)

ด้าน	กลุ่ม	Mean	SD	ผลต่าง ของ Mean	t	Sig.
1. สถานภาพวิชาชีพครู	ก่อนเรียน	5.565	0.608	0.122	2.124	0.035
	หลังเรียน	5.687	0.941			
2. การปฏิบัติหน้าที่	ก่อนเรียน	5.846	0.739	0.092	1.224	0.223
	หลังเรียน	5.938	1.113			
3. จรรยาบรรณวิชาชีพครู	ก่อนเรียน	6.018	0.717	0.307	2.727	0.007
	หลังเรียน	5.711	1.500			
4. นักเรียน	ก่อนเรียน	6.068	0.547	0.294	4.142	0.000
	หลังเรียน	6.362	0.702			
รวม	ก่อนเรียน	5.874	0.640	0.050	0.798	0.426
	หลังเรียน	5.294	0.918			

จากตารางที่ 8 พบว่าในภาคเรียนที่ 1 ก่อนเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 5.874 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.640 และหลังเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 5.924 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.918 เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

สำหรับด้านสถานภาพวิชาชีพครูก่อนเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 5.565 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.608 และหลังเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 5.687 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.941 เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านสถานภาพวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

สำหรับด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครูก่อนเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ย 5.846 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.739 และหลังเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครูมีค่าเฉลี่ย 5.938 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.113 เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

สำหรับด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครูก่อนเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 6.018 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.717 และหลังเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 5.711 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.500 เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าลดลงกว่าตอนก่อนเรียน

สำหรับด้านนักเรียนก่อนเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 6.068 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.547 และหลังเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 6.362 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.702 เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านนักเรียนของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

ตารางที่ 9 ผลความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 1 (N=157)

ด้าน	Mean	SD	SK	KU
เนื้อหา	4.038	0.567	-0.848	2.055
การปฏิบัติการสอน				
- การวางแผนการสอน	4.092	0.646	-0.723	0.649
- วิธีการสอน/กิจกรรมการสอน	4.075	0.524	-0.689	1.669
- พฤติกรรมการสอนทั่วไป	4.334	0.441	-0.672	0.799
การใช้สื่อ เทคโนโลยีฯ	4.025	0.653	-0.767	0.899
การวัดและประเมินผล	4.038	0.585	-0.500	0.113

จากตารางที่ 9 พบว่าในภาคเรียนที่ 1 นิสิตครุศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติการสอน พฤติกรรมการสอนทั่วไป มีค่ามากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.334) รองลงมา คือ การวางแผนการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.092) และ วิธีการสอน/กิจกรรมการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.075) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ของนิสิตที่มีต่อวิชาชีพครูก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูในภาคเรียนที่ 2 (N=136)

ด้าน	กลุ่ม	Mean	SD	ผลต่าง ของ Mean	t	Sig.
1. สถานภาพวิชาชีพครู	ก่อนเรียน	5.467	0.608	0.056	0.803	0.423
	หลังเรียน	5.523	0.679			
2. การปฏิบัติหน้าที่	ก่อนเรียน	5.712	0.747	0.172	2.571	0.011
	หลังเรียน	5.884	0.803			
3. จรรยาบรรณวิชาชีพครู	ก่อนเรียน	5.888	0.787	0.155	2.312	0.022
	หลังเรียน	6.043	0.811			
4. นักเรียน	ก่อนเรียน	5.983	0.826	0.124	1.729	0.086
	หลังเรียน	6.107	0.864			
รวม	ก่อนเรียน	5.763	0.623	0.127	2.206	0.029
	หลังเรียน	5.889	0.745			

จากตารางที่ 10 พบว่าในภาคเรียนที่ 2 ก่อนเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 5.763 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.623 และหลังเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย

5.889 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.889 เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือ ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

สำหรับด้านสถานภาพวิชาชีพครูพบว่าก่อนเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 5.467 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.608 และหลังเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านสถานภาพวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 5.523 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.679 เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านสถานภาพวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

สำหรับด้านการปฏิบัติหน้าที่พบว่าก่อนเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูของครูมีค่าเฉลี่ย 5.712 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.747 และหลังเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครูมีค่าเฉลี่ย 5.884 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.803 เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

สำหรับด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครูพบว่าก่อนเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 5.888 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.787 และหลังเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 6.043 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.811 เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

สำหรับด้านนักเรียนพบว่าก่อนเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย 5.983 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.826 และหลังเรียนนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 6.107 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.864 เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านนักเรียนของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

ตารางที่ 11 ผลความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 2 (N=161)

ด้าน	Mean	SD	SK	KU
เนื้อหา	3.955	0.636	-0.480	.255
การปฏิบัติการสอน				
- การวางแผนการสอน	4.053	0.723	-0.680	0.356
- วิธีการสอน/กิจกรรมการสอน	3.994	0.588	-0.397	-0.297
- พฤติกรรมการสอนทั่วไป	4.314	0.560	-0.836	0.538
การใช้สื่อ เทคโนโลยีฯ	4.064	0.664	-0.405	-0.458
การวัดและประเมินผล	4.082	0.665	-0.670	0.127

จากตารางที่ 11 พบว่าในภาคเรียนที่ 2 นิสิตครุศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติการสอน พฤติกรรมการสอนทั่วไป มีค่ามากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.314) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.082) และ การใช้สื่อ เทคโนโลยีฯ (ค่าเฉลี่ย 4.064) ตามลำดับ

สำหรับความคิดเห็นสำหรับปรับปรุงและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแยกรายด้าน แสดงดัง

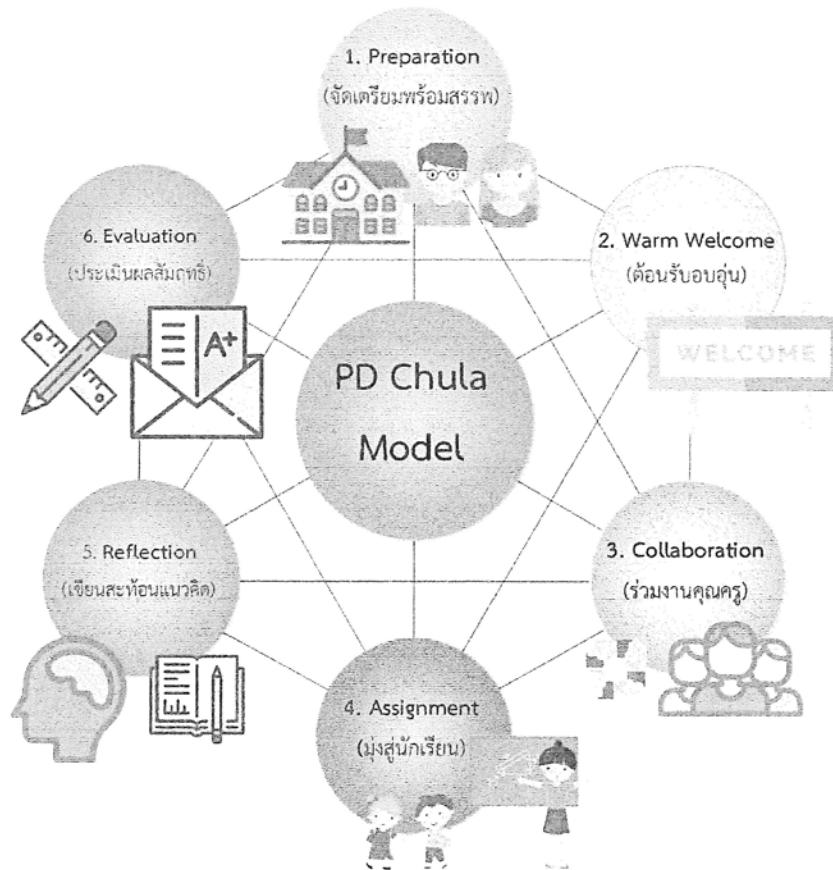
ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อความคิดเห็น
การจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูเชิงคุณภาพในภาคเรียนที่ 2

ด้าน	ความคิดเห็นข้อมูลเชิงคุณภาพ
เนื้อหา	-
การปฏิบัติการสอน	
- การวางแผนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - มีเวลาเรียนมากเกินไปสำหรับรายวิชา 1 หน่วยกิต ควรแบ่งเวลาเท่าที่จำเป็นและคุ้มค่ากว่านี้ เพราะมีวิชาเรียนที่เยอะมากๆ อยู่แล้ว แต่วิชา ปช. ใช้เวลาต่อสัปดาห์แทบจะมากที่สุด - ไม่อยากเรียนเล็กเย็นมาก - อยากให้ปรับเรื่องเวลาเรียน เนื่องจากช่วงเย็นวันศุกร์นิสิตที่มาจากต่างจังหวัดนั้นไม่สามารถเดินทางกลับบ้านได้ จึงอยากให้เปลี่ยนวัน-เวลาเรียน โดยอาจจะเรียนเวลาเดิม แต่เปลี่ยนเป็นวันอื่นที่ไม่ใช่วันศุกร์แทน - ควรปรับเวลาเรียนไม่ให้รบกวนช่วงปิดภาคเรียนคะ นิสิตควรได้รับเวลาว่างเพื่อการพักผ่อนหรือออกไปหาประสบการณ์ชีวิต เช่น work and travel หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เสริมสร้างทักษะ - ควรจัดกิจกรรมที่ไม่กระทบต่อรายวิชาเรียนของวิชาอื่นๆ - ช่วงเวลาเรียนไม่เหมาะสม (ควรลงเวลาที่แน่นอน ไม่ไปใช้เวลาของวิชาอื่น) - อยากให้จัดเวลาเรียนให้เหมาะสมมากกว่านี้ อยากให้งดเว้นการเรียนการสอนตอนปิดเทอมภาคฤดูร้อนในรายวิชานี้ - จะดีมาก ถ้าวิชานี้มีจำนวนชั่วโมงและปริมาณงานที่เหมาะสมกับ 1 หน่วยกิต - วิชานี้ช่วยในการสร้างประสบการณ์ก่อนเข้าฝึกสอนของในชั้นปีที่ 5 ซึ่งเป็นการได้เตรียมความพร้อมของตนเองก่อนที่จะเป็นนิสิตฝึกสอนจริง - ข้าพเจ้าเห็นว่าวิชาควรมีการจัดวันและเวลาที่ดีกว่านี้ เนื่องจากทั้งนิสิตแล้วครูผู้สอนย่อมต้องการพักผ่อนเดินทางไปต่างจังหวัด ผมมีความเห็นว่า ควรพิจารณาว่าวันและเวลาที่ดีกว่านี้จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง เพื่อประโยชน์และความมีเจตคติที่ดีต่อวิชานี้
- วิธีการสอน / กิจกรรมการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบวิชานี้มาก มีความเหมาะสมทั้งเนื้อหาและระยะเวลา แต่อยากให้มีส่วนร่วมมากกว่านี้ เช่น การได้พูดคุยกับเด็ก - ควรมีการให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้พัฒนาได้ทัน - น่าจะมีการเปิดโอกาสให้นิสิตได้ลองทำความรู้จักกับนักเรียนมากขึ้น เช่น การลงสอนในคาบเรียน - การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูนั้นมีประโยชน์ต่อข้าพเจ้ามาก ทำให้ได้สัมผัสบรรยากาศสถานศึกษาในฐานะผู้ที่จะประกอบวิชาชีพในอนาคต - ได้เปิดโลกทัศน์เกี่ยวกับวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพ - โรงเรียนสาธิตฯ ควรสอนให้เด็กใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ บางอย่างโรงเรียนอื่นไม่ได้เป็นแบบนั้น - ชอบการเรียนที่ได้เข้าสู่เหตุการณ์จริง แต่ไม่ค่อยชอบฟังบรรยายที่เป็นเนื้อหาชอบดูวิดีโอ ฟังเรื่องเล่า ไม่อยากเครียด ชอบที่ได้เห็นสภาพการณ์จริง อยากเห็นสิ่งที่จะช่วยสร้างแรงบันดาลใจใหม่ๆ

ด้าน	ความคิดเห็นข้อมูลเชิงคุณภาพ
	- การมอบหมายงานของงานอาจารย์ประจำกลุ่มแต่ละกลุ่มควรมีความใกล้เคียงกัน ไม่ควรแตกต่างกันมากจนเห็นได้ชัด เช่น บางตอนเรียนสั่งงานน้อย บางตอนเรียนสั่งงานมาก จนเป็นข้อเปรียบเทียบ
- พฤติกรรมการสอนทั่วไป	- อาจารย์ให้ความเป็นกันเองและให้ความใกล้ชิดกับนิสิตเป็นอย่างดี - อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ค่อยใส่ใจนิสิต การประสานงานของอาจารย์จากคณะและโรงเรียนยังไม่ดี - ควรเพิ่มการสังเกตการณ์สอนที่โรงเรียนในสังกัด กทม. สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนสังกัดเอกชน เพื่อให้ได้เห็นถึงสภาพที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน
การใช้สื่อ เทคโนโลยีฯ	- เครื่องฉายสไลด์อยู่ไกลเกินไป ทำให้อ่าน Power Point ไม่ชัดเจน - โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ เป็นโรงเรียนที่เน้นการใช้สื่อ ทำให้นักเรียนสนใจเรียน ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนที่น่าสนใจมาก - แบบประเมินสื่อและเทคโนโลยี ตารางควรชัดเจน ดูง่ายมากกว่านี้ - การจัดการเรียนให้เสมือนจริงจะเป็นการเรียนที่ดีที่สุด เพราะได้สัมผัสด้วยตนเอง และเกิดการเรียนรู้ได้จริง อยากให้มีการโหลดไฟล์ที่สอนใน BlackBoard, Social Media หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ด้วย เพื่อง่ายต่อการดูซ้ำ
การวัดและประเมินผล	- แบบทดสอบอาจจะดูสับสน ไม่ค่อยเข้าใจ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตาม ทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู คือ โมเดล “PD Chula Model” (Professional Development Chula Model) ดังภาพที่ 7 โดยโมเดล “PD Chula Model” เกิดจากกระบวนการ ทบทวนวรรณกรรมหรือเอกสาร เช่น คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านความรู้ ด้านจิตพิสัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เน้นประสบการณ์และเอกสารเกี่ยวกับเรื่อง เจตคติต่อวิชาชีพครู หลังจากนั้นมีการจัด ประชุมสนทนากลุ่ม (focus group) อาจารย์พี่เลี้ยงประจำโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝั่งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 2 รอบ ก่อนเริ่มเรียนและหลังเรียน ต่อจากนั้นเก็บข้อมูลจากนิสิตที่เรียนวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 ด้วยการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

ภาพที่ 7 รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

กิจกรรมในรูปแบบการเรียนการสอนฯ จะมีบทบาทที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม บทบาทของอาจารย์ที่เลี้ยงและบทบาทของนิสิตจะมีความชัดเจนขึ้น เช่น อาจารย์ที่เลี้ยงจะดูแลนิสิตในความดูแลอย่างใกล้ชิด นิสิตมีส่วนร่วมกับนักเรียนในโรงเรียน เช่น ในโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม มีกิจกรรมนั่งสังเกตนักเรียนหลังห้อง ป้อนอาหารเด็กเล็ก กิจกรรมเสริมความเป็นครู ดูวิดีโอครูตัวอย่าง กิจกรรมมีความยืดหยุ่นปรับให้เหมาะสมกับปัจจุบันมากขึ้น การเข้ากลุ่มเปลี่ยนแปลงไปจากวิธีการเดิม รายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูปรับเกณฑ์ต่างๆ ในการวัดและประเมินผู้เรียน เป็นต้น โดยแต่ละขั้นตอนในรูปแบบประกอบไปด้วย 1) Preparation (จัดเตรียมพร้อมสรรพ) หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดเตรียมเอกสาร/ประมวลผลรายวิชา/คู่มือ/ตารางสอน และอาจารย์ที่เลี้ยงศึกษาเอกสารประมวลผลรายวิชา เตรียมสื่อ/เอกสารประกอบการสอนต่างๆ ที่ใช้ประกอบการสอน ผู้บริหารโรงเรียนคัดเลือกอาจารย์ที่เลี้ยงเพื่อเป็นต้นแบบที่ดี 2) Warm Welcome (ต้อนรับอบอุ่น) หน่วยงานหลักสูตรฯ มีการจัดปฐมนิเทศโดยฝ่ายบริการ แนะนำจุดมุ่งหมายของรายวิชา แนะนำสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน วิธีเรียนและวิธีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ 3) Collaboration (ร่วมงานคุณครู) อาจารย์ที่เลี้ยงมีความเต็มใจ ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่ดี เพื่อเป็นการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามกิจกรรมการเรียนรู้ในประมวลผลรายวิชา 4) Assignment (มุ่งสู่นักเรียน) อาจารย์ที่เลี้ยงมอบหมายงานให้กับนิสิตเพื่อให้ นิสิตได้มีความใกล้ชิดกับนักเรียน 5) Reflection (เขียนสะท้อนแนวคิด) อาจารย์ที่เลี้ยงให้นิสิตเขียนสะท้อนแนวความคิดหลังการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม มีการจัดทำเป็นแผนผังมโนทัศน์เพื่อสรุปงาน

และ 6) Evaluation (ประเมินผลสัมฤทธิ์) อาจารย์พี่เลี้ยงพูดคุยกับนิสิตถึงวิธีการประเมินผลให้กับนิสิต มีการจัดทำเกณฑ์ Rubrics อย่างชัดเจนและมีความเหมาะสมแต่ละขั้นตอนจะมีบทบาทที่เกี่ยวข้องในรูปแบบได้แก่ บทบาทของหน่วยงาน/อาจารย์พี่เลี้ยง และบทบาทของนิสิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. Preparation (จัดเตรียมพร้อมสรรพ)

บทบาทของหน่วยงาน/อาจารย์พี่เลี้ยง	บทบาทของนิสิต
<ul style="list-style-type: none"> งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จัดเตรียมเอกสาร/ประมวลรายวิชา/คู่มือ/ตารางสอน/สถานที่สำหรับการบรรยาย/แบบวัดเจตคติวิชาชีพครู ให้พร้อมเพรียงก่อนเปิดเรียน บุคลากรของหน่วยงานสนับสนุนการศึกษา จัดเตรียมเอกสาร/อุปกรณ์เพื่อชี้แจงให้นิสิตเข้าใจงานด้านธุรการของอาจารย์ อาจารย์พี่เลี้ยงศึกษาประมวลรายวิชา จัดเตรียมเอกสาร/สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการสอน ผู้บริหารโรงเรียนคัดสรรอาจารย์พี่เลี้ยงที่เป็นต้นแบบที่ดี (กัลยาณมิตรธรรม 7) รวมไปถึง บุคลากรสายสนับสนุนและสถานที่ให้พร้อม 	<ul style="list-style-type: none"> จัดเตรียมตัวให้พร้อมต่อการเรียนทั้งกายและใจ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนรู้ล่วงหน้า รวมทั้งบริบทของโรงเรียน

2. Warm Welcome (ต้อนรับอบอุ่น)

บทบาทของหน่วยงาน/อาจารย์พี่เลี้ยง	บทบาทของนิสิต
<ul style="list-style-type: none"> งานหลักสูตรฯ จัดปฐมนิเทศโดยฝ่ายบริหาร คณะและผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการแนะนำจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการรายวิชา ผู้บริหารและอาจารย์พี่เลี้ยงของโรงเรียนจัดปฐมนิเทศนิสิต แนะนำบุคลากร แนะนำสถานที่ วิธีเรียนและวิธีปฏิบัติตามระเบียบ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม 	<ul style="list-style-type: none"> ตั้งใจฟังและบันทึกไว้เพื่อศึกษา ซักถามข้อสงสัย ร่วมกิจกรรมด้วยความมุ่งมั่นและเต็มใจ

3. Collaboration (ร่วมงานคุณครู)

บทบาทของหน่วยงาน/อาจารย์พี่เลี้ยง	บทบาทของนิสิต
<ul style="list-style-type: none"> ฝ่ายบริหารของโรงเรียนคัดสรรอาจารย์ที่มีคุณสมบัติและมีศักยภาพในการเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงที่ดี อาจารย์พี่เลี้ยง 1 คน รับผิดชอบจำนวนนิสิตไม่มากเกินไป (4 – 6 คน) อาจารย์พี่เลี้ยงเต็มใจและทุ่มเทเพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่ดี และเสริมสร้างเจตคติที่ดีที่ดีตามกิจกรรมการเรียนรู้ในประมวลรายวิชาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ อาจารย์จัดให้มีการสะท้อนความคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> หมั่นสังเกตพฤติกรรมการทำงานของอาจารย์พี่เลี้ยง จดบันทึก และซักถามทันทีที่มีข้อสงสัย หมั่นสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ทำงานที่อาจารย์พี่เลี้ยงมอบหมายให้ครบถ้วน สมบูรณ์ และฟังแนวคิดของอาจารย์ ต้องสะท้อนแนวคิดที่ได้จากการเรียนรู้ทุกกิจกรรม และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ใน Section เดียวกันและเพื่อนในสาขาเดียวกัน

4. Assignment (มุ่งสู่นักเรียน)

บทบาทของหน่วยงาน/อาจารย์พี่เลี้ยง	บทบาทของนิสิต
<ul style="list-style-type: none"> อาจารย์พี่เลี้ยงควรมอบหมายงานที่นิสิตได้มีโอกาสใกล้ชิดกับนักเรียนในการทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างเจตคติ วิชาชีพครู โดยเฉพาะด้านนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> นิสิตควรรหาโอกาสได้สัมผัสใกล้ชิดกับนักเรียนให้มากขึ้นทั้งในโรงเรียนสาธิตหรือโรงเรียนในชุมชนใกล้บ้าน

5. Reflection (เขียนสะท้อนแนวคิด)

บทบาทของหน่วยงาน/อาจารย์พี่เลี้ยง	บทบาทของนิสิต
<ul style="list-style-type: none"> อาจารย์พี่เลี้ยงต้องให้นิสิตเขียนสะท้อนแนวความคิดหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม หรือใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ KWL และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนใน Section เดียวกันหรือเพื่อนในสาขาวิชาเดียวกัน โดยอาจารย์ให้แนวคิดเสริมและอาจจะอนุญาตให้มีการปรับแก้ไขเพิ่มเติมสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนได้อีก อาจจัดทำเป็นแผนผังมโนทัศน์ (Mindmap) เพื่อสรุปงาน 	<ul style="list-style-type: none"> นิสิตแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนใน Section เดียวกันและในสาขาวิชาเดียวกัน

6. Evaluation (ประเมินผลสัมฤทธิ์)

บทบาทของหน่วยงาน/อาจารย์ที่เลี้ยง	บทบาทของนิสิต
<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ที่เลี้ยงแจ้งกรอบและวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้นิสิตทราบอย่างชัดเจน ● มุ่งประเมินเพื่อพัฒนานิสิตโดยเน้นด้านเจตคติที่มีต่อ วิชาชีพครู ● จัดทำเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Rubrics ให้ชัดเจนและเหมาะสม ● จัดประชุมหาข้อเสนอแนะเพื่อการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนถัดไป 	<ul style="list-style-type: none"> ● นิสิตทำความเข้าใจกรอบและวิธีการประเมินให้ชัดเจน ● นิสิตควรมุ่งเน้นที่จะส่งเสริมและพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะวิชาชีพครูสูงขึ้น ● เก็บสะสมแนวคิดจากการเรียนรู้ทุกกิจกรรมและทำเป็น Portfolio ● สรุปรายงานผลการสัมมนา จัดทำรายงานสิ่งที่เรียนรู้เพื่อเป็นการต่อยอด

หมายเหตุ การเขียนงานสะท้อนคิด ให้อาจารย์ประจำกลุ่มเป็นผู้มอบหมายงานให้กับนิสิต โดยจะมีการจัดพิมพ์หรือเขียนก็ได้

ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

ประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู ศึกษาจากเจตคติของนิสิตที่มีต่อวิชาชีพครูหลังจากที่ได้ศึกษาในรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) และจากการประเมินของอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ฝ่ายประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลการประเมินแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการบริหารการจัดการ

3.1 ผลการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นที่ รู้สึกว่าชอบวิชานี้มากขึ้น เนื้อหาในรายวิชามีความเหมาะสมทั้งเนื้อหาและระยะเวลา อยากให้มีการเรียนการสอนที่ให้นิสิตมีส่วนร่วมมากกว่านี้ กิจกรรมการบรรยายรวมในแต่ละสัปดาห์น่าสนใจ หลังจากเสร็จกิจกรรมแล้วได้พบกับอาจารย์ประจำตอนเรียนทำให้ได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นต่างๆ นอกจากนี้ นิสิตยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอีกว่าอยากให้โรงเรียนมีสื่อการเรียนรู้ที่ดึงดูดและสนใจนิสิตมากกว่านี้ กิจกรรมลดลงบ้าง แนะนำให้ดูสื่อวิดีโอที่ผ่อนคลาย ไม่เครียด และการมอบหมายงานในแต่ละกลุ่ม ตอนเรียนควรมอบหมายให้มีลักษณะใกล้เคียงกัน เนื้อหาบรรยายของโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ทั้งฝ่ายประถมศึกษาและมัศึกษามีความคล้ายคลึงกัน เสนอให้จัดรวมรอบเดียว โดยกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นผลจากการวิจัย คือ ควรจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ เพิ่ม Best Practice ในช่วงแรกของรายวิชาเพื่อให้ผู้เรียนเห็นจิตวิญญาณของความเป็นครูมากขึ้น การสังเกตการทำงานของครูภายในโรงเรียน การศึกษาดูงานตามหน่วยงานต่างๆ เช่น ฝ่ายทะเบียน ธุรการ การเงิน ฯลฯ สื่อ ใช้ครูต้นแบบ (Role Model) เชิญคุณครูที่ได้รับรางวัล ASEAN รางวัลเจ้าฟ้าฯ ครูดีเด่น เพื่อให้นิสิตได้เห็นภาพรวมของความเป็นครูมากขึ้น และให้ผู้เรียนทำรายงานการสะท้อนคิดแบบฝังตัวด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ K-W-L และการประเมินผล ลดการประเมินผลที่วัดจากการฟังการบรรยาย ทฤษฎีการ

เรียนรู้หรือหลักการทางวิชาการต่างๆ และให้ไปเพิ่มการจัดทำหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ การวิจัย ฯลฯ ในรายวิชา ปช.2

3.2 ผลการประเมินด้านการบริหารการจัดการ นิสิตมีความเห็นว่า อยากให้ทำงานหลักสูตรและการสอนกำหนดช่วงระยะเวลาที่แน่นอนก่อนลงทะเบียนเรียน การจัดประชุมระหว่างคณาจารย์กับนิสิต จัดระบบการเรียนเพื่อการวางแผนในระยะยาวให้กับนิสิต ช่วงเวลาที่เข้าสังเกตการสอนในบางสาขาวิชาจะซ้อนทับกับรายวิชาเรียนหลัก กิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดในช่วงสัปดาห์สอบกลางภาค ดังนั้นข้อเสนอในการบริหารการจัดการ สำหรับการจัดการเวลาในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 เพื่อลดปัญหาการจัดการเวลาจึงได้เสนอให้มีการจัดการเรียนเป็นรูปแบบ 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) Full Block Course คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีทั้งเนื้อหาบรรยายและการสังเกตการทำงานของอาจารย์ งานธุรการ ทะเบียน อาจารย์ที่เลี้ยงและการเรียนของนักเรียน ทุกวันจนเนื้อหาครบตามหลักสูตร และ 2) Semi Block Course คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะการเรียนแบบสังเกตการทำงานของครูและการเรียนของนักเรียนจนเสร็จ ขณะที่การสอนแบบเนื้อหาบรรยายจะมีลักษณะการเรียนแบบสัปดาห์ละครั้ง สำหรับการประสานงานต่างๆ ทางฝ่ายหลักสูตรและการสอนจะต้องประสานงาน อาจารย์ประจำโรงเรียน ตัวแทนนิสิตหรือนิสิตของชั้นปีที่เรียน รวมไปถึงการประสานงานทางด้านเนื้อหาหลักสูตรต่างๆระหว่าง อาจารย์ประจำทั้งโรงเรียนสาธิตฝ่ายประถมฯและมัธยมฯ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาและการจัดเวลาเรียน นอกจากนี้อาจารย์ประจำโรงเรียนและอาจารย์ที่เลี้ยงให้ความเป็นกันเองหรือเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียนด้วย

ความคิดเห็นบางส่วนจากนิสิตที่เรียนวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1)

ความคิดเห็นหลังเรียนของนิสิตที่มีต่อเจตคติวิชาชีพครู

“รู้สึกว่ามีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูมากขึ้น

รู้ว่าการเป็นครูไม่ใช่เพียงแค่สอนอย่างเดียวแต่ต้องมีองค์ประกอบอย่างอื่นด้วย บางเรื่องที่เป็นเรื่องเล็กน้อยแต่ก็เป็นสิ่งที่ครูควรจะทำให้ความสนใจมากยิ่งขึ้น”

(นิสิตคนที่ 1)

“ชอบค่ะ ดิฉันรู้สึกดีใจที่ทางคณะเปิดรายวิชานี้ขึ้นมาเพราะ

ทำให้ดิฉันได้เรียนรู้ประสบการณ์จากครูหลายๆ ท่าน

ได้เห็นระบบการบริหารของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

และยังได้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของครูในแต่ละวันได้ชัดเจนมากขึ้นค่ะ”

(นิสิตคนที่ 2)

“ชอบ ได้ใกล้ชิดเด็ก รักในวิชาชีพมากขึ้น” (นิสิตคนที่ 3)

“คุณครูให้ความใกล้ชิดกับนิสิตเป็นอย่างดี เป็นกันเอง” (นิสิตคนที่ 6)

“ขอขอบพระคุณคณาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้เกิดวิชานี้ขึ้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อความรู้สึก เจตคติ กำลังใจ และการเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตได้ดีมาก”

(นิสิตคนที่ 10)

“วิชานี้ช่วยในการสร้างประสบการณ์ก่อนเข้าฝึกสอนของในชั้นปีที่ 5

ซึ่งเป็นการได้เตรียมความพร้อมของตนเองก่อนที่จะเป็นนิสิตฝึกสอนจริง”

(นิสิตคนที่ 11)

สรุปความคิดเห็นหลังเรียนของนิสิตที่มีต่อวิชาชีพครู

นิสิตมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีวศรสูงชัน มีความสนใจในวิชาชีวศรได้รับประสบการณ์โดยตรงมากขึ้น รู้สึกดีใจที่ได้ใกล้ชิดเด็กนักเรียน มีคณะคุณศรให้ความใกล้ชิดกับนิสิตเป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้ว วิชานี้ยังช่วยสร้างประสบการณ์ที่ดีในวิชาชีวศรก่อนเข้าฝึกสอนในชั้นปีที่ 5 อีกด้วย

ความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ปช.1

“ชอบวิชานี้มาก มีความเหมาะสมทั้งเนื้อหาและระยะเวลา แต่อยากให้มีส่วนร่วมมากกว่านี้ เช่น การได้พูดคุยกับเด็ก อยากให้มีวิชานี้อีก” (นิสิตคนที่ 4)

“การบรรยายรวมในแต่ละอาทิตย์ค่อนข้างน่าสนใจ หลังเลิกบรรยายรวมก็จะมีการคุยกับอาจารย์ประจำตอนเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนัดหมายดูงานต่างๆ” (นิสิตคนที่ 5)

“โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ เป็นโรงเรียนที่เน้นการใช้สื่อ ทำให้นักเรียนสนใจเรียน ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนที่น่าสนใจมาก” (นิสิตคนที่ 8)

“ชอบที่ได้เห็นสภาพการณ์จริง อยากเห็นสิ่งที่จะช่วยสร้างแรงบันดาลใจใหม่ๆ” (นิสิตคนที่ 7)

“เวลาเรียนรวม ควรมีสื่อการเรียนรู้ที่ดึงดูดกว่านี้ และอยากให้ลดกิจกรรมลงบ้าง” (นิสิตคนที่ 9)

“ไม่ค่อยชอบฟังบรรยายที่เป็นเนื้อหา ชอบดูวิดีโอ ฟังเรื่องเล่า ไม่อยากเครียด” (นิสิตคนที่ 13)

“เครื่องฉายสไลด์อยู่ไกลเกินไป ทำให้อ่าน Power Point ไม่ชัดเจน” (นิสิตคนที่ 12)

“ควรใช้เวลาในการเข้าไปสัมผัสกับห้องเรียนจริงๆ มากกว่านี้” (นิสิตคนที่ 15)

“น่าจะเปิดโอกาสให้นิสิตได้ลองทำความเข้าใจกับนักเรียนมากขึ้น เช่น การลองสอนในคาบเรียน” (นิสิตคนที่ 14)

“การมอบหมายงานของงานอาจารย์ประจำกลุ่มแต่ละกลุ่มควรมีความใกล้เคียงกัน ไม่ควรแตกต่างกันมากจนเห็นได้ชัด เช่น บางตอนเรียนสั่งงานน้อย บางตอนเรียนสั่งงานมาก จนเป็นข้อเปรียบเทียบ” (นิสิตคนที่ 18)

“เนื้อหาในการบรรยายของทั้งสาธิตฯ ประถมฯ และมีธยมฯ ค่อนข้างคล้ายคลึงกัน คิดว่า ควรจัดการฟังบรรยายร่วมกันทีเดียวเพื่อให้รู้ทฤษฎีต่างๆ ที่จำเป็นและเน้นไปที่ การสังเกตการณ์ ดูงาน ลงมือปฏิบัติจริง สำหรับการเขียนบันทึกสะท้อนคิดต่างๆ ก็มีความเหมาะสมดี” (นิสิตคนที่ 3)

สรุปความคิดเห็นหลังเรียนของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ปช.1

นิสิตอยากให้มกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นิสิตได้มีส่วนร่วมมากกว่านี้ เช่น การได้พูดคุยกับนักเรียน การอภิปรายร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนิสิตจะช่วยให้เกิดแลกเปลี่ยนความรู้และทัศนคติที่ดีต่อกันได้ การมอบหมายงานของอาจารย์ควรใกล้เคียงกัน ไม่ควรแตกต่างกันมาก การบรรยายรวมที่มีลักษณะเดียวกันอยากเสนอให้จัดร่วมกันครั้งเดียวเพื่อที่นิสิตจะได้เรียนรู้ทฤษฎี กฎและหลักการต่างๆ

ร่วมกันในครั้งเดียวเพื่อลดเวลาและความซ้ำซ้อน และให้นำเวลาที่เหลือไปเพิ่มในส่วนของการสังเกตการณ์ ดูงาน การลงมือปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเขียนบันทึกสะท้อนคิดต่างๆ

ความคิดเห็นเรื่องของการจัดการเวลา

“อยากเสนอให้จัดช่วงเวลาที่แน่นอนสำหรับปช.1,2,3,4 ของแต่ละสาขาวิชา เพื่อที่นิสิตแต่ละคนจะสามารถบริหารเวลาและจัดการตนเองได้” (นิสิตคนที่ 1)

“อยากให้กำหนดเวลาเรียนให้แน่ชัดก่อนลงทะเบียนเรียน” (นิสิตคนที่ 2)

“อยากให้มีการประชุมระหว่างคณาจารย์กับนิสิต หรือตัวแทนนิสิตเพื่อร่วมกันจัดเวลาเรียน หรือจัดระบบการเรียน มีการวางแผนงานในระยะยาวไม่กระชั้นชิดจนเกินไป เพื่อให้นิสิตได้วางแผนล่วงหน้าจะได้ไม่ติดต่อกับกิจกรรมอย่างอื่น” (นิสิตคนที่ 3)

“อยากให้ปรับเรื่องเวลาเรียน เนื่องจากช่วงเย็นวันศุกร์นิสิตที่มาจากต่างจังหวัดนั้นไม่สามารถเดินทางกลับบ้านได้ จึงอยากให้เปลี่ยนวัน-เวลาเรียน โดยอาจจะเรียนเวลาเดิม แต่เปลี่ยนเป็นวันอื่นที่ไม่ใช่วันศุกร์แทน” (นิสิตคนที่ 5)

“ควรปรับเวลาเรียนไม่ให้รบกวนช่วงปิดภาคเรียน นิสิตควรได้รับเวลาว่างเพื่อการพักผ่อนหรือออกไปหาประสบการณ์ชีวิต เช่น work and travel หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เสริมสร้างทักษะความรู้ที่ไม่อาจหาเรียนได้ในมหาวิทยาลัย ถือเป็นเรื่องที่สำคัญ ไม่ควรมองข้าม การที่เด็กไม่มีปิดภาคเรียนหรือพลาดการหาประสบการณ์แบบนี้ ทำให้นิสิตคณะนี้เสียเปรียบคณะอื่น” (นิสิตคนที่ 10)

“เวลาที่เข้าสังเกตจะซ้อนทับกับเวลาเรียนมาก ทำให้นิสิตเกิดความลำบากใจ เกรงใจทั้งอาจารย์ในโรงเรียน และอาจารย์ที่สอนวิชาภาค” (นิสิตคนที่ 17)

“ช่วงสัปดาห์สอบกลางภาคควรงดการเรียนการสอน” (นิสิตคนที่ 19)

สรุปความคิดเห็นหลังเรียนของนิสิตที่มีต่อการจัดการเวลาในรายวิชา ปช.1

นิสิตมีความคิดเห็นในช่วงของการเตรียมก่อนการเรียนในรายวิชา ปช.1 อยากให้มีการประชุมระหว่างคณาจารย์กับนิสิตเพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการเวลาเรียน หรือจัดระบบการเรียน โดยมีข้อสังเกต คือ ไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเย็นวันศุกร์ ปิดภาคเรียน (มีนิสิตบางท่านไปทำงาน work and travel ฯลฯ) ไม่ตรงกับสัปดาห์สอบกลางภาค ฯลฯ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

“ควรมีการให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้พัฒนาได้ทัน” (นิสิตคนที่ 3)

“โรงเรียนสาธิตฯ ควรสอนให้เด็กใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ บางอย่างโรงเรียนอื่นไม่ได้เป็นแบบนั้น” (นิสิตคนที่ 5)

“ควรเพิ่มการสังเกตการณ์สอนที่โรงเรียนในสังกัด กทม. สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนสังกัดเอกชน เพื่อให้ได้เห็นถึงสภาพที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน” (นิสิตคนที่ 12)

“การจัดการเรียนให้เสมือนจริงจะเป็นการเรียนที่ดีที่สุด เพราะได้สัมผัสด้วยตนเองและเกิดการเรียนรู้ได้จริง
อยากให้มีการโพลล์ที่สอนใน Black Board, Social Media หรือ อีเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ด้วย เพื่อง่ายต่อการดูซ้ำ” (นิสิตคนที่ 13)

สรุปส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นิสิตมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม อยากให้หลักสูตรเพิ่มเติมการสังเกตการสอนในโรงเรียนในสังกัด กทม. สพฐ. หรือสังกัดเอกชนทั่วไปด้วยเพื่อให้เห็นถึงสภาพทั่วไปในการจัดการเรียนการสอน นอกเหนือจากโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ และเสนอให้ทางหลักสูตรเพิ่มเติมการจัดการเรียนการสอนให้ เสมือนจริง เพราะจะได้สัมผัสด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ได้จริง สามารถนำเอกสารไฟล์ต่างๆ upload นำเข้าสู่ระบบ LMS: Blackboard, Social Media ฯลฯ เพื่อให้ง่ายต่อการที่นิสิตจะเข้าไปศึกษา เพิ่มเติมในภายหลัง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู 3) เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (research and development) ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1 จากเอกสารหลักสูตรประมวลรายวิชา คู่มือและเอกสารการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 วัดเจตคติวิชาชีพครูของนิสิต ก่อนเรียนวิชา ปช.1

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาและวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1 โดยศึกษาและวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 5 สร้างรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชา ปช.1

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

และ ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2

ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) แบ่งออกเป็น สมรรถนะด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Competencies) สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) และสมรรถนะด้านการปฏิบัติ (Performance Competencies)

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการปฏิบัติ (Performance Competencies) และ สมรรถนะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Competencies) ของนิสิตพบว่าสมรรถนะด้านการปฏิบัติ (Performance Competencies) สูงกว่าสมรรถนะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Competencies)

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ของนิสิตพบว่าในภาคเรียนที่ 1 ทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน สำหรับด้านสถานภาพวิชาชีพครู เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและ

หลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านสถานภาพวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน สำหรับด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครู เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน สำหรับด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครู เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าลดลงกว่าตอนก่อนเรียน สำหรับด้านนักเรียน เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านนักเรียนของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ของนิสิตพบว่าในภาคเรียนที่ 2 ทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน สำหรับด้านสถานภาพวิชาชีพครู เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านสถานภาพวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน สำหรับด้านการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติหน้าที่ของครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน สำหรับด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครู เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครูของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน สำหรับด้านนักเรียน เมื่อทดสอบความแตกต่างของเจตคติของนิสิตทั้งสองกลุ่มคือก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน และพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านนักเรียนของนิสิตหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นกว่าตอนก่อนเรียน

ผลความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 โดยผลการสำรวจในภาคเรียนที่ 1 นิสิตครุศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติการสอน พฤติกรรมการสอนทั่วไป มีค่ามากที่สุด รองลงมา คือ การวางแผนการสอน และ วิธีการสอน/กิจกรรมการสอน ตามลำดับ ส่วนในภาคเรียนที่ 2 นิสิตครุศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติการสอน พฤติกรรมการสอนทั่วไป มีค่ามากที่สุด รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล และการใช้สื่อ เทคโนโลยีฯ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู คือ โมเดล “PD Chula Model” (Professional Development Chula Model) โดยแต่ละขั้นตอนในรูปแบบประกอบไปด้วย บทบาทของหน่วยงาน/อาจารย์ที่เลี้ยง และบทบาทของนิสิต ดังนี้ (1) Preparation (จัดเตรียมพร้อมสรรพ) เป็นองค์ประกอบที่หน่วยงาน/อาจารย์ที่เลี้ยงจะเตรียมเอกสาร ประมวลรายวิชา คู่มือ สื่อต่างๆเพื่อเป็น

การชี้แจงให้นิสิตเข้าใจเกี่ยวกับบริบทต่างๆของหน่วยงานในโรงเรียน ส่วนบทบาทของนิสิต คือศึกษาความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับบริบทต่างๆ ของโรงเรียน (2) Warm Welcome (ต้อนรับอบอุ่น) เป็นองค์ประกอบที่หน่วยงาน/อาจารย์พี่เลี้ยงเตรียมการปฐมนิเทศนิสิต แนะนำจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดรายวิชา สถานที่ วิธีเรียนและวิธีปฏิบัติตามระเบียบ ส่วนบทบาทของนิสิต คือ ตั้งใจฟัง ซักถามเมื่อสงสัยและเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความมุ่งมั่น (3) Collaboration (ร่วมงานคุณครู) เป็นองค์ประกอบที่หน่วยงาน/อาจารย์พี่เลี้ยง เตรียมอาจารย์ที่มีคุณสมบัติและมีศักยภาพในการเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงที่เหมาะสม มีความเต็มใจและทุ่มเทเพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่ดีเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีตามกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนิสิต ส่วนบทบาทของนิสิต คือ สังเกตการทำงาน ของอาจารย์พี่เลี้ยง จัดบันทึก ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย สะท้อนแนวคิดที่ได้จากเรียนรู้ทุกกิจกรรมตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆ (4) Assignment (มุ่งสู่นักเรียน) เป็นองค์ประกอบที่อาจารย์พี่เลี้ยงมอบหมายงานให้นิสิตมีกิจกรรมร่วมกับนักเรียนอันจะนำไปสู่การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูโดยเฉพาะในด้านนักเรียน ส่วนบทบาทของนิสิต คือ ร่วมทำกิจกรรมกับนักเรียนให้มากขึ้น (5) Reflection (เขียนสะท้อนแนวคิด) เป็นองค์ประกอบที่อาจารย์พี่เลี้ยงให้นิสิตเขียนสะท้อนความคิดหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมและจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยอาจารย์ให้แนวคิดเสริมและอาจมอบหมายให้นิสิตจัดทำเป็นแผนผังมโนทัศน์ (Mindmap) ส่วนบทบาทของนิสิต คือ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนนิสิต และ (6) Evaluation (ประเมินผลสัมฤทธิ์) เป็นองค์ประกอบที่อาจารย์พี่เลี้ยงได้มีการแจ้งวิธีการประเมินผลให้กับนิสิต ประเมินผลเพื่อการพัฒนา นิสิตโดยเน้นด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู จัดทำเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Rubrics รวมไปถึงการจัดประชุมสรุปผลการเรียนจัดการเรียนการสอนเพื่อการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนถัดไป ส่วนบทบาทของนิสิต คือ เข้าใจกรอบและวิธีการประเมินผล มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะวิชาชีพครูสูงขึ้น เก็บรวบรวมแนวคิดจากทุกกิจกรรมและทำเป็น Portfolio ตลอดจนทำสรุปรายงานผลการสัมมนา

ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครุ 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

ประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครุ 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู ศึกษาจากเจตคติของนิสิตที่มีต่อวิชาชีพครูหลังจากที่ได้ศึกษาในรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครุ 1 (ปช.1) และจากการประเมินของอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ฝ่ายประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลการประเมินแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการบริหารจัดการ

ผลการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นว่า รู้สึกว่าชอบวิชานี้มากขึ้น เนื้อหาในรายวิชามีความเหมาะสมทั้งเนื้อหาและระยะเวลา อยากให้มีการเรียนการสอนที่ให้นิสิตมีส่วนร่วมมากกว่านี้ กิจกรรมการบรรยายรวมในแต่ละสัปดาห์น่าสนใจ หลังจากเสร็จกิจกรรมแล้วได้พบกับอาจารย์ประจำตอนเรียนทำให้ได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นต่างๆ นอกจากนี้ นิสิตยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอีกว่าอยากให้โรงเรียนมีสื่อการเรียนรู้ที่ดึงดูดและสนใจนิสิตมากกว่านี้ กิจกรรมลดลงบ้าง แนะนำให้ดูสื่อวิดีโอที่ผ่อนคลาย ไม่เครียด และการมอบหมายงานในแต่ละกลุ่มตอนเรียนควรมอบหมายให้มีลักษณะใกล้เคียงกัน เนื้อหาบรรยายของโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ทั้งฝ่ายประถมศึกษาและมัศึกษามีความคล้ายคลึงกัน เสนอให้จัดรวมรอบเดียว โดยกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นผลจากการวิจัย คือ ควรจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ เพิ่ม Best Practice ในช่วงแรกของรายวิชาเพื่อให้ผู้เรียนเห็นจิตวิญญาณของความเป็นครูมากขึ้น การสังเกตการทำงานของครูภายในโรงเรียน

การศึกษาดูงานตามหน่วยงานต่างๆ เช่น ฝ่ายทะเบียน อธิการ การเงิน ฯลฯ ใช้ครูต้นแบบ (Role Model) เชิญคุณครูที่ได้รับรางวัล ASEAN รางวัลเจ้าฟ้าฯ ครูดีเด่น เพื่อให้บัณฑิตได้เห็นภาพรวมของความเป็นครูมากขึ้น และให้ผู้เรียนทำรายงานการสะท้อนคิดแบบฝังตัวด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ K-W-L และการประเมินผล ลดการประเมินผลที่วัดจากการฟังการบรรยาย ทฤษฎีการเรียนรู้หรือหลักการทางวิชาการต่างๆ และให้ไปเพิ่มการจัดทำหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ การวิจัย ฯลฯ ในรายวิชา ปช.2

ผลการประเมินด้านการบริหารการจัดการ นิสิตมีความเห็นว่า อยากให้ทางงานหลักสูตรและการสอนกำหนดช่วงระยะเวลาที่แน่นอนก่อนลงทะเบียนเรียน การจัดประชุมระหว่างคณาจารย์กับนิสิต จัดระบบการเรียนเพื่อการวางแผนในระยะยาวให้กับนิสิต ช่วงเวลาที่เข้าสังเกตการสอนในบางสาขาวิชาจะซ้อนทับกับรายวิชาเรียนหลัก กิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดในช่วงสัปดาห์สอบกลางภาค ดังนั้นข้อเสนอในการบริหารการจัดการ สำหรับการจัดการเวลาในภาคเรียนที่ 1 และ ภาคเรียนที่ 2 เพื่อลดปัญหาการจัดการเวลาจึงได้เสนอให้มีการจัดการเรียนเป็นรูปแบบ 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) Full Block Course คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาบรรยายและการสังเกตการทำงานของอาจารย์ งานธุรการ ทะเบียน อาจารย์พี่เลี้ยงและการเรียนของนักเรียน ทุกวันจนเนื้อหาครบตามหลักสูตร และ 2) Semi Block Course คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะการเรียนแบบสังเกตการทำงานของครูและการเรียนของนักเรียนจนเสร็จ ขณะที่การสอนแบบเนื้อหาบรรยายจะมีลักษณะการเรียนแบบสัปดาห์ละครั้ง สำหรับการประสานงานต่างๆ ทางฝ่ายหลักสูตรและการสอน จะต้องประสานงาน อาจารย์ประจำโรงเรียน ตัวแทนนิสิตหรือนิสิตของชั้นปีที่เรียน รวมไปถึงการประสานงานทางด้านเนื้อหาหลักสูตรต่างๆระหว่าง อาจารย์ประจำทั้งโรงเรียนสาธิตฝ่ายประถมฯและมัธยมฯ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาและการจัดเวลาเรียน นอกจากนี้อาจารย์ประจำโรงเรียนและอาจารย์พี่เลี้ยงให้ความเป็นกันเองหรือเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียนด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู ผู้วิจัยขอสรุปประเด็นการอภิปรายออกเป็น 1) ผลการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ทั้งภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 และ 2) ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู รายละเอียดในแต่ละตอนมีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู (ปช.1) ทั้งภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2

เมื่อพิจารณาในภาพรวมสมรรถนะวิชาชีพครูที่แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะและเจตคติต่อวิชาชีพครู พบว่า ทั้งด้านความรู้และทักษะหลังจากเรียนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ทั้งภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 มีระดับคะแนนในอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ของนิสิตด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครูก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 1 (N=158) พบว่า หลังเรียนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) นิสิตที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 มีเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีค่าลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เหตุผลเนื่องจากปัญหาทางด้านการจัดการเวลา การประสานงานระหว่างอาจารย์พี่เลี้ยงกับนิสิตมีปัญหา กิจกรรมบางอย่างทำให้นิสิตบางคนไม่

สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ กำหนดเวลาในการลงทะเบียนเรียน ส่งผลต่อการจัดการบริหารเวลาและจัดการตนเองกับนิสิต ในช่วงท้ายภาคเรียนนิสิตจะต้องมีภาระงานที่จะต้องส่งในรายวิชาอื่นๆ ซึ่งส่งผลให้นิสิตมีเจตคติด้านนี้ลดลง แต่หลังจากที่ทางฝ่ายที่มวิจัยและคณาจารย์ที่เลี้ยงได้ประชุมปรึกษาหารือและปรับตารางกิจกรรมต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับนิสิตมากขึ้น ผลทำให้ในภาคเรียนที่ 2 พบว่าหลังเรียนวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) นิสิตที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 มีเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีค่าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญหา วัฒนะ (2533) ที่ได้นำเสนอรูปแบบการจัดการประสบการณ์วิชาชีพเพื่อส่งเสริมเจตคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ที่ค้นพบว่ารูปแบบประกอบไปด้วย 4 อย่าง คือ การเตรียมความพร้อมของนักศึกษา การใช้ระบบการนิเทศ การได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากอาจารย์ที่เลี้ยงและการปรับเปลี่ยนเจตคติต่อวิชาชีพ ผลปรากฏว่าระดับคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Competencies) ของนิสิตด้านสถานภาพวิชาชีพครูก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 2 (N=136) พบว่า หลังเรียนวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) นิสิตที่ในภาคเรียนที่ 2 มีเจตคติต่อวิชาชีพครูด้านสถานภาพวิชาชีพครูเพิ่มขึ้นแต่ไม่มีนัยสำคัญ นั่นอาจหมายถึงกิจกรรมการทำงานและสถานภาพต่างๆ ที่มีนิสิตไปสังเกต อาจจะทำให้ให้นิสิตเกิดความกังวลใจว่าตนเองจะสามารถทำได้เหมือนครูในโรงเรียนหรือไม่ เพราะตนเองอาจคิดว่าสถานภาพและบทบาทของครูมีมากมาย ด้วยเหตุนี้เองจึงส่งผลให้เจตคติต่อวิชาชีพครูด้านสถานภาพวิชาชีพครูเพิ่มขึ้นแต่ไม่มีนัยสำคัญ

รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู ที่ได้จัดให้นิสิตได้เรียนในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 มีรูปแบบที่เหมือนกัน แต่ต่างกันตรงที่กิจกรรมภาคเรียนที่ 2 ได้มีการแทรกกิจกรรม ใบงาน แบบรายงานการสะท้อนคิดการเรียนรู้แบบฝังตัว และในระหว่างภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ได้มีการปรับปรุงและทบทวนปัญหาต่างๆ และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 2 ต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติ ชูวัฒนารักษ์ (มปป.) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles) เป็นวิธีการเรียนรู้ในแต่ละบุคคลซึ่งมีผู้คิดค้นคือ David Kolb (1973) ได้กล่าวว่าถึงขั้นตอนที่สำคัญซึ่งส่งผลต่อกิจกรรมในภาคเรียนที่ 2 คือ ขั้นตอน Abstract Conceptualization (Conceptualize) การสรุปองค์ความรู้ ได้แก่ การเขียนแผนภาพมโนทัศน์ (Mind Mapping) การสรุปการเรียนรู้ออกมาเป็น Model หรือ Framework และการนำเสนอผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

เพื่อให้เจตคติด้านสถานภาพวิชาชีพครู และด้านนักเรียนของนิสิตมีค่าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อาจารย์ได้เสนอให้ทางผู้วิจัยนำเสนอให้ทางหลักสูตรปรับลดจำนวนเนื้อหาในส่วนของวิชาการ เช่น หลักสูตรการเรียนสอนในโรงเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ลง และจัดกิจกรรมเช่น การสังเกต การเข้าไปในโรงเรียน เพื่อจะได้สัมผัสกับบริบทความเป็นครูมากขึ้นจากครูที่เลี้ยง ครูท่านอื่นๆ และการที่ให้นิสิตได้เห็นบริบทจริงของครู การทำงานด้วยความทุ่มเท การรับผิดชอบต่อหน้าที่ การคลุกคลีกับครูที่เลี้ยงและนักเรียนในโรงเรียน น่าจะทำให้ให้นิสิตมีจิตวิญญาณของความเป็นครูมากขึ้นไปด้วย

2. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู

เมื่อพิจารณาประสิทธิผลของรูปแบบ คือ รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช. 1) ผลจากใช้รูปแบบฯ ส่งผลให้นิสิตได้รับการปลูกฝังในวิชาชีพครู โดยผ่านการประเมินจากอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ฝ่ายประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รูปแบบฯ นี้ได้รับการประเมินออกมาเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการ ผลการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอน ได้รับผลเพื่อนำไปปรับรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มเติม เช่น การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้มีลักษณะที่ดึงดูดใจมากกว่านี้ ลดกิจกรรมบางส่วนลง กิจกรรมที่เสนอแนะให้มี คือ เพิ่ม Best Practice เพิ่มเวลาการสังเกตการทำงานของครูในโรงเรียน การศึกษาดูหน่วยงานต่างๆ เช่น ฝ่ายทะเบียน ธุรการ การเงิน เชิญคุณครูต้นแบบ (Role Model) ครูดีเด่น ฯลฯ และผลการประเมินด้านการบริหารจัดการ หน่วยงานหลักสูตรและการสอนจะมีการประชุมระหว่างคณาจารย์กับนิสิต ตัวแทนนิสิตก่อนเพื่อเป็นการกำหนดแผนดำเนินการเรียนการสอนระยะยาวในรายวิชานี้ร่วมกัน โดยแนวคิดด้านการจัดการเรียนการสอนจะสอดคล้องกับแนวคิดของ Kolb (1984) ที่ได้เสนอการออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้สมรรถนะในการเรียนรู้จากการเรียนรู้จากประสบการณ์ การไตร่ตรอง การสรุปเป็นหลักการนามธรรมและการทดลองปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งระวี สมะวรรณ (2553) พรรณวร บุญประเสริฐผล (2553) และ ศิริพร ครูเสนีย์ (2552) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ผลพบว่าหลังการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ผู้เรียนมีคะแนนความรู้ ความสามารถ(ทักษะ) และความพึงพอใจต่อการเรียนสูงขึ้นมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 รูปแบบการเรียนการสอนฯ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่มีกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นตอนต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีสมรรถนะวิชาชีพครูที่สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู ผู้สอนหรือหน่วยงานใดที่ต้องการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้งานต่อควรคำนึงถึงลักษณะของวิชา หน่วยงาน สถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอนฯ ด้วย

1.2 กิจกรรมต่างๆ ในรูปแบบการเรียนการสอนฯ เกิดขึ้นจากบริบทที่จัดขึ้นให้กับนิสิต คณะครู ศาสตราจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สอนหรือหน่วยงานอื่นๆ จะต้องจัดเตรียมบุคลากร อาจารย์พี่เลี้ยง ฯลฯ เพื่อให้ตกลงและวางแผนการทำงานร่วมกันก่อน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ในกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการใช้สื่อวิดิทัศน์ คุณครูต้นแบบ คุณครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู หรือกรณีศึกษาใดๆ ให้นิสิตได้เห็นและมีโอกาสได้รับการฉายภาพหรือบอกเล่าจากคุณครูต้นแบบ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศจากสิ่งแวดล้อมรอบด้านของนิสิตจะช่วยให้ นิสิตหลังจากที่ได้ศึกษาวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในด้านต่างๆ มากขึ้น

2.2 รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ เน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะวิชาชีพครู ไม่ควรที่จะมีความเข้มข้นของวิชาการมากเกินไป ตอนเรียนหรือบรรยายเน้นบรรยากาศสบายๆ และให้เพิ่มเนื้อหาในส่วนของวิชาการในรายวิชา

ปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 2 (ปช.2) แทน เพราะจุดมุ่งหมายของวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

2.3 ปัญหาของการจัดการเวลา คือ ช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) ในภาคเรียนที่ 1 ตรงกับช่วงปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัย (ช่วงเปิดภาคเรียนที่ 1 ของโรงเรียน) นิสิตบางคนมีปัญหาเรื่องที่พักอาศัย เพราะจะต้องมีที่พักให้กับนิสิตเพื่อเดินทางมาเรียนวิชา ปฏิบัติการวิชาชีพ ครู 1 (ปช.1) เพียงวิชาเดียวในช่วงปิดการศึกษา และบางช่วงเวลาอาจทับซ้อนกับวันและเวลาเรียนในช่วง summer ของมหาวิทยาลัย (มีนิสิตบางคนได้ลงทะเบียนเรียนวิชา ในช่วง summer ของมหาวิทยาลัย) ส่วนช่วงเวลา ในภาคเรียนที่ 2 ตรงกับช่วงเปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัยตามปกติ นิสิตบางสาขาวิชา เช่น พลศึกษา ดนตรีศึกษา ได้ให้ความเห็นว่า วิชานี้มีการจัดการเรียนการสอนในวันศุกร์ ซึ่งในวันดังกล่าวตรงกับวิชาที่นิสิตในสาขาจะต้องเรียนวิชาค่อนข้างหนัก ส่งผลให้นิสิตรู้สึก อ่อนแรง เหนื่อยล้า และเข้าเรียนสายบ้าง 15-20 นาทีบ้าง

2.4 ควรศึกษางานวิจัยจากต่างประเทศเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุหรือปัจจัยใดที่จะส่งเสริมให้นิสิตที่เรียนในคณะครุศาสตร์มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูเพิ่มมากขึ้น แล้วนำมาปรับ หรือสอดแทรกกิจกรรมให้กับรูปแบบการเรียนการสอนต่อไป

รายการเอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิตติ ชูวัฒนานุกรักษ์ (มปป) รูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles) [ออนไลน์เมื่อ 27 ก.ค.2558] <https://www.gotoknow.org/posts/522385>
- คมสันต์ ชโนสวรรย์. (2555) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพตามสมรรถนะวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จงรัก เทศนา (2550). การพัฒนารูปแบบการสอนโครงการใช้กระบวนการ ICT ในการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดอุทัยธานี สาระเทคโนโลยีสารสนเทศ รายวิชา ง 43201 คอมพิวเตอร์ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 [ออนไลน์เมื่อ 27 ก.ค.2558] http://www.krujongrak.com/model_abstract_1.pdf
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. (2556) คู่มือนิสิตปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. (2558) (ร่าง) คู่มือการดำเนินการรายวิชา 2700200 ปฏิบัติการวิชาชีพครู และรายวิชา 2700300 ปฏิบัติวิชาชีพครู 2. (เอกสารอัดสำเนา) กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลอง พันธจันทร์. (2550) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนกลุ่มใหญ่โดยมีผู้เรียนเป็นสำคัญ กรณีศึกษารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชา 0001 048 มนุษย์กับการใช้เหตุผล. มหาสารคาม : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาติรี ฝ่ายดำตา และนฤมล ยุตาคม. (2544) ความรู้ความสามารถการปฏิบัติงาน คุณลักษณะและเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาศาสตร์. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 17(1) ม.ค. – ก.พ.2554..
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2550) การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมในประเทศและต่างประเทศ (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ : สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- ดิเรก พรสีมา และคณะ. 2541. การพัฒนาวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.
- ทิตินา แชมมณี. 2554. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดระบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แชมมณี. 2556. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์ และเอมมา อาสนจินดา. (2557). การรับรู้และเจตคติต่อแนวทางการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู. “สุทธิปริทัศน์”. ปีที่ 28 (88), ตุลาคม-ธันวาคม 2557.
- ธีรเดช ชื่นประภาณุสรณ์ และคณะ (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษกับ คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับครูผู้ดูแลเด็กภาคใต้ ตอนล่าง : กรณีศึกษานักศึกษา หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- นรินทร์ เม้าบำรุง. (2546). เจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2545 /นรินทร์ เม้าบำรุง. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นัลดดา อังสุโวทัย. (2550). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาเคมีที่เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบนิกภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ปริญญาโท การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทิดา โฉมงาม. (2551). ความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หลักสูตร 5 ปี : การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิกร โพธิ์ภู. (2552). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD วิชาฟิสิกส์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิตยา กัณณิกากรณ์. (2553). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บ้งอร ชาววัง. (2556). รายงานการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้สื่อประสม ชุดพัฒนาคุณธรรมนักเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
- บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุหงา วัฒนนะ. (2533). การนำเสนอรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อส่งเสริมเจตคติทางบวกต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาในวิทยาลัยครู. หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุหงา วัฒนนะ. (2533). การนำเสนอรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อส่งเสริมเจตคติทางบวกต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาในวิทยาลัยครู. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2531). การศึกษาสมรรถภาพทางวิชาชีพครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเทือง วิบูลศักดิ์. (2552). การสอนแบบอิงประสบการณ์ (Experience - Base Approach EBA) เป็นวิธีการสอน กำหนดประสบการณ์ที่คาดหวังสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เผชิญ ผจญ และเผชิญประสบการณ์ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระสำหรับประกอบภารกิจ งาน และทักษะความชำนาญ [ออนไลน์เมื่อ 27 ก.ค.2558] <http://www.sahavicha.com/?name=blog&file=readblog&id=1790>

- พรรณนร บุญประเสริฐผล. (2553). การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มนต์ชัย พงศกรณฤกษ์. (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างความรู้ของนักเรียนช่างอุตสาหกรรม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนตรี จุฬาวัดนทล. (2543). รายงานการวิจัย เรื่องนโยบายการผลิตและการพัฒนาครู. กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- เมธี ปิลันธนานนท์. (2527). ทักษะคิดต่อวิชาชีพครูโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ยนต์ ชุมจิต. (2553). ความเป็นครู. (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- เยาวดี ราชชัยกุล และศิริชัย กาญจนวาสี. 2523. รายงานผลการทำวิจัยเรื่อง การสร้างแบบวัด ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย.
- รัชนีกร หงส์พนัส. (2547). การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะคิดต่อวิชาชีพครูจากคะแนนแนวความเป็นครูของครูศาสตร์บัณฑิต. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราตรี นันทสุนนธ์. (2557). การเปรียบเทียบผลการตัดสินข้อกระทงของมาตรฐานทักษะคิดแบบเรอร์ สโตน ของผู้ตัดสินที่มีทักษะคิดต่อวิชาชีพครูแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รานี วณิชยเศรษฐ์. (2553). การวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่ส่งผลต่อเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาต่างชั้นปี : การวิเคราะห์บุคคลแบบข้ามช่วงเวลา. หลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่ง แก้วแดง. ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน, 2541.
- รุ่งระวี สมะวรรณนะ. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษาโดยใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์และแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาภาษา เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพและความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณดี แสงประทีป. (2544). เจตคติ : แนวคิด วิธีการวัดและมาตรวัด. กรุงเทพฯ : แชนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชัญย์ เชาว์ดำรงค์. (2542). รูปแบบการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชราภรณ์ เชื้อนวัง. (2549). สภาพปัจจัยและการส่งเสริมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบกัลยาณมิตรนิเทศ : พหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัย การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิจิต สุรัตน์เรืองชัย. (2543). “ผลการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อ เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์”. รายงานการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียร หรวูจิตทรงษ์. (2549). การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดโฟร์แทท ชิสเต็มเพื่อส่งเสริมการสอนทักษะการสอนของครูประจำการกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา แดงเจริญ. (2530). การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีฐานะชั้นปีต่างกัน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา ศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลัย ตั้งสมคิด. (2554). ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศิริพร ครุเสนีย์. (2552). ผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารโดยใช้ หลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ที่มีต่อความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมมารการ บริโภคอาหารของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ ทานอก. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการเจตคติต่อวิชาชีพครูของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตโดยใช้โมเดลโค้งพัฒนาการเหลื่อมเวลาระยะยาวที่มี ตัวแปรแฝง. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและ ประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ ทานอก. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการเจตคติต่อวิชาชีพครู ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต โดยใช้โมเดลโค้งพัฒนาการเหลื่อมเวลาระยะยาวที่มี ตัวแปรแฝง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิตรา เรื่องศรี. (2554). การสร้างแบบวัดจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- สมสวาท โพธิ์กฏ (2552) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการ เรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ การสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2524). รายงานการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบระดับการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติต่อวิชาชีพครู และความตั้งใจใฝ่ประกอบวิชาชีพครูระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิ หลังต่างกัน. ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. 2541. พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). ความเป็นครู Self-Actualization for Teacher. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2548. พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการ ศึกษา พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ : พิมพ์ชิ่ง.

- สิริอร วิชาวุธ. (2544). จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กรเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกัญญา โฉมวิไลกุล และคณะ. (2539). การศึกษาระบบการผลิตบัณฑิตทางการศึกษา : รายงานการวิจัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา ทองนาค. (2555). การพัฒนาแบบทดสอบสมรรถนะนักศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครู แบบพหุมิติที่มีการตรวจให้คะแนนแบบพหุวิภาค. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2535). สมบัติของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวันเพ็ญ สิริทรัพย์ไพบูลย์. (2540). สภาพและปัญหาของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโครงการเร่งรัดการผลิต และพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศ
- อภิรักษ์ อติพลอัครพันธุ์. (2548). การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรวิชัย นาคทรพร. (2540). (ผู้เรียบเรียง). ความจริงของแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก.
- อมรวิชัย นาคทรพร. (2542.) ปัญญาพล.กรุงเทพฯ : บริษัท เจ ฟิล์ม โปรเซส จำกัด,
- อรชร วัฒนกุล. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต. ปริญญาวิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอดศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทุมพร ทองอุไทย. (2522). รายงานผลการวิจัยเรื่อง ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- David, C Mckkland. (1973) *Teaching for Competence, rather than for intelligence.* New Jersey : American Psychologist
- Scott, Perry B. (1997) *Evaluation the Impact of Training.* Alexandria : American Society for Training and Development,.
- Joyce B. & Weil, M & Shoars, B. (1992.) *Models of Teaching.* Boston : Allyn ana Bacon,

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- เอกสารประมวลรายวิชา (Course Syllabus) 2700200 ปฏิบัติการวิชาชีพครู 1

ประมวลรายวิชา (Course Syllabus) 2700200 ปฏิบัติการวิชาชีพครู 1

1. รหัสวิชา 2700200
2. ชื่อย่อภาษาอังกฤษ PROF TCHG PRAC I
3. ชื่อวิชา
ชื่อภาษาไทย ปฏิบัติการวิชาชีพครู 1
ชื่อภาษาอังกฤษ Professional Teaching Practice I
4. จำนวนหน่วยกิต 1(0-3-0)
5. ส่วนงาน
- 5.1 คณะ/หน่วยงาน คณะครุศาสตร์/โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม/
โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายมัธยม
- 5.2 ภาควิชา ไม่สังกัดภาควิชา
- 5.3 สาขาวิชา -
6. วิธีการวัดผล Letter Grade (A B+ B C+ C D+ D F)
7. ประเภทรายวิชา Semester Course
8. ภาควิชาที่เปิดสอน ทวิภาค ภาควิชาศึกษาด้าน/ปลาย
9. ปีการศึกษาที่เปิดสอน 2558
10. การจัดการสอน

ตอนเรียน	ผู้สอน		ช่วงเวลาการประเมิน
	โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายมัธยม	โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม	
1.	อ.สุพัตรา อุตมั่ง	อ.เสนห์ บุญช่วย อ.ศิริวรรณ โทตะรัตน์	
2.	อ.ปรารณา เกษน้อย	ผศ.วิภาวี มณีเนตร อ.พัฒน์นรี มูลปา	
3.	อ.วราเดช กัลยาณมิตร	อ.ภัทรพร สิงห์ชัย อ.ประภาวดี ทามนตรี	
4.	ผศ.ชยการ ศิริรัตน์	ผศ.พิมพ์พร อสัมภินพงศ์ อ.เหมวรรณ ชันมณี	
5.	อ.ธนยศ พุทธิพงษ์	อ.นวรรตน์ หัสดี อ.ดวงพร ช้องเกี่ยวพันธุ์	
6.	อ.รับขวัญ ภูเขาแก้ว	ผศ.ดร.ผัสสพรรณ ถนนอมพงษ์ชาติ อ.รัตนภรณ์ วามะสุรีย์	
7.	ผศ.พัชริน สงวนผลไพโรจน์	อ.แคทลียา ศรีแปลก อ.จิรัชพรรณ ชาญช่าง	
8.	ผศ.ชณิษฐ คำทอง	อ.เสาวพร บุญช่วย อ.กาญจนา เบ้าทอง	
9.	อ.พรพรหม ชัยฉัตรพรสุข	อ.กฤษรัตน์ วิทยาเวช อ.พรศิริ สันต์ดรบ	

11. เงื่อนไขรายวิชา -
12. หลักสูตรที่ใช้รายวิชานี้ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557
13. ระดับการศึกษา ปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 2
14. สถานที่เรียน คณะครุศาสตร์/โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายมัธยม/ฝ่ายประถม
15. เนื้อหารายวิชา

การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน การสังเกตการจัดการเรียนรู้ บทบาท หน้าที่ และภาระงานครู การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

Professional practice during coursework; observations of learning management; teacher's roles, duties, and tasks; understanding individual learners; and teacher professional development.

16. ประมวลผลการเรียนรายวิชา

- 16.1 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

#	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
1	ระบุบทบาท หน้าที่ และภาระงานครู ผลการเรียนรู้ : ☐ 01.1. รู้รอบ 01.2. รู้ลึก 04.1. มีทักษะทางวิชาชีพ 10. มีความเป็นครู วิธีการสอน/พัฒนา : ☐ 02. การอภิปราย 28. การนิเทศการปฏิบัติการวิชาชีพ 30. การให้คำปรึกษา รายบุคคล 34. ฝึกงาน วิธีการประเมิน : ☐ 04. การสังเกตพฤติกรรม 06. การประเมินผลงาน/บทเรียนที่ถอดประสบการณ์จากนิสิต
#	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
2	อธิบายบรรยากาศการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียน ผลการเรียนรู้ : ☐ 01.1. รู้รอบ 01.2. รู้ลึก 04.1. มีทักษะทางวิชาชีพ 10. มีความเป็นครู วิธีการสอน/พัฒนา : ☐ 02. การอภิปราย 28. การนิเทศการปฏิบัติการวิชาชีพ 30. การให้คำปรึกษา รายบุคคล 34. ฝึกงาน วิธีการประเมิน : ☐ 04. การสังเกตพฤติกรรม 06. การประเมินผลงาน/บทเรียนที่ถอดประสบการณ์จากนิสิต
3	อธิบายลักษณะและพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผลการเรียนรู้ : ☐ 01.1. รู้รอบ 01.2. รู้ลึก 04.1. มีทักษะทางวิชาชีพ 10. มีความเป็นครู วิธีการสอน/พัฒนา : ☐ 02. การอภิปราย 28. การนิเทศการปฏิบัติการวิชาชีพ 30. การให้คำปรึกษา รายบุคคล 34. ฝึกงาน วิธีการประเมิน : ☐ 04. การสังเกตพฤติกรรม 06. การประเมินผลงาน/บทเรียนที่ถอดประสบการณ์จากนิสิต
4	สังเคราะห์ความรู้และประสบการณ์จากการสังเกตงานครูและชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ผลการเรียนรู้ : ☐ 01.1. รู้รอบ 01.2. รู้ลึก 04.1. มีทักษะทางวิชาชีพ 10. มีความเป็นครู วิธีการสอน/พัฒนา : ☐ 02. การอภิปราย 03. การสอนแบบสัมมนา 21. การสะท้อนความคิด วิธีการประเมิน : ☐ 04. การสังเกตพฤติกรรม 06. การประเมินผลงาน/บทเรียนที่ถอดประสบการณ์จากนิสิต

16.2 แผนการสอนรายสัปดาห์

สัปดาห์	วัน/เดือน/ปี	คาบที่	กิจกรรมการเรียนรู้	ลักษณะการเรียนรู้		หมายเหตุ
				เรียนรวม	กลุ่มย่อย	
1	9 มิ.ย.58	1	* ประชุมปฐมนิเทศนิสิต (ชี้แจงประมวลรายวิชา,กิจกรรมภาพรวมของรายวิชา,แนะนำอาจารย์ประจำตอนเรียน,สถานที่เรียนของแต่ละตอน,การวัดและประเมินผล) * นิสิตทำแบบวัดเจตคติความเป็นครู (แบบวัดจากส่วนกลาง)	✓		นิสิตแยกปฐมนิเทศตามโรงเรียนที่เข้าปฏิบัติการ
	11 มิ.ย.58	2-3	* ฟังบรรยายเรื่อง “จิตวิญญาณความเป็นครู” (ความรู้ความสามารถและการเป็นแบบอย่างที่ดีของครูเพื่อนำไปสู่ครูมืออาชีพ) * นิสิตบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการฟังบรรยาย	✓		นิสิตฟังบรรยายรวมทุกคนที่ห้องประชุม 101/3
2	16 มิ.ย.58	4	* ศึกษาบริบทของโรงเรียน,องค์ประกอบของโรงเรียน, บทบาทของบุคลากรในโรงเรียน,นำชมสถานศึกษา (เดินชมหรือฉายวิดีโอที่ค้นก็ได้),ศึกษาบทบาทหน้าที่ของครู,ภาระงานครูในบทบาทต่างๆที่ได้รับ		✓	
	18 มิ.ย.58	5-6	* ฟังบรรยายเรื่อง “บทบาทและภาระหน้าที่อาจารย์ประจำชั้น”	✓		นิสิตแยกตามโรงเรียนที่เข้าปฏิบัติการ
3	23 มิ.ย.58	7	* ศึกษาเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับงานประจำชั้น และรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการสังเกตการงานประจำชั้น * นิสิตรายงานตัวกับอาจารย์ประจำชั้นที่ได้รับมอบหมาย		✓	สถานการณ์จริงเอกสารคู่มืออาจารย์ประจำชั้น
	25 มิ.ย.58	8-9	* นิสิตสังเกตงานประจำชั้น (การดูแลความเรียบร้อยเข้าแถวเคารพธงชาติ,โฮมรูม,ดูแลเวรทำความสะอาด) * ประชุมเพื่อสะท้อนคิด/สรุป/เสนอแนะ/ทำใบงานบันทึกผลการศึกษาดูงานในสัปดาห์ที่ 2-3		✓	นิสิตบันทึกข้อมูลในใบงาน (1) จากส่วนกลาง
4	30 มิ.ย.58	10	* อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในวิชาพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม		✓	

สัปดาห์	วัน/เดือน/ปี	คาบที่	กิจกรรมการเรียนรู้	ลักษณะการเรียนรู้		หมายเหตุ
				เรียนรวม	กลุ่มย่อย	
	2 ก.ค.58	11-12	* นิสิตพบอาจารย์ในรายวิชาพื้นฐานและศึกษาแผนและวิธีการทำแผนการสอน * นิสิตสังเกตการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐาน 1 ครั้ง		✓	
5	7 ก.ค.58	13	* อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม/เพิ่มเติม(เลือกเสรี)แบบมีส่วนร่วม		✓	
	9 ก.ค.58	14-15	* นิสิตพบอาจารย์ในรายวิชาเพิ่มเติม/เพิ่มเติม(เลือกเสรี) และศึกษาแผนและวิธีการทำแผนการสอน * นิสิตสังเกตการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม/เพิ่มเติม(เลือกเสรี) 1 ครั้ง * ประชุมเพื่อสะท้อนคิด/สรุป/เสนอแนะ/ทำใบงานบันทึกผลการศึกษาดูงานในสัปดาห์ที่ 4-5		✓	ใบงาน (2) จากส่วนกลาง
6	14 ก.ค. 58	16	* อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับภาระงานอื่น ๆ ของครู ที่สนับสนุนการเรียนการสอน รวมทั้งงานดูแลนักเรียนนอกเหนือจากอาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ผู้สอน		✓	
	16 ก.ค.58	17-18	* ฟังบรรยายเกี่ยวกับงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งโรงเรียน นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน งานด้านวิชาการ,งานด้านกิจการนักเรียน,งานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอื่นๆ (ผลิตเอกสาร,ทะเบียน, พยาบาล, แนะแนว, ฯลฯ)	✓		สถานการณ์จริง เอกสาร ประสพการณ์ตรง
7	21 ก.ค.58 23 ก.ค.58	19 20-21	* นิสิตเข้าสังเกตการณ์ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย * ประชุมเพื่อสะท้อนคิด/สรุป/เสนอแนะ/ทำใบงานบันทึกผลการศึกษาดูงาน		✓	นิสิตบันทึกข้อมูลในใบงาน(3) จากส่วนกลาง

สัปดาห์	วัน/เดือน/ ปี	คาบที่	กิจกรรมการเรียนรู้	ลักษณะการเรียนรู้		หมายเหตุ
				เรียน รวม	กลุ่ม ย่อย	
8	28,30 ก.ค. 58	22-24	* การประชุมรวม/สัมมนา/อภิปราย/ ซักถาม * การเก็บรวบรวมข้อมูล * การถอดประสบการณ์/ปัจฉิมนิเทศ สถานศึกษา (นิสิตทำรายงานสรุปผลการสัมมนาสรุป ประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ 1 ในหัวข้อ “ตกผลึก ความคิดและ ประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติการ วิชาชีพครู ในสัปดาห์ที่ 1-8”)		✓	นิสิตเขียนรายงาน
9	4 ส.ค.58	1	* ประชุมปฐมนิเทศนิสิต (ชี้แจง ประมวลรายวิชา,กิจกรรมภาพรวมของ รายวิชา,แนะนำอาจารย์ประจำ ตอนเรียน,สถานที่เรียนของแต่ละตอน ,การวัดและประเมินผล) * นิสิตทำแบบวัดเจตคติความเป็นครู (แบบวัดจากส่วนกลาง)	✓		นิสิตแยกปฐมนิเทศ ตามโรงเรียนที่เข้า ปฏิบัติการ
	6 ส.ค.58	2-3	* ฟังบรรยายเรื่อง “จิตวิญญาณความเป็นครู” (ความรู้ความสามารถและการเป็นแบบอย่างที่ดี ของครู เพื่อนำไปสู่ครูมืออาชีพ) * นิสิตบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการฟังบรรยาย	✓		นิสิตฟังบรรยาย รวมทุกคนที่ห้อง ประชุม 101/3
10	11 ส.ค.58	4	* ศึกษาบริบทของโรงเรียน,องค์ประกอบของ โรงเรียน, บทบาทของบุคลากรในโรงเรียน,นำ ชมสถานศึกษา (เดินชมหรือฉายวีดิทัศน์ก็ได้),ศึกษาบทบาท หน้าที่ของครู,ภาระงานครูในบทบาทต่างๆที่ ได้รับ		✓	
	13 ส.ค.58	5-6	* ฟังบรรยายเรื่อง “บทบาทและ ภาระหน้าที่อาจารย์ประจำชั้น”	✓		นิสิตแยกตาม โรงเรียนที่เข้า ปฏิบัติการ
11	18 ส.ค.58	7	* ศึกษาเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับงาน ประจำชั้น และรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับ การสังเกตการณ์งานประจำชั้น * นิสิตรายงานตัวกับอาจารย์ประจำชั้น ที่ได้รับมอบหมาย		✓	สถานการณ์จริง เอกสารคู่มือ อาจารย์ประจำชั้น

สัปดาห์	วัน/เดือน/ ปี	คาบที่	กิจกรรมการเรียนรู้	ลักษณะการ เรียน		หมายเหตุ
				เรียน รวม	กลุ่ม ย่อย	
	20 ส.ค.58	8-9	* นิสิตเข้าฝึกงานประจำชั้น (การดูแล ความเรียบร้อยเข้าแถวเคารพธงชาติ, โยม รุม, ดูแลเวรทำความสะอาด) * ประชุมเพื่อสะท้อนคิด/สรุป/ เสนอแนะ/ทำใบงานบันทึกผลการศึกษาดู งานในสัปดาห์ที่ 2-3		✓	นิสิตบันทึกข้อมูล ในใบงาน (1) จากส่วนกลาง
12	25 ส.ค.58	10	* อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในวิชา พื้นฐานแบบมีส่วนร่วม		✓	
	27 ส.ค.58	11-12	* นิสิตพบอาจารย์ในรายวิชาพื้นฐานและ ศึกษาแผนและวิธีการทำแผนการสอน * นิสิตสังเกตการจัดการเรียนการสอนใน รายวิชาพื้นฐาน 1 ครั้ง		✓	
13	1 ก.ย.58	13	* อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนใน รายวิชาเพิ่มเติม/เพิ่มเติม(เลือกเสรี) แบบมีส่วนร่วม		✓	
	3 ก.ย.58	14-15	* นิสิตพบอาจารย์ในรายวิชาเพิ่มเติม/ เพิ่มเติม(เลือกเสรี) และศึกษาแผนและ วิธีการทำแผนการสอน * นิสิตสังเกตการจัดการเรียนการสอนใน รายวิชาเพิ่มเติม/เพิ่มเติม(เลือกเสรี) 1 ครั้ง * ประชุมเพื่อสะท้อนคิด/สรุป/ เสนอแนะ/ทำใบงานบันทึกผลการศึกษาดู งานในสัปดาห์ที่ 4-5		✓	ใบงาน (2) จากส่วนกลาง
14	8 ก.ย.58	16	* อาจารย์ประจำตอนเรียนให้ความรู้ เกี่ยวกับภาระงานอื่น ๆ ของครู ที่ สนับสนุนการเรียนการสอน รวมทั้งงาน ดูแลนักเรียนนอกเหนือจากอาจารย์ประจำ ชั้นและอาจารย์ผู้สอน		✓	
	10 ก.ย.58	17-18	* ฟังบรรยายเกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับโรงเรียน นักเรียน ครู และ บุคลากรในโรงเรียน งานด้าน วิชาการ, งานด้านกิจการนักเรียน, งาน สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอื่นๆ (ผลิตเอกสาร, ทะเบียน, พยาบาล, แนะนำ, ฯลฯ)	✓		สถานการณ์จริง เอกสาร ประสบการณ์ตรง

สัปดาห์	วัน/เดือน/ปี	คาบที่	กิจกรรมการเรียนรู้	ลักษณะการเรียน		หมายเหตุ
				เรียนรวม	กลุ่มย่อย	
15	15 ก.ย.58 17 ก.ย.58	19 20-21	* นิสิตเข้าสังเกตการณ์ในหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย * ประชุมเพื่อสะท้อนคิด/สรุป/เสนอแนะ/ทำใบงานบันทึกผลการศึกษาดูงาน		✓	นิสิตบันทึกข้อมูลในใบงาน (3) จากส่วนกลาง
16	22,24 ก.ย. 58	22-24	* การประชุมรวม/สัมมนา/อภิปราย/ซักถาม * การเก็บรวบรวมข้อมูล * การถอดประสบการณ์/ปัจจัยนิเทศสถานศึกษา (นิสิตทำรายงานสรุปผลการสัมมนาสรุปประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ 1 ในหัวข้อ “ตกผลึก ความคิดและประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู ในสัปดาห์ที่ 1-8”)		✓	

16.3 สื่อการสอน (Media)

- สื่อนำเสนอในรูปแบบ Powerpoint media
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ / electronic media, web sites
- อื่นๆ (Others) วิดีทัศน์แนะนำสถานศึกษา Powerpoint แนะนำโครงสร้างหน่วยงานต่างๆ ใบงานแบบบันทึกการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการศึกษาดูงานหน่วยงานต่างๆ ในสถานศึกษา

16.4 การติดต่อสื่อสารกับนิสิตผ่านระบบเครือข่าย

16.4.1 รูปแบบและวิธีการใช้งาน อีเมล/E-mail Facebook

16.4.2 ระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) ที่ใช้

16.5 จำนวนชั่วโมงให้คำปรึกษาแก่นิสิต - ชั่วโมงต่อสัปดาห์

16.6 การประเมิน

กิจกรรมประเมิน	ร้อยละ
- การเข้าร่วมกิจกรรม (การสังเกตการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานครู การศึกษาดูงานหน่วยงานต่างๆ ในสถานศึกษา การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ) โดยการประเมินของอาจารย์ประจำกลุ่มโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม	20.00
- การเข้าร่วมกิจกรรม (การสังเกตการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานครู การศึกษาดูงานหน่วยงานต่างๆ ในสถานศึกษา การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ) โดยการประเมินของอาจารย์ประจำกลุ่มโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายมัธยม	20.00
- การประเมินใบงานการศึกษาดูงาน (ใบงานสรุปผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของครู การศึกษาดูงานหน่วยงานต่างๆ ในสถานศึกษา) โดยการประเมินของอาจารย์ประจำกลุ่มโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม (3 ชั้น)	20.00
- การประเมินใบงานการศึกษาดูงาน (ใบงานสรุปผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของครู การศึกษาดูงานหน่วยงานต่างๆ ในสถานศึกษา) โดยการประเมินของอาจารย์ประจำกลุ่มโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายมัธยม (3 ชั้น)	20.00
- การประเมินรายงาน (รายงานผลการสัมมนาสรุปประสบการณ์การเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม)	10.00
- การประเมินรายงาน (รายงานผลการสัมมนาสรุปประสบการณ์การเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายมัธยม)	10.00

17. รายชื่อหนังสืออ่านประกอบ

17.1 หนังสือบังคับ

1. กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

17.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม

2. คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง ปีการศึกษา 2557

17.3 บทความวิจัย/บทความวิชาการ (ถ้ามี)

3. สารานุกรมสำหรับครูคณิตศาสตร์. (2552). รวมบทความประสบการณ์สอน คณาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี.พี. (1991).

17.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

4. เว็บไซต์แนะนำโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม <http://satit-e-edu.chula.ac.th/>
5. เว็บไซต์แนะนำโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายมัธยม <http://www.satitm.chula.ac.th/>

18. การประเมินการสอน

18.1 การประเมินการสอน ผ่านระบบ CUCAS-SCE

18.2 การปรับปรุงจากผลการประเมินครั้งที่ผ่านมา -

19. หมายเหตุ

ภาคผนวก ข

- แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูสำหรับนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สำหรับภาคเรียนที่ 1)
- แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูสำหรับนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สำหรับภาคเรียนที่ 2)

สำหรับผู้วิจัย.....

แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูสำหรับนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สำหรับภาคเรียนที่ 1)

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับเจตคติของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อวิชาชีพครู ขอให้นิสิตตอบแบบวัดฯ ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. ข้อมูลจากการตอบแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูมีความสำคัญยิ่งต่อความสมบูรณ์ในงานวิจัยขอความกรุณานิสิตอ่านคำถามและตอบคำตอบให้ครบทุกข้อ
3. ข้อมูลจากการตอบแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิต จะถือเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดต่อนิสิตทั้งสิ้น

แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตคณะครุศาสตร์

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตคณะครุศาสตร์

คำชี้แจง

ให้นิสิตเติมข้อมูลของนิสิตลงในช่องว่าง และในส่วนของข้อคำถามที่มีตัวเลือก ให้นิสิตทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ในข้อนั้นตามความเป็นจริง

1. ชื่อนิสิต
2. เลขประจำตัว
3. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
4. สาขาวิชา 1) การศึกษาปฐมวัย 2) ประถมศึกษา 3) มัธยมศึกษา (วิทย์)
 4) มัธยมศึกษา (สังคมฯ) 5) ศิลปศึกษา 6) เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
 7) ธุรกิจศึกษา 8) ดนตรีศึกษา 9) การศึกษานอกระบบ
 10) สุขศึกษาและพลศึกษา 11) จิตวิทยาการศึกษา การแนะแนวฯ
5. GPA ของชั้นปีที่ 1 1) ต่ำกว่า 2.00 2) 2.01 – 2.50 3) 2.51 – 3.00
 4) 3.01 – 3.50 5) 3.51 – 4.00
6. อันดับที่ในการเลือกคณะครุศาสตร์ 1) อันดับ 1 2) อันดับ 2 3) อันดับ 3
 4) อันดับ 4 5) อื่นๆระบุ โครงการ.....
7. มีบิดาหรือมารดาหรือญาติใกล้ชิดเป็นครู 1) มี 2) ไม่มี
8. ความตั้งใจที่จะเรียนให้สำเร็จการศึกษา 1) มาก 2) ปานกลาง 3) น้อย
9. ความตั้งใจที่จะเป็นครู 1) มาก 2) ปานกลาง 3) น้อย
10. เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาชีพครู (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- 1) เห็นคุณค่าของอาชีพครู 2) หาอาชีพอื่นไม่ได้
- 3) เป็นอาชีพที่มั่นคง 4) มีญาติพี่น้องเป็นครู
- 5) มีความประทับใจในตัวครูที่เคยสอนมา
- 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู

เจตคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อของนิสิตที่มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพครูที่อาจออกไปในทางที่เป็นบวก (positive) ที่เป็นลบ (negative) หรือเป็นกลาง (ไม่บวกไม่ลบ) ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 เจตคติต่อสถานภาพวิชาชีพครู ด้านที่ 2 เจตคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู ด้านที่ 3 เจตคติต่อจรรยาบรรณของวิชาชีพครู และด้านที่ 4 เจตคติต่อนักเรียน

คำชี้แจง ให้นิสิตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่มีหมายเลข 1 – 7 เพียงช่องเดียว ที่นิสิตมีความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อ สถานภาพวิชาชีพครู การปฏิบัติหน้าที่ของครู เจตคติต่อจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและต่อนักเรียน

เช่น ในข้อที่ 1 **ต้นภาคเรียน** นิสิตมีความรู้สึกต่ออาชีพครูเป็นอาชีพที่มีอุดมการณ์สูงมาก ก็ให้ทำเครื่องหมายถูกที่หมายเลข 7 ตามตัวอย่าง (ส่วนในช่องปลายภาค นิสิตยังไม่ต้องทำเครื่องหมายใดๆ)

1	ต้นภาค	ไร้อุดมการณ์	1	2	3	4	5	6	✓	7	มีอุดมการณ์
	ปลายภาค	ไร้อุดมการณ์	1	2	3	4	5	6	7		มีอุดมการณ์

แต่ถ้านิสิตมีความรู้สึกต่ออาชีพครูเป็นอาชีพที่ไม่ใช่ไร้อุดมการณ์ และไม่ใช่มีอุดมการณ์ คือ มีความรู้สึกระดับกลางๆ ก็อาจเลือกทำเครื่องหมายถูกที่หมายเลข 4 ตามตัวอย่าง

1	ต้นภาค	ไร้อุดมการณ์	1	2	3	✓	5	6	7	มีอุดมการณ์
	ปลายภาค	ไร้อุดมการณ์	1	2	3	4	5	6	7	มีอุดมการณ์

คำถามด้านที่ 1 : นิสิตมีความรู้สึกและความคิดเห็นต่อ "สถานภาพวิชาชีพครู" อย่างไร ?

ที่	ภาคเรียน	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
1	ต้นภาค	ไร้อุดมการณ์	1	2	3	4	5	6	7	มีอุดมการณ์
	ปลายภาค	ไร้อุดมการณ์	1	2	3	4	5	6	7	มีอุดมการณ์
2	ต้นภาค	ขาดอิสระในการทำงาน	1	2	3	4	5	6	7	มีอิสระในการทำงาน
	ปลายภาค	ขาดอิสระในการทำงาน	1	2	3	4	5	6	7	มีอิสระในการทำงาน
3	ต้นภาค	สังคมเหยียดหยาม	1	2	3	4	5	6	7	สังคมยกย่อง
	ปลายภาค	สังคมเหยียดหยาม	1	2	3	4	5	6	7	สังคมยกย่อง
4	ต้นภาค	น่าอับอาย	1	2	3	4	5	6	7	น่าภาคภูมิใจ
	ปลายภาค	น่าอับอาย	1	2	3	4	5	6	7	น่าภาคภูมิใจ
5	ต้นภาค	ไม่เป็นวิชาชีพชั้นสูง	1	2	3	4	5	6	7	เป็นวิชาชีพชั้นสูง
	ปลายภาค	ไม่เป็นวิชาชีพชั้นสูง	1	2	3	4	5	6	7	เป็นวิชาชีพชั้นสูง
6	ต้นภาค	ไม่ใช่ความรู้ใดๆ	1	2	3	4	5	6	7	ใช้ศาสตร์และศิลป์

ที่	ภาคเรียน	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
			1	2	3	4	5	6	7	
	ปลายภาค	ไม่ใช้ความรู้ใดๆ	1	2	3	4	5	6	7	ใช้ศาสตร์และศิลป์
7	ต้นภาค	เป็นคนคร่ำครี	1	2	3	4	5	6	7	เป็นคนทันสมัย
	ปลายภาค	เป็นคนคร่ำครี	1	2	3	4	5	6	7	เป็นคนทันสมัย
8	ต้นภาค	ใช้เวลานานในการศึกษาอบรม	1	2	3	4	5	6	7	ใช้เวลารวดเร็วในการศึกษาอบรม
	ปลายภาค	ใช้เวลานานในการศึกษาอบรม	1	2	3	4	5	6	7	ใช้เวลารวดเร็วในการศึกษาอบรม
9	ต้นภาค	ชี้แจงหาความรู้	1	2	3	4	5	6	7	ขยันใฝ่หาความรู้
	ปลายภาค	ชี้แจงหาความรู้	1	2	3	4	5	6	7	ขยันใฝ่หาความรู้
10	ต้นภาค	ความรู้ลดลง	1	2	3	4	5	6	7	ความรู้เพิ่มขึ้น
	ปลายภาค	ความรู้ลดลง	1	2	3	4	5	6	7	ความรู้เพิ่มขึ้น
11	ต้นภาค	งานจำเจ	1	2	3	4	5	6	7	งานท้าทาย
	ปลายภาค	งานจำเจ	1	2	3	4	5	6	7	งานท้าทาย
12	ต้นภาค	ลดระดับคุณค่ามนุษย์	1	2	3	4	5	6	7	ยกระดับคุณค่ามนุษย์
	ปลายภาค	ลดระดับคุณค่ามนุษย์	1	2	3	4	5	6	7	ยกระดับคุณค่ามนุษย์
13	ต้นภาค	กระตือรือร้น	1	2	3	4	5	6	7	เฉื่อยชา
	ปลายภาค	กระตือรือร้น	1	2	3	4	5	6	7	เฉื่อยชา
14	ต้นภาค	น่าเบื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เพลิดเพลิน
	ปลายภาค	น่าเบื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เพลิดเพลิน
15	ต้นภาค	ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ	1	2	3	4	5	6	7	มีโอกาสศึกษาต่อ
	ปลายภาค	ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ	1	2	3	4	5	6	7	มีโอกาสศึกษาต่อ
16	ต้นภาค	ไม่มีทางสร้างชื่อเสียง	1	2	3	4	5	6	7	สร้างชื่อเสียงได้
	ปลายภาค	ไม่มีทางสร้างชื่อเสียง	1	2	3	4	5	6	7	สร้างชื่อเสียงได้
17	ต้นภาค	ล้มเหลวในอาชีพ	1	2	3	4	5	6	7	ก้าวหน้าในอาชีพ
	ปลายภาค	ล้มเหลวในอาชีพ	1	2	3	4	5	6	7	ก้าวหน้าในอาชีพ
18	ต้นภาค	รายได้น้อย	1	2	3	4	5	6	7	รายได้มาก
	ปลายภาค	รายได้น้อย	1	2	3	4	5	6	7	รายได้มาก
19	ต้นภาค	สวัสดิการต่ำ	1	2	3	4	5	6	7	สวัสดิการสูง
	ปลายภาค	สวัสดิการต่ำ	1	2	3	4	5	6	7	สวัสดิการสูง
20	ต้นภาค	ไม่มีรายได้พิเศษ	1	2	3	4	5	6	7	มีรายได้พิเศษ
	ปลายภาค	ไม่มีรายได้พิเศษ	1	2	3	4	5	6	7	มีรายได้พิเศษ

คำถามด้านที่ 2 : นิสิตมีความรู้สึกและความคิดเห็นต่อ "การปฏิบัติหน้าที่ของครู" อย่างไร ?

ที่	ภาค	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
			1	2	3	4	5	6	7	
1	ต้นภาค	เพิกเฉยต่อการหาความรู้เพิ่ม	1	2	3	4	5	6	7	มุ่งมั่นต่อการหาความรู้เพิ่ม
	ปลายภาค	เพิกเฉยต่อการหาความรู้เพิ่ม	1	2	3	4	5	6	7	มุ่งมั่นต่อการหาความรู้เพิ่ม
2	ต้นภาค	ทำให้ตนเองล้าหลัง	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาตนเอง
	ปลายภาค	ทำให้ตนเองล้าหลัง	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาตนเอง
3	ต้นภาค	มีโอกาสสร้างผลงานวิชาการน้อย	1	2	3	4	5	6	7	มีโอกาสสร้างผลงานวิชาการสูง
	ปลายภาค	มีโอกาสสร้างผลงานวิชาการน้อย	1	2	3	4	5	6	7	มีโอกาสสร้างผลงานวิชาการสูง
4	ต้นภาค	ไม่มีผลงานวิชาการเผยแพร่	1	2	3	4	5	6	7	มีผลงานวิชาการเผยแพร่
	ปลายภาค	ไม่มีผลงานวิชาการเผยแพร่	1	2	3	4	5	6	7	มีผลงานวิชาการเผยแพร่
5	ต้นภาค	ไม่เคยร่วมกิจกรรมวิชาการ	1	2	3	4	5	6	7	ร่วมกิจกรรมวิชาการเสมอ
	ปลายภาค	ไม่เคยร่วมกิจกรรมวิชาการ	1	2	3	4	5	6	7	ร่วมกิจกรรมวิชาการเสมอ
6	ต้นภาค	ทำงานตามสบาย	1	2	3	4	5	6	7	ทำงานอย่างทุ่มเท
	ปลายภาค	ทำงานตามสบาย	1	2	3	4	5	6	7	ทำงานอย่างทุ่มเท
7	ต้นภาค	สอนวิธีเดิม	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาวิธีสอน
	ปลายภาค	สอนวิธีเดิม	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาวิธีสอน
8	ต้นภาค	ใช้แผนการสอนเดิมๆ	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาแผนการสอน
	ปลายภาค	ใช้แผนการสอนเดิมๆ	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาแผนการสอน
9	ต้นภาค	ไม่เตรียมการสอน	1	2	3	4	5	6	7	เตรียมการสอนอย่างดี
	ปลายภาค	ไม่เตรียมการสอน	1	2	3	4	5	6	7	เตรียมการสอนอย่างดี
10	ต้นภาค	ไม่มีความพร้อมในการสอน	1	2	3	4	5	6	7	มีความพร้อมในการสอน
	ปลายภาค	ไม่มีความพร้อมในการสอน	1	2	3	4	5	6	7	มีความพร้อมในการสอน
11	ต้นภาค	สอนบรรยายตามหนังสือ	1	2	3	4	5	6	7	สอนมีคุณภาพและหลากหลายวิธี
	ปลายภาค	สอนบรรยายตามหนังสือ	1	2	3	4	5	6	7	สอนมีคุณภาพและหลากหลายวิธี
12	ต้นภาค	ไม่ใช่สื่ออย่างเหมาะสม	1	2	3	4	5	6	7	ใช้สื่ออย่างเหมาะสม
	ปลายภาค	ไม่ใช่สื่ออย่างเหมาะสม	1	2	3	4	5	6	7	ใช้สื่ออย่างเหมาะสม
13	ต้นภาค	ใช้เฉพาะชอล์กและบรรยาย	1	2	3	4	5	6	7	ใช้อุปกรณ์สื่อต่างๆ ประกอบการสอน
	ปลายภาค	ใช้เฉพาะชอล์กและบรรยาย	1	2	3	4	5	6	7	ใช้อุปกรณ์สื่อต่างๆ ประกอบการสอน
14	ต้นภาค	ไม่รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน	1	2	3	4	5	6	7	รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน
	ปลายภาค	ไม่รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน	1	2	3	4	5	6	7	รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน
15	ต้นภาค	ไม่มีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผู้เรียน	1	2	3	4	5	6	7	ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ที่	ภาค	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
			1	2	3	4	5	6	7	
	ปลายภาค	ไม่มีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผู้เรียน	1	2	3	4	5	6	7	ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผู้เรียน
16	ต้นภาค	ไม่รู้เป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน	1	2	3	4	5	6	7	รู้เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน
	ปลายภาค	ไม่รู้เป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน	1	2	3	4	5	6	7	รู้เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน
17	ต้นภาค	ทำงานเพียงลำพัง	1	2	3	4	5	6	7	ร่วมมือกับบุคลากรอื่น
	ปลายภาค	ทำงานเพียงลำพัง	1	2	3	4	5	6	7	ร่วมมือกับบุคลากรอื่น
18	ต้นภาค	ไม่สนใจชุมชน	1	2	3	4	5	6	7	ร่วมมือกับชุมชน
	ปลายภาค	ไม่สนใจชุมชน	1	2	3	4	5	6	7	ร่วมมือกับชุมชน
19	ต้นภาค	ใช้ความคิดของตนเองเพื่อตัดสินใจ	1	2	3	4	5	6	7	หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อตัดสินใจ
	ปลายภาค	ใช้ความคิดของตนเองเพื่อตัดสินใจ	1	2	3	4	5	6	7	หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อตัดสินใจ
20	ต้นภาค	ทำโอกาสให้เป็นวิกฤติ	1	2	3	4	5	6	7	พลิกวิกฤติเป็นโอกาส
	ปลายภาค	ทำโอกาสให้เป็นวิกฤติ	1	2	3	4	5	6	7	พลิกวิกฤติเป็นโอกาส
21	ต้นภาค	สะสมปัญหา	1	2	3	4	5	6	7	แก้ปัญหาเร่ง
	ปลายภาค	สะสมปัญหา	1	2	3	4	5	6	7	แก้ปัญหาเร่ง
22	ต้นภาค	ใช้อารมณ์ตัดสินใจ	1	2	3	4	5	6	7	ใช้สติปัญญาตัดสินใจ
	ปลายภาค	ใช้อารมณ์ตัดสินใจ	1	2	3	4	5	6	7	ใช้สติปัญญาตัดสินใจ
23	ต้นภาค	ทำงานแบบตัวใครตัวมัน	1	2	3	4	5	6	7	ทำงานเป็นทีม
	ปลายภาค	ทำงานแบบตัวใครตัวมัน	1	2	3	4	5	6	7	ทำงานเป็นทีม
24	ต้นภาค	ใช้แต่ความรู้เดิมๆ	1	2	3	4	5	6	7	สร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ
	ปลายภาค	ใช้แต่ความรู้เดิมๆ	1	2	3	4	5	6	7	สร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ
25	ต้นภาค	ใช้จิตวิทยา	1	2	3	4	5	6	7	ขาดจิตวิทยา
	ปลายภาค	ใช้จิตวิทยา	1	2	3	4	5	6	7	ขาดจิตวิทยา

คำถามด้านที่ 3 : นิสิตมีความรู้สึกและความคิดเห็นต่อ "จรรยาบรรณของวิชาชีพครู" อย่างไร ?

ที่	ภาค	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
			1	2	3	4	5	6	7	
1	ต้นภาค	ระวางตนเอง	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อถือตนเอง
	ปลายภาค	ระวางตนเอง	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อถือตนเอง
2	ต้นภาค	ทำตามใจตนเอง	1	2	3	4	5	6	7	มีวินัย
	ปลายภาค	ทำตามใจตนเอง	1	2	3	4	5	6	7	มีวินัย
3	ต้นภาค	ทำงานตามสบาย	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาตนเอง
	ปลายภาค	ทำงานตามสบาย	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาตนเอง
4	ต้นภาค	บุคลิกภาพไม่ดี	1	2	3	4	5	6	7	บุคลิกภาพดี
	ปลายภาค	บุคลิกภาพไม่ดี	1	2	3	4	5	6	7	บุคลิกภาพดี
5	ต้นภาค	ไม่รักและไม่ศรัทธาต่อวิชาชีพ	1	2	3	4	5	6	7	รักและศรัทธาต่อวิชาชีพ

ที่	ภาค	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
			1	2	3	4	5	6	7	
	ปลายภาค	ไม่รักและไม่ศรัทธาต่อวิชาชีพ	1	2	3	4	5	6	7	รักและศรัทธาต่อวิชาชีพ
6	ต้นภาค	คดโกง	1	2	3	4	5	6	7	ซื่อสัตย์สุจริต
	ปลายภาค	คดโกง	1	2	3	4	5	6	7	ซื่อสัตย์สุจริต
7	ต้นภาค	เป็นเยี่ยงอย่างที่ไม่ดี	1	2	3	4	5	6	7	เป็นแบบอย่างที่ดีทั้ง กาย วาจา ใจ
	ปลายภาค	เป็นเยี่ยงอย่างที่ไม่ดี	1	2	3	4	5	6	7	เป็นแบบอย่างที่ดีทั้ง กาย วาจา ใจ
8	ต้นภาค	บริการขอไปที	1	2	3	4	5	6	7	บริการจริงใจ
	ปลายภาค	บริการขอไปที	1	2	3	4	5	6	7	บริการจริงใจ
9	ต้นภาค	แตกแยกในหมู่คณะ	1	2	3	4	5	6	7	สามัคคีในหมู่คณะ
	ปลายภาค	แตกแยกในหมู่คณะ	1	2	3	4	5	6	7	สามัคคีในหมู่คณะ
10	ต้นภาค	ไร้คุณธรรม	1	2	3	4	5	6	7	มีคุณธรรม
	ปลายภาค	ไร้คุณธรรม	1	2	3	4	5	6	7	มีคุณธรรม
11	ต้นภาค	ตัวใครตัวมัน	1	2	3	4	5	6	7	ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
	ปลายภาค	ตัวใครตัวมัน	1	2	3	4	5	6	7	ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
12	ต้นภาค	เป็นผู้ตามในสังคม	1	2	3	4	5	6	7	เป็นผู้นำสังคม
	ปลายภาค	เป็นผู้ตามในสังคม	1	2	3	4	5	6	7	เป็นผู้นำสังคม
13	ต้นภาค	ยึดผลประโยชน์ส่วนตัว	1	2	3	4	5	6	7	รักษาผลประโยชน์ส่วนร่วม
	ปลายภาค	ยึดผลประโยชน์ส่วนตัว	1	2	3	4	5	6	7	รักษาผลประโยชน์ส่วนร่วม
14	ต้นภาค	ยึดมั่นเผด็จการ	1	2	3	4	5	6	7	ยึดมั่นประชาธิปไตย
	ปลายภาค	ยึดมั่นเผด็จการ	1	2	3	4	5	6	7	ยึดมั่นประชาธิปไตย
15	ต้นภาค	ไร้เหตุผล	1	2	3	4	5	6	7	มีเหตุผล
	ปลายภาค	ไร้เหตุผล	1	2	3	4	5	6	7	มีเหตุผล
16	ต้นภาค	คิดไม่เป็นระบบ	1	2	3	4	5	6	7	คิดเป็นระบบ
	ปลายภาค	คิดไม่เป็นระบบ	1	2	3	4	5	6	7	คิดเป็นระบบ
17	ต้นภาค	หมกหมมปัญหา	1	2	3	4	5	6	7	แก้ปัญหาได้ดี
	ปลายภาค	หมกหมมปัญหา	1	2	3	4	5	6	7	แก้ปัญหาได้ดี
18	ต้นภาค	คิดลบ	1	2	3	4	5	6	7	คิดบวก
	ปลายภาค	คิดลบ	1	2	3	4	5	6	7	คิดบวก
19	ต้นภาค	คิดนวัตกรรมใหม่	1	2	3	4	5	6	7	ใช้นวัตกรรมเดิมที่มี
	ปลายภาค	คิดนวัตกรรมใหม่	1	2	3	4	5	6	7	ใช้นวัตกรรมเดิมที่มี
20	ต้นภาค	ใช้นวัตกรรมได้	1	2	3	4	5	6	7	ใช้นวัตกรรมไม่เป็น
	ปลายภาค	ใช้นวัตกรรมได้	1	2	3	4	5	6	7	ใช้นวัตกรรมไม่เป็น

คำถามด้านที่ 4 : นิสิตมีความรู้สึกและความคิดเห็นต่อ "นักเรียน" อย่างไร ?

ที่	ภาค	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
			1	2	3	4	5	6	7	
1	ต้นภาค	รังเกียจนักเรียนเพราะไม่ใช่ลูกหลาน	1	2	3	4	5	6	7	รักนักเรียนเหมือนลูกหลาน
	ปลายภาค	รังเกียจนักเรียนเพราะไม่ใช่ลูกหลาน	1	2	3	4	5	6	7	รักนักเรียนเหมือนลูกหลาน
2	ต้นภาค	ทำตัวออกห่างจากนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	ใกล้ชิดนักเรียน
	ปลายภาค	ทำตัวออกห่างจากนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	ใกล้ชิดนักเรียน
3	ต้นภาค	ไม่ใส่ใจพฤติกรรมนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	สนใจพฤติกรรมนักเรียน
	ปลายภาค	ไม่ใส่ใจพฤติกรรมนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	สนใจพฤติกรรมนักเรียน
4	ต้นภาค	ทอดทิ้งนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	ช่วยเหลือนักเรียน
	ปลายภาค	ทอดทิ้งนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	ช่วยเหลือนักเรียน
5	ต้นภาค	มีส่วนได้ร่วมกิจกรรม	1	2	3	4	5	6	7	เต็มใจที่ได้ร่วมทำกิจกรรม
	ปลายภาค	มีส่วนได้ร่วมกิจกรรม	1	2	3	4	5	6	7	เต็มใจที่ได้ร่วมทำกิจกรรม
6	ต้นภาค	ไม่สนใจพื้นฐานครอบครัวของนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	ศึกษาพื้นฐานครอบครัวของนักเรียน
	ปลายภาค	ไม่สนใจพื้นฐานครอบครัวของนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	ศึกษาพื้นฐานครอบครัวของนักเรียน
7	ต้นภาค	ไม่อยากเป็นที่ปรึกษานักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	อยากเป็นที่ปรึกษา นักเรียน
	ปลายภาค	ไม่อยากเป็นที่ปรึกษา นักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	อยากเป็นที่ปรึกษา นักเรียน
8	ต้นภาค	ไม่รับฟังปัญหาที่บ้าน	1	2	3	4	5	6	7	รับฟังปัญหาที่บ้าน
	ปลายภาค	ไม่รับฟังปัญหาที่บ้าน	1	2	3	4	5	6	7	รับฟังปัญหาที่บ้าน
9	ต้นภาค	เห็นนักเรียนแล้วท้อแท้	1	2	3	4	5	6	7	เห็นนักเรียนแล้วมี ชีวิตชีวา
	ปลายภาค	เห็นนักเรียนแล้วท้อแท้	1	2	3	4	5	6	7	เห็นนักเรียนแล้วมี ชีวิตชีวา
10	ต้นภาค	ไม่มีความมุ่งมั่นสร้าง นักเรียนให้เป็นคนดี	1	2	3	4	5	6	7	มุ่งมั่นสร้างนักเรียนให้ เป็นคนดี
	ปลายภาค	ไม่มีความมุ่งมั่นสร้าง นักเรียนให้เป็นคนดี	1	2	3	4	5	6	7	มุ่งมั่นสร้างนักเรียนให้ เป็นคนดี
11	ต้นภาค	น่าเบื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เพลิดเพลิน
	ปลายภาค	น่าเบื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เพลิดเพลิน
12	ต้นภาค	บั่นทอนกำลังใจ	1	2	3	4	5	6	7	ให้กำลังใจ
	ปลายภาค	บั่นทอนกำลังใจ	1	2	3	4	5	6	7	ให้กำลังใจ
13	ต้นภาค	คิดแต่เรื่องเดิมๆ	1	2	3	4	5	6	7	คิดสร้างสรรค์ได้ดี

ที่	ภาค	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
			1	2	3	4	5	6	7	
	ปลายภาค	คิดแต่เรื่องเดิมๆ	1	2	3	4	5	6	7	คิดสร้างสรรค์ได้ดี
14	ต้นภาค	เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์	1	2	3	4	5	6	7	ไม่สนใจเรียนรู้ในสถานการณ์ใดๆ
	ปลายภาค	เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์	1	2	3	4	5	6	7	ไม่สนใจเรียนรู้ในสถานการณ์ใดๆ
15	ต้นภาค	มุ่งเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างเดียว	1	2	3	4	5	6	7	ใฝ่หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย
	ปลายภาค	มุ่งเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างเดียว	1	2	3	4	5	6	7	ใฝ่หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย
16	ต้นภาค	ปิดกั้นความคิดนอกกรอบ	1	2	3	4	5	6	7	ส่งเสริมให้คิดนอกกรอบ
	ปลายภาค	ปิดกั้นความคิดนอกกรอบ	1	2	3	4	5	6	7	ส่งเสริมให้คิดนอกกรอบ

***** ขอขอบคุณนิสิต สำหรับข้อมูล ณ โอกาสนี้ *****

สำหรับผู้วิจัย.....

แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูสำหรับนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สำหรับภาคเรียนที่ 2)

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับเจตคติของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อวิชาชีพครู ขอให้กรณินิสิตตอบแบบวัดฯ ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. ข้อมูลจากการตอบแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูมีความสำคัญยิ่งต่อความสมบูรณ์ในงานวิจัย ขอความกรุณานิสิตอ่านคำถามและตอบคำตอบให้ครบทุกข้อ
3. ข้อมูลจากการตอบแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิต จะถือเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดต่อนิสิตทั้งสิ้น

แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตคณะครุศาสตร์

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตคณะครุศาสตร์

คำชี้แจง ให้นิสิตเติมข้อมูลของนิสิตลงในช่องว่าง และในส่วนของข้อคำถามที่มีตัวเลือก ให้นิสิตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ในข้อนั้นตามความเป็นจริง

1. ชื่อนิสิต ตอนเรียนที่.....
โรงเรียนแรกที่นิสิตเข้าสังเกต สาธิตจรรยา 1) ฝ่ายประถม 2) ฝ่ายมัธยม
2. เลขประจำตัว
3. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
4. สาขาวิชา 1) การศึกษาปฐมวัย 2) ประถมศึกษา 3) มัธยมศึกษา (วิทย์)
 4) มัธยมศึกษา (สังคมฯ) 5) ศิลปศึกษา 6) เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
 7) ธุรกิจศึกษา 8) ดนตรีศึกษา 9) การศึกษานอกระบบ
 10) สุขศึกษาและพลศึกษา 11) จิตวิทยาการปรึกษา การแนะแนว
5. GPA ของชั้นปีที่ 1 1) ต่ำกว่า 2.00 2) 2.01 – 2.50 3) 2.51 – 3.00
 4) 3.01 – 3.50 5) 3.51 – 4.00
6. อันดับในการเลือกคณะครุศาสตร์ 1) อันดับ 1 2) อันดับ 2 3) อันดับ 3
 4) อันดับ 4 5) อื่นๆระบุ โครงการ.....
7. มีบิดาหรือมารดาหรือญาติใกล้ชิดเป็นครู 1) มี 2) ไม่มี
8. ความตั้งใจที่จะเรียนให้สำเร็จการศึกษา 1) มาก 2) ปานกลาง 3) น้อย
9. ความตั้งใจที่จะเป็นครู 1) มาก 2) ปานกลาง 3) น้อย

10. เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาชีพครู (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- 1) เห็นคุณค่าของอาชีพครู 2) หหาอาชีพอื่นไม่ได้
- 3) เป็นอาชีพที่มั่นคง 4) มีญาติพี่น้องเป็นครู
- 5) มีความประทับใจในตัวครูที่เคยสอนมา
- 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู

เจตคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อของนิสิตที่มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพครูที่อาจออกไปในทางที่เป็นบวก (positive) ที่เป็นลบ (negative) หรือเป็นกลาง (ไม่บวกไม่ลบ) ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้และประสบการณ์

ตัวอย่าง

นิสิตมีความรู้สึกว่าวิชาชีพครูเป็นอาชีพที่มีอุดมการณ์สูงมาก ก็ให้ทำเครื่องหมายถูกที่หมายเลข 7

ตามตัวอย่าง

ที่	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
		1	2	3	4	5	6	7	
1	ไร้อุดมการณ์							✓	มีอุดมการณ์

แต่ถ้านิสิตมีความรู้สึกว่าวิชาชีพครูเป็นอาชีพที่ไม่ใช่ไร้อุดมการณ์ และไม่ใช่มีอุดมการณ์ คือ มีความรู้สึกระดับกลางๆ ก็อาจเลือกทำเครื่องหมายถูกที่หมายเลข 4 ตามตัวอย่าง

ที่	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
		1	2	3	4	5	6	7	
1	ไร้อุดมการณ์				✓				มีอุดมการณ์

แต่ถ้านิสิตมีความรู้สึกว่าวิชาชีพครูเป็นอาชีพที่ไร้อุดมการณ์ คือ มีความรู้สึกระดับต่ำก็อาจเลือกทำเครื่องหมายถูกที่หมายเลข 1 ตามตัวอย่าง

ที่	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
		1	2	3	4	5	6	7	
1	ไร้อุดมการณ์	✓							มีอุดมการณ์

คำชี้แจง ให้นิสิตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่มีหมายเลข 1 – 7 เพียงช่องเดียว

นิสิตมีความรู้สึกต่อวิชาชีพครูอย่างไร ?									
ที่	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
		1	2	3	4	5	6	7	
1.	ไม่มีอุดมการณ์								มีอุดมการณ์
2.	สังคมไม่ให้ความสำคัญ								สังคมยกย่อง
3.	ควรปกปิด								น่าภาคภูมิใจ
4.	ไม่เป็นวิชาชีพชั้นสูง								เป็นวิชาชีพชั้นสูง
5.	ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้								ใช้ศาสตร์และศิลป์
6.	เป็นคนตามกรอบดั้งเดิม								เป็นคนทันสมัย
7.	ชี้เกี้ยวหาความรู้								ขยันใฝ่หาความรู้
8.	ความรู้ไม่เพิ่ม								ความรู้เพิ่มพูนขึ้น

นิสิตมีความรู้สึกต่อวิชาชีพครูอย่างไร ?									
ที่	รายการ	ระดับคะแนน							รายการ
9.	ทำให้คนรู้สึกว่าคุณไม่มีคุณค่า	1	2	3	4	5	6	7	ทำให้คนเห็นคุณค่าในตนเอง
10.	กระตือรือร้น	1	2	3	4	5	6	7	เฉื่อยชา
11.	น่าเบื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เพลิดเพลิน
12.	มีโอกาสดูเรียนน้อย	1	2	3	4	5	6	7	มีโอกาสดูเรียนสูง
13.	ไม่มีทางสร้างชื่อเสียง	1	2	3	4	5	6	7	สร้างชื่อเสียงได้
14.	ขาดความก้าวหน้า	1	2	3	4	5	6	7	มีความก้าวหน้าในอาชีพเร็ว
15.	รายได้น้อย	1	2	3	4	5	6	7	รายได้มาก
16.	สวัสดิการน้อย	1	2	3	4	5	6	7	สวัสดิการมาก
17.	ไม่มีรายได้พิเศษ	1	2	3	4	5	6	7	มีรายได้พิเศษ
18.	เพิกเฉยต่อการหาความรู้เพิ่ม	1	2	3	4	5	6	7	มุ่งมั่นต่อการหาความรู้เพิ่ม
19.	ทำให้ตนเองล้าหลัง	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาตนเอง
20.	มีโอกาสร่วมงานวิชาการน้อย	1	2	3	4	5	6	7	มีโอกาสร่วมงานวิชาการสูง
21.	ไม่มีผลงานวิชาการเผยแพร่	1	2	3	4	5	6	7	มีผลงานวิชาการเผยแพร่
22.	ทำงานไม่ทุ่มเท	1	2	3	4	5	6	7	ทำงานอย่างทุ่มเท
23.	สอนวิธีเดิม	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาวิธีสอน
24.	ใช้แผนการสอนเดิมๆ	1	2	3	4	5	6	7	พัฒนาแผนการสอน
25.	ไม่เตรียมการสอน	1	2	3	4	5	6	7	เตรียมการสอนอย่างดี
26.	ไม่มีความพร้อมในการสอน	1	2	3	4	5	6	7	มีความพร้อมในการสอน
27.	สอนบรรยายตามหนังสือ	1	2	3	4	5	6	7	สอนมีคุณภาพและหลากหลายวิธี
28.	ไม่ใช้สื่อ	1	2	3	4	5	6	7	ใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้
29.	ใช้เฉพาะข้อดีและบรรยาย	1	2	3	4	5	6	7	ใช้อุปกรณ์สื่อต่างๆประกอบการสอน
30.	ไม่รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน	1	2	3	4	5	6	7	รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน
31.	ไม่มีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผู้เรียน	1	2	3	4	5	6	7	ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผู้เรียน
32.	ไม่รู้เป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน	1	2	3	4	5	6	7	รู้เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน
33.	ทำงานเพียงลำพัง	1	2	3	4	5	6	7	ร่วมมือกับบุคลากรอื่น
34.	ไม่สนใจชุมชน	1	2	3	4	5	6	7	ร่วมมือกับชุมชน
35.	ใช้ความคิดของตนเองเป็นหลักเพื่อตัดสินใจ	1	2	3	4	5	6	7	หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อตัดสินใจ
36.	ไม่สามารถแก้ปัญหาได้	1	2	3	4	5	6	7	แก้ปัญหาได้
37.	สะสมปัญหา	1	2	3	4	5	6	7	แก้ปัญหาเก่ง
38.	ใช้อารมณ์ตัดสินใจ	1	2	3	4	5	6	7	ใช้สติปัญญาตัดสินใจ
39.	ทำงานแต่ลำพัง	1	2	3	4	5	6	7	ทำงานเป็นทีม
40.	ใช้แต่ความรู้เดิมๆ	1	2	3	4	5	6	7	สร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ
41.	ใช้จิตวิทยา	1	2	3	4	5	6	7	ขาดจิตวิทยา
42.	ไม่เชื่อมั่นในตนเอง	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อมั่นในตัวเอง
43.	ทำตามใจตนเอง	1	2	3	4	5	6	7	มีวินัย
44.	บุคลิกภาพไม่ดี	1	2	3	4	5	6	7	บุคลิกภาพดี

นิสิตมีความรู้สึกต่อวิชาชีพครูอย่างไร ?									
ที่	รายการ	ระดับคะแนน						รายการ	
45.	ไม่รักและไม่ศรัทธาต่อวิชาชีพ	1	2	3	4	5	6	7	รักและศรัทธาต่อวิชาชีพ
46.	คดโกง	1	2	3	4	5	6	7	ซื่อสัตย์สุจริต
47.	เป็นเยี่ยงอย่างที่ไม่ดี	1	2	3	4	5	6	7	เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจา ใจ
48.	ทำงานให้เสรีจๆ	1	2	3	4	5	6	7	ทำงานด้วยความมุ่งมั่น
49.	แตกแยกในหมู่คณะ	1	2	3	4	5	6	7	สามัคคีในหมู่คณะ
50.	ไร้คุณธรรม	1	2	3	4	5	6	7	มีคุณธรรม
51.	เอาแต่เฉพาะตนเอง	1	2	3	4	5	6	7	ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
52.	เป็นผู้ตามในสังคม	1	2	3	4	5	6	7	เป็นผู้นำสังคม
53.	ยึดผลประโยชน์ส่วนตัว	1	2	3	4	5	6	7	รักษาผลประโยชน์ส่วนร่วม
54.	ยึดมั่นเผด็จการ	1	2	3	4	5	6	7	ยึดมั่นประชาธิปไตย
55.	ไร้เหตุผล	1	2	3	4	5	6	7	มีเหตุผล
56.	คิดไม่เป็นระบบ	1	2	3	4	5	6	7	คิดเป็นระบบ
57.	สะสมปัญหา	1	2	3	4	5	6	7	แก้ปัญหาได้ดี
58.	คิดลบ	1	2	3	4	5	6	7	คิดบวก
59.	ใช้นวัตกรรมเดิมที่มี	1	2	3	4	5	6	7	คิดนวัตกรรมใหม่
60.	ใช้นวัตกรรมไม่เป็น	1	2	3	4	5	6	7	ใช้นวัตกรรมได้
61.	ไม่ใส่ใจนักเรียนเพราะไม่ใช่ลูกหลาน	1	2	3	4	5	6	7	รักนักเรียนเหมือนลูกหลาน
62.	ทำตัวห่างเหินจากนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	ใกล้ชิดนักเรียน
63.	ไม่สนใจพฤติกรรมนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	ใส่ใจพฤติกรรมนักเรียน
64.	ทอดทิ้งนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	ช่วยเหลือนักเรียน
65.	ไม่สนใจพื้นฐานครอบครัวของนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	ศึกษาพื้นฐานครอบครัวของนักเรียน
66.	ไม่อยากเป็นที่ปรึกษานักเรียน	1	2	3	4	5	6	7	คอยให้คำปรึกษานักเรียน
67.	ไม่รับฟังปัญหาทางบ้าน	1	2	3	4	5	6	7	รับฟังปัญหาทางบ้าน
68.	เห็นนักเรียนแล้วขาดกำลังใจ	1	2	3	4	5	6	7	เห็นนักเรียนแล้วมีกำลังใจ
69.	ไม่มีความมุ่งมั่นสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี	1	2	3	4	5	6	7	มุ่งมั่นสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี
70.	บั่นทอนกำลังใจ	1	2	3	4	5	6	7	ให้กำลังใจ
71.	คิดแต่เรื่องเดิมๆ	1	2	3	4	5	6	7	คิดสร้างสรรค์ได้ดี
72.	เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์	1	2	3	4	5	6	7	ไม่สนใจเรียนรู้ในสถานการณ์ใดๆ
73.	มุ่งเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างเดียว	1	2	3	4	5	6	7	ใฝ่หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย
74.	ปิดกั้นความคิดนอกกรอบ	1	2	3	4	5	6	7	ส่งเสริมให้คิดนอกกรอบ

***** ขอขอบคุณนิสิต สำหรับข้อมูล ณ โอกาสนี้ *****

ภาคผนวก ค

- ใบงานที่ 1 สรุปผลการสังเกต การปฏิบัติงานครู
- ใบงานที่ 2 สรุปผลการสังเกต การจัดการเรียนรู้
- ใบงานที่ 3 สรุปผลการสังเกต การศึกษาดูงานของหน่วยงาน
- แบบประเมินรายงานผลการสังเกตและการศึกษาดูงานภายในโรงเรียน
- เกณฑ์การประเมิน รายวิชา 2700200 ปฏิบัติการวิชาชีพครู 1
- เอกสารแบบการสะท้อนคิดการเรียนรู้แบบฝังตัว ณ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

- เอกสารแบบบันทึกการสะท้อนคิดการเรียนรู้แบบฝังตัว ณ โรงเรียนสาธิต
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ K-W-L
- ใบงาน สรุปผลการสังเกต การศึกษาดูงานของหน่วยงาน
 - เอกสารความหมายของกัลยาณมิตรธรรม 7

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ใบงานที่ 1 สรุปผลการสังเกต การปฏิบัติงานครู
รายวิชา 2700200 ปฏิบัติการวิชาชีพครู 1

ชื่อ-นามสกุลนิสิต (นาย,นางสาว)เลขประจำตัว

สาขาวิชา ตอนเรียนที่อาจารย์ประจำตอนเรียน.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ. เวลา

สถานที่

บันทึกผลจากการสังเกตการปฏิบัติงานครูด้านงานประจำชั้น ในหัวข้อต่อไปนี้

1. การดูแลการเข้าแถว (การตรงต่อเวลา / ความเป็นระเบียบ / การร้องเพลงชาติ สวดมนต์ / ตรวจสอบความเรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย)
2. การโฮมรูม (หัวข้อในการโฮมรูม / เนื้อหา ประเด็น ประโยชน์ที่ได้ / บรรยากาศภายในห้องเรียน
3. การดูแลการรับประทานอาหาร (ความเป็นระเบียบ / มารยาทในการรับประทานอาหาร /บรรยากาศทั่วไป
4. การดูแลการทำความสะอาดประจำวัน (การปฏิบัติงานตามหน้าที่ / ผลของการปฏิบัติงาน / คำแนะนำและข้อเสนอแนะจากอาจารย์)
5. การให้คำแนะนำ การแก้ปัญหาให้นักเรียนในชั้นเรียน (ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน / ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองและส่วนรวม เช่นการส่งงาน ส่งจดการบ้าน ฯลฯ

หมายเหตุ : การปฏิบัติงานด้านครูประจำชั้น การดูแลการรับประทานอาหารให้พิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ใบบงานที่ 2 สรุปผลการสังเกต การจัดการเรียนรู้
 รายวิชา 2700200 ปฏิบัติการวิชาชีพครู 1

ชื่อ-นามสกุลนิสิต (นาย,นางสาว)เลขประจำตัว

สาขาวิชา ตอนเรียนที่ อาจารย์ประจำตอนเรียน.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ. เวลา

สถานที่วิชาที่เข้าสังเกต

บันทึกผลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ในหัวข้อต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. เนื้อหา
3. กิจกรรมการเรียนรู้
4. สื่อการเรียนรู้
5. วิธีการประเมินผล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ใบงานที่ 3 สรุปผลการสังเกต การศึกษาดูงานของหน่วยงาน
รายวิชา 2700200 ปฏิบัติการวิชาชีพครู 1

ชื่อ-นามสกุลนิสิต (นาย,นางสาว)เลขประจำตัว

สาขาวิชา ตอนเรียนที่ อาจารย์ประจำตอนเรียน.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ. เวลาสถานที่

บันทึกผลจากการสังเกตการศึกษาดูงานของหน่วยงานภายในโรงเรียน ในหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อหน่วยงานที่ได้ศึกษา
2. ขอบเขต หน้าที่ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
3. วิธีการ / ระบบการทำงานของหน่วยงาน
4. จุดเด่น / ลักษณะเด่นของหน่วยงาน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินรายงานผลการสังเกตและการศึกษาดูงานภายในโรงเรียน

ชื่อ-นามสกุล นิสิต (นาย,นางสาว) เลขประจำตัว

สาขาวิชา ตอนเรียนที่ อาจารย์ประจำตอนเรียน.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ.สถานที่

รายการการสังเกต/การปฏิบัติงานครู		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
การปฏิบัติงานครูด้านงานประจำชั้น				
8 - 7 คะแนน	มีการบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงานครูด้านงานประจำชั้นในวันที่สังเกตได้ทั้งสาระ วิธีการ ตัวอย่างและการแสดงข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงประเด็นในทุกหัวข้อ (1. การดูแลการเข้าแถว 2. การโฮมรูม 3. การดูแลการรับประทานอาหาร 4. การดูแลการทำความสะอาดประจำวัน 5. การให้คำแนะนำการแก้ปัญหาให้นักเรียนในชั้นเรียน)			
6 - 5 คะแนน	มีการบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงานครูด้านงานประจำชั้นในวันที่สังเกตได้ทั้งสาระ วิธีการ ตัวอย่างและการแสดงข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง ตรงประเด็นแต่ขาดรายละเอียดที่สมบูรณ์ในบางหัวข้อ (1.การดูแลการเข้าแถว 2. การโฮมรูม 3. การดูแลการรับประทานอาหาร 4. การดูแลการทำความสะอาดประจำวัน 5. การให้คำแนะนำการแก้ปัญหาให้นักเรียนในชั้นเรียน)			
4 - 3 คะแนน	มีการบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงานครูด้านงานประจำชั้นในวันที่สังเกตโดยนำเสนอข้อมูลทั้งสาระ วิธีการ ตัวอย่างและการแสดงข้อคิดเห็นได้ยังไม่ถูกต้อง ไม่ตรงประเด็นและขาดรายละเอียดที่สมบูรณ์ในบางหัวข้อ (1. การดูแลการเข้าแถว 2. การโฮมรูม 3. การดูแลการรับประทานอาหาร 4. การดูแลการทำความสะอาดประจำวัน 5. การให้คำแนะนำการแก้ปัญหาให้นักเรียน ในชั้นเรียน)			
2 - 1 คะแนน	มีการบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงานครูด้านงานประจำชั้นในวันที่สังเกตโดยไม่เกี่ยวข้องกับทั้งสาระ วิธีการ ตัวอย่าง การแสดงความคิดเห็นไม่ตรงประเด็น และขาดรายละเอียดที่สมบูรณ์สมบูรณ์ในทุกหัวข้อ (1. การดูแลการเข้าแถว 2. การโฮมรูม 3. การดูแลการรับประทานอาหาร 4. การดูแลการทำความสะอาดประจำวัน 5. การให้คำแนะนำการแก้ปัญหาให้นักเรียน ในชั้นเรียน)			
0 คะแนน	ไม่มีการบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงานครูตามหัวข้อที่กำหนด			
การปฏิบัติงานครูด้านการจัดการเรียนรู้				
8 - 7 คะแนน	มีการบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงานครูด้านการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยได้ทั้งสาระ วิธีการ ตัวอย่างและการแสดงข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงประเด็นในทุกหัวข้อ (1. จุดประสงค์การเรียนรู้ 2. เนื้อหา 3. กิจกรรมการเรียนรู้ 4. สื่อการเรียนรู้ 5. วิธีการประเมินผล)			
6 - 5 คะแนน	มีการบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงานครูด้านการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยได้ทั้งสาระ วิธีการ ตัวอย่างและการแสดงข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง ตรงประเด็นแต่ขาดรายละเอียดที่			

รายการการสังเกต/การปฏิบัติงานครู		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
	สมบูรณ์ในบางหัวข้อ (1. จุดประสงค์การเรียนรู้ 2. เนื้อหา 3. กิจกรรมการเรียนรู้ 4. สื่อการเรียนรู้ 5. วิธีการประเมินผล)			
4 - 3 คะแนน	มีการบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงานครูด้านการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยนำเสนอข้อมูลทั้งสาระ วิธีการ ตัวอย่าง และการแสดงข้อคิดเห็นได้ยังไม่ถูกต้อง ไม่ตรงประเด็นและขาดรายละเอียดที่สมบูรณ์ในบางหัวข้อ (1. จุดประสงค์การเรียนรู้ 2. เนื้อหา 3. กิจกรรมการเรียนรู้ 4. สื่อการเรียนรู้ 5. วิธีการประเมินผล)			
2 - 1 คะแนน	มีการบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงานครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยไม่เกี่ยวข้องกับทั้งสาระ วิธีการ ตัวอย่าง การแสดงความคิดเห็นไม่ตรงประเด็นและขาดรายละเอียดที่สมบูรณ์สมบูรณ์ในทุกหัวข้อ (1. จุดประสงค์การเรียนรู้ 2. เนื้อหา 3. กิจกรรมการเรียนรู้ 4. สื่อการเรียนรู้ 5. วิธีการประเมินผล)			
0 คะแนน	ไม่มีการบันทึกผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามหัวข้อที่กำหนด			
การปฏิบัติงานครูด้านการศึกษาดูงานของหน่วยงาน				
4 - 3 คะแนน	มีการบันทึกผลการศึกษาดูงานของหน่วยงานโดยนำเสนอข้อมูลได้ทั้งสาระ วิธีการ ลักษณะการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงประเด็นในทุกหัวข้อ (1. ชื่อหน่วยงานที่ได้ศึกษา 2. ขอบเขต หน้าที่ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน 3. กิจกรรมการเรียนรู้ 4. วิธีการ / ระบบการทำงานของหน่วยงาน 5. จุดเด่น / ลักษณะเด่นของหน่วยงาน)			
2 - 1 คะแนน	มีการบันทึกผลการศึกษาดูงานของหน่วยงานโดยนำเสนอข้อมูลได้ทั้งสาระ วิธีการ ลักษณะการปฏิบัติงานได้ไม่ถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงประเด็นในทุกหัวข้อ (1. ชื่อหน่วยงานที่ได้ศึกษา 2. ขอบเขต หน้าที่ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน 3. กิจกรรมการเรียนรู้ 4. วิธีการ / ระบบการทำงานของหน่วยงาน 5. จุดเด่น / ลักษณะเด่นของหน่วยงาน)			
0 คะแนน	ไม่มีการบันทึกผลการสังเกตการศึกษาดูงานของหน่วยงานตามหัวข้อที่กำหนด			

หมายเหตุ : การปฏิบัติงานด้านครูประจำชั้น การดูแลการรับประทานอาหารให้พิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน

สรุปคะแนนประเมิน

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
1. การปฏิบัติงานครูด้านงานประจำชั้น	8
2. การจัดการเรียนรู้	8
3. การศึกษาดูงานของหน่วยงาน	4
คะแนนรวม	20

ลงชื่อ

(.....)

อาจารย์ประจำตอนเรียน

เกณฑ์การประเมิน รายวิชา 2700200 ปฏิบัติการวิชาชีพครู 1

ด้านที่ 1 การเข้าร่วมกิจกรรม (โดยการประเมินของอาจารย์ประจำกลุ่มโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ)

รายการประเมิน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน	คะแนน	เต็ม
1.1 การเข้าร่วมสังเกต การจัดการเรียนการ สอนและการ ปฏิบัติงานครู	นิสิตการเข้า ร่วม 80-100 %	นิสิตเข้าร่วม 70-79%	นิสิตเข้าร่วม 60-59%	นิสิตเข้าร่วม 50-49%	นิสิตเข้า ร่วม 49% หรือ น้อยกว่า		4
1.2. การมีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการ สอนและการมีส่วน ร่วมในการ ปฏิบัติงานครู	นิสิตการเข้า ร่วม 80-100 %	นิสิตเข้าร่วม 70-79%	นิสิตเข้าร่วม 60-59%	นิสิตเข้าร่วม 50-49%	นิสิตเข้า ร่วม 49% หรือ น้อยกว่า		4
1.3 การเข้าร่วมศึกษาดู งานหน่วยงานต่างๆ ในสถานศึกษา	นิสิตการเข้า ร่วม 80-100 %	นิสิตเข้าร่วม 70-79%	นิสิตเข้าร่วม 60-59%	นิสิตเข้าร่วม 50-49%	นิสิตเข้า ร่วม 49% หรือ น้อยกว่า		4
1.4 การเข้าร่วมกิจกรรม “จิตวิญญาณครู”	นิสิตการเข้า ร่วม 80-100 %	นิสิตเข้าร่วม 70-79%	นิสิตเข้าร่วม 60-59%	นิสิตเข้าร่วม 50-49%	นิสิตเข้า ร่วม 49% หรือ น้อยกว่า		4
1.5 การตรงต่อเวลาและ ความรับผิดชอบ	เข้าร่วม กิจกรรมและ รับผิดชอบส่ง งานตรงตาม เวลา 80-100 %	เข้าร่วม กิจกรรมและ รับผิดชอบส่ง งานตรงตาม เวลา 70-79%	เข้าร่วม กิจกรรมและ รับผิดชอบส่ง งานตรงตาม เวลา 60-59%	เข้าร่วม กิจกรรมและ รับผิดชอบส่ง งานตรงตาม เวลา 50-49%	เข้าร่วม กิจกรรม และ รับผิดชอบ ส่งงานตรง ตามเวลา 49%หรือ น้อยกว่า		4
รวมคะแนน							20

ใบงาน สรุปผลการสังเกต การศึกษาดูงานของหน่วยงาน
รายวิชา 2700200 ปฏิบัติการวิชาชีพครู 1

ชื่อ.....เลขประจำตัว.....

สาขาวิชา.....ตอนเรียน.....

อาจารย์ประจำตอนเรียน.....

วันที่.....เวลา.....สถานที่.....

1.ชื่อหน่วยงาน.....

.....

2.ขอบเขต หน้าที่ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

.....

.....

.....

3.วิธีการ / ระบบการทำงานของหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.จุดเด่น/ลักษณะเด่นของหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

.....

ความหมายของกัลยาณมิตรธรรม 7
 สัตตกะ - หมวด 7 Groups of Seven

[278] กัลยาณมิตรธรรม 7 (องค์คุณของกัลยาณมิตร, คุณสมบัติของมิตรดีหรือมิตรแท้ คือ ท่านที่คบหรือเข้าหาแล้วจะเป็นเหตุให้เกิดความดีงามและความเจริญ ในที่นี้มุ่งเอามิตรประเภทครูหรือ พี่เลี้ยงเป็นสำคัญ — qualities of a good friend)

1. ปิโย (น่ารัก ในฐานะเป็นที่สบายใจและสนิทสนม ชวนให้อยากเข้าไปปรึกษา ไต่ถาม — lovable; endearing)

2. ครุ (น่าเคารพ ในฐานะประพฤติดีสมควรแก่ฐานะ ให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งใจ และ ปลอดภัย — estimable; respectable; venerable)

3. ภาวนีโย (น่าเจริญใจ หรือน่ายกย่อง ในฐานะทรงคุณคือความรู้และภูมิปัญญาแท้จริง ทั้ง เป็น ผู้ฝึกอบรมและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ควรเอาอย่าง ทำให้ระลึกและเอ๋ยอ้างด้วย ซาบซึ่งภูมิใจ — adorable; cultured; emulable)

4. วตตาค จ (รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไรอย่างไร คอยให้ คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี — being a counsellor)

5. วจนกขโม (อดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษาซักถามคำแนะนำ วิพากษ์วิจารณ์ อดทน ฟังได้ไม่เบื่อ ไม่ฉุนเฉียว — being a patient listener)

6. คมภีรณจ กถ กตตาค (แถลงเรื่องล้าลึกได้ สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อน ให้เข้าใจ และ ให้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป — able to deliver deep discourses or to treat profound subjects)

7. โน จฏฐาเน นियोชเย (ไม่ชักนำในฐานะ คือ ไม่แนะนำในเรื่องเหลวไหล หรือชักจูงไปในทาง เสื่อมเสีย — never exhorting groundlessly; not leading or spurring on to a useless end)

A.IV.31. อจ.สตุตทก. 23/34/33.

แหล่งที่มา : พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม พิมพ์ครั้งที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๖
http://www.84000.org/tipitaka/dic/d_item.php?i=278